T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

RESİM İŞ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MESLEĞE KARŞI ALGI VE TUTUM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YEŞİM ERMİŞ

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ SİBEL BEGEÇ

ÇANAKKALE – 2024

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

RESİM İŞ ÖĞRETMENİ ADAYLARININMESLEĞE KARŞI ALGI VE TUTUM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YEŞİM ERMİŞ

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ SİBEL BEGEÇ

ÇANAKKALE - 2024

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Yeşim ERMİŞ tarafından Dr. Öğr. Üyesi SİBEL BEGEÇ yönetiminde hazırlanan ve **29/11/2024** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan "**Resim İş Öğretmeni Adaylarının Mesleğe Karşı Algı Ve Tutum Düzeylerinin İncelenmesi**" başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı**'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	**İmza**
Dr. Öğr. Üyesi Sibel BEGEÇ (Danışman)	.....
Doç. Dr. Samet DOĞAN	.....
Prof. Dr. Ali Osman ALAKUŞ	.....

Tez No : 10616021
Tez Savunma Tarihi : 29/11/2024

Doç. Dr. Melis ULU DOĞRU
Enstitü Müdürü

../../20..

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Yeşim ERMİŞ
29/11/2024

TEŞEKKÜR

Bu tezin gerçekleştirilmesinde, çalışmam boyunca benden bir an olsun yardımlarını esirgemeyen saygı değer Danışman Hocam Dr. Öğr. Üyesi Sibel BEGEÇ' e,

Tüm eğitim hayatım boyunca bana destek olan, yeteneğimi keşfedip beni alanıma yönlendiren biricik annem İlknur ARUÇ'a hep arkamda olan Babam Mustafa ARDUÇ'a, canım kardeşlerim Can ARDUÇ ve Baran ARDUÇ'a

Son olarak çalışma süresince tüm zorlukları benimle göğüsleyen ve çalışmalarımın her evresinde bana destek olan biricik eşim, S. Süha ERMİŞ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yeşim ERMİŞ

Çanakkale, Kasım 2024

ÖZET

RESİM İŞ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MESLEĞE KARŞI ALGI VE TUTUM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Yeşim ERMİŞ
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sibel BEGEÇ
29/11/2024, 85

Eğitim sisteminin en önemli unsuru öğretmenlerdir. Eğitim sisteminde belirlenen her hedef öğretmenler aracılığıyla gerçekleşir. Belirlenen bu hedefler ne kadar iyi organize edilmiş olursa olsun öğretmenlerin nitelikleri ve alanlarına duyduğu ilgi pozitif yönde olmadığı sürece istenilen verim alınamaz. Bu noktada öğretmenlerin mesleklerine karşı algı ve tutumları oldukça önemlidir.

Öğretmenlik mesleğinin önemli bir parçası olan Resim-İş öğretmenleri içinde aynı yargılar geçerlidir. Görsel Sanatlar dersi öğrencinin bilişsel gelişimi için oldukça önemli bir role sahiptir. Bu noktada Resim-İş öğretmenlerinin mesleğe karşı algı ve tutumlarının olumlu yönde olması oldukça önemlidir. Bu sebeple dersinin öğrencilere sağladığı faydalara hakim, mesleğini seven öğretmenler yetiştirilmesi hedeflenir. Öğretmenin nitelikleriyle birlikte, yaşadığı toplumdaki refah seviyesi de algı ve tutumu etkileyen faktörlerdendir. Belirtilen sebepler sonucunda Resim-İş öğretmenliği mesleğine ilişkin algı ve tutumları bilimsel temeller üzerine oturtularak saptanması, açıklanması ve incelenmesi gerekliliği hissedilmiştir.

Bu çalışma ile Resim-İş Öğretmenliği lisans programı öğrencilerinin ve Güzel Sanatlar Fakültelerinde öğrenim görüp formasyon almış öğrencilerin, Resim öğretmenliğine karşı algı ve tutumlarını araştırmak ve incelemek hedeflenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde 2018-2023 eğitim-öğretim yılında mezun olmuş 110 Resim-İş öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak algı ve tutum

ölçeği geliştirilmiştir. Ölçek, 19 adet tutum, 13 adet algı olmak üzere 32 maddeden oluşmaktadır. Resim-İş öğretmeni adaylarına uygulanan ölçekler ve bilgi formlarından elde edilen veriler SPSS (Statistical Package For The Social Science) programı aracılığıyla çözümlenmiştir. Çalışmada toplam 110 ölçek formu cevaplandırılmıştı. Veriler Google form aracılığıyla saklanmıştır.

Verilerin sonuçları şu özetle şu şekilde saptanmıştır.

a) Ölçek boyutlarına İlişkin Cronbach's Alfa Testi puanlarının güvenilir kabul edilen 0.70'in üzerinde olduğu sonucuna varılmıştır.
b) Öğretmenliğe ilişkin tutum ve algı ölçeğine ilişkin normallik analizlerinin normal dağılım gösterdiğinden parametrik testlerle analiz edilmiştir.
c) Katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik algı ve tutum düzeylerinin analizinde, tutum ve algı puan ortalamalarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.
d) Katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları korelasyon sonucunda tutum ve algı boyutu arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.
e) Katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları regresyon analizinde tutum ve algı boyutu arasında anlamlılık görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Resim İş Eğitimi, Aday Öğretmen, Algı ve Tutum, Öğretmenlik Mesleği.

ABSTRACT

ART TEACHER CANDIDATES AGAINST HIS PROFESSION INVESTIGATION OF PERCEPTION AND ATTITUDES LEVELS

Yeşim ERMİŞ
Çanakkale Onsekiz Mart University
School of Graduate Studies
Master Of Science Thesis in Fine Arts Education
Advisor: Asst. Prof. Sibel BEGEÇ
29/11/2024, 85

The most important element of the education system is teachers. Every goal determined in the education system is realized through teachers. No matter how well these goals are organized, the desired efficiency cannot be obtained unless the qualifications and interest of teachers in their fields are positive. At this point, the perception and attitudes of teachers towards their profession are very important.

The same judgments are valid for art teachers, who are an important part of the teaching profession. The Visual Arts course has a very important role for the cognitive development of the student. At this point, it is very important for art teachers to have a positive perception and attitude towards the profession. For this reason, it is aimed to train teachers who are competent in the benefits that the course provides to the students and who love their profession. Along with the qualifications of the teacher, the place and welfare level in the society they live in are important factors affecting their perception and attitudes. As a result of the reasons stated, it was felt that the perception and attitudes towards the art teaching profession should be determined, explained and examined on a scientific basis.

This study aimed to investigate and examine the perception and attitudes of art teaching undergraduate program students and students who studied and received formation in Fine Arts Faculties towards art teaching. The study group consists of 110 Art-Work teacher candidates who graduated from Çanakkale Onsekiz Mart University in the 2018-2023 academic year. A perception and attitude scale was developed as a data collection tool.

The scale consists of 32 items, 19 attitudes and 13 perceptions. The data obtained from the scales and information forms applied to the Art-Work teacher candidates were analyzed using the SPSS (Statistical Package For The Social Science) program. A total of 110 scale forms were answered in the study. The data were stored via Google Form.

The results of the data were determined as follows in summary.

a) It was concluded that the Cronbach's Alpha Test scores regarding the scale dimensions were above 0.70, which is considered reliable.
b) Since the normality analyzes regarding the attitude and perception scale towards teaching showed a normal distribution, they were analyzed with parametric tests.
c) In the analysis of the perception and attitude levels of the participants towards the teaching profession, it was concluded that the attitude and perception score averages were high.
d) As a result of the correlation between the participants' attitude and perception scores, it was concluded that there was a positive, moderately significant relationship between the attitude and perception dimensions.
e) In the regression analysis of the participants' attitude and perception scores, there was a significance between the attitude and perception dimensions.
f)

Keywords: Art Education, Candidate Teacher, Perception and Attitude, Teaching Profession.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

JÜRİ ONAY SAYFASI……..…….... i
ETİK BEYAN…….…… ii
TEŞEKKÜR……..…….. iii
ÖZET ……..…….…….. iv
ABSTRACT …….…….. vi
İÇİNDEKİLER ……..…… viii
TABLOLAR DİZİNİ…….…. xi
GRAFİKLER DİZİNİ……..... xii

BİRİNCİ BÖLÜM 1
GİRİŞ

1.1. Problem Durumu ……. 2
1.1.1. Problem Cümlesi ……..……. 3
1.2. Araştırmanın Amacı …….....……...…...…… 3
1.2.1. Hipotezler ……...…… 4
1.3. Araştırmanın Önemi ……...……..…….. 4
1.4. Araştırmanın Varsayımları ……....……...…….…….. 5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları …….....…….. 6

İKİNCİ BÖLÜM 7
KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Bir Meslek Olarak Öğretmenlik ……...…….…..... 7
2.1.1. Çağdaş Öğretmenliğe Bir Bakış ……...……..…….....….. 8
2.2. Türkiye'de Resim iş Öğretmenliği Programının Tarihsel Gelişimi …...…...…… 11
2.3. Sanat Eğitiminde Resim İş Eğitiminin Yeri ve Önemi ……. 13
2.4. Resim-İş Öğretmenliği Eğitimi ……..…... 17
2.5. Resim-İş Öğretmeni Yetiştirme Süreci ……...….. 18

2.6. Mesleki Algı ……..…….. 19
2.6.1. Resim İş Öğretmenliğine Yönelik Mesleki Algı …….....…….. 20
2.6.2. Meslek Ve Meslek Seçimi …….....…….. 22
2.6.3. Mesleki Yeterlilik Ve Resim İş Öğretmenlik Mesleğinin Yeterlilikleri..... 24
2.6.4. Mesleki Olgunluk Ve Resim İş Öğretmenliğinde Mesleki Olgunluk …..... 26
2.6.5. Mesleki Uyum Ve Resim İş Öğretmenliğinde Mesleki Uyum..... 28
2.7. Mesleki Tutum ……...……...…… 30
2.7.1. Tutum Öğeleri …….....…….. 31
Bilişsel Öğe …….....……..... 32
Duygusal Öğe ……..…….....…… 33
Davranışsal Öğe …….....…….. 33
2.8. Tutum Ve Resim İş Öğretmenliğine Yönelik Tutum ……..…….…… 33
2.9. Önceki Çalışmalar ……...…. 36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ 38

3.1. Araştırmanın Deseni ……....…….…..... 38
3.2 Veri Toplama Araçları ……....…….…..... 38
3.3. Araştırmanın Çalışma Grubu ……....…….…..... 39
3.4. Verilerin Analizi ……....…….…..... 40
3.5. Geçerlik ve Güvenirlik ……....…….…..... 40

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA BULGULARI 42

4.1. Güvenilirlik ve Faktör Analizine İlişkin Bulgular ……....…….…..... 42
4.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Ait Bulgular ……. 42
4.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Ait Bulgular …… 42
4.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Ait Bulgular ……. 43
4.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Ait Bulgular …… 43
4.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine Ait Bulgular ……. 44
4.2. Değerlendirmeye İlişkin Bulgular ……..…….…..... 46

4.3. Anket Verilerinin Değerlendirilmesi ……... 62

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ ve ÖNERİLER 67

5.1. Sonuç …….....…….…..... 67
5.2. Öneriler …….....……....…..... 71
KAYNAKÇA ……...…….……. 75
EKLER …..……...…….……. I
EK 1 ETİK KURUL İZNİ ……...…... I
EK 2 BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM METNİ …….……... II
EK 3 ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUM VE ALGI ÖLÇEĞİ …… III
EK 4 ALGI VE TUTUM ANKETİNE İLİŞKİN UZMAN GÖRÜŞLERİ …….. VI
EK 5 ANKET UYGULAMA İZNİ …….. IX

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Ölçek boyutlarına ilişkin Cronbach's alfa testleri	46
Tablo 2	Öğretmenliğe ilişkin tutum ve algı ölçeğine ilişkin normallik analizleri	47
Tablo 3	Katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik algı ve tutum düzeyleri analizi	48
Tablo 4	Katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları korelasyon analizi	49
Tablo 5	Katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları regresyon analizi	50

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik No	Grafik Adı	Sayfa No
Grafik 1	Öğretmenlik mesleğinde başaralı olacağıma inanıyorum tutumunun frekansı	46
Grafik 2	Yeniden meslek seçmem söz konusu olsaydı öğretmenliği tercih ederdim tutumunun frekansı	47
Grafik 3	Okumakta olduğum öğretmenlik programını kendim tercih ettim tutumunun frekansı	47
Grafik 4	Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği hassasiyeti taşıdığıma inanıyorum tutumunun frekansı	48
Grafik 5	Öğretmenlik mesleğinde karşılaştığım problemlerle baş edebileceğime inanıyorum tutumunun frekansı	48
Grafik 6	Hedeflerim için çaba göstermem çünkü başarabileceğime inanmam tutumunun frekansı	49
Grafik 7	Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği özelliklere sahip olduğunu düşünüyorum tutumunun frekansı	49
Grafik 8	Öğretmenliğin karakterime uygun bir meslek olmadığını düşünüyorum tutumunun frekansı	50
Grafik 9	Öğretmenlik mesleğinin çalışma koşulları cazip geliyor tutumunun frekansı	50
Grafik 10	Öğretmenlik meslek bilgisi derslerine hâkim olmayı önemserim tutumunun frekansı	51
Grafik 11	Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var tutumunun frekansı	51
Grafik 12	Öğretmenlik mesleği için yeterli bilgi ve yeteneğe sahip olduğumu düşünüyorum tutumunun frekansı	52
Grafik 13	Öğretmenlik mesleğinin toplum için kutsal bir meslek olduğunu düşünüyorum tutumunun frekansı	52
Grafik 14	Öğretmenliği tercih ettiğim için pişman oluyorum tutumunun frekansı	53
Grafik 15	Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı umuyorum tutumunun frekansı	53

Grafik 16	Öğretmenlik mesleğinin bana sıkıntılar yaşatmasından endişe duyuyorum tutumunun frekansı	54
Grafik 17	Öğretmenlik mesleği ile insanların hayatına dokunacağıma inanıyorum tutumunun frekansı	54
Grafik 18	Bu mesleğin geleceğini karanlık ve bulanık görüyorum tutumunun frekansı	55
Grafik 19	Öğretmenlik mesleğinin geleceği için endişe duyuyorum tutumunun frekansı	55
Grafik 20	Öğretmenler mesleklerinden dolayı toplumdan saygı görürler algısının frekans	56
Grafik 21	Türkiye koşullarında öğretmenlik mesleğinin sahip oldukları ekonomik imkânlar sosyal statülerini düşürmektedir algısının frekans tablosu	56
Grafik 22	Öğretmenler öğrencilere zarar verecek bütün davranışlardan kaçınırlar algısının frekans tablosu	57
Grafik 23	Öğretmenlik sevgi gerektiren bir meslektir algısının frekans tablosu	57
Grafik 24	Öğretmenler toplumun ahlak ve etik kurallarını önemserler algısının frekans tablosu	58
Grafik 25	Öğretmen yaptığı işin sonuçlarının ne olacağı ile ilgilenmez algısının frekans tablosu	58
Grafik 26	Öğretmenler alanlarıyla ilgili bilgilere hâkim olmalıdır algısının frekans tablosu	59
Grafik 27	Öğretmenler, öğrencilere alanları ile ilgili çağın gerektirdiği yeterlilikleri kazandırabilecek yeterliliğe sahiptirler algısının frekans tablosu	59
Grafik 28	Öğretmenler çevrelerini alanları hakkında bilgilendirecek donanıma sahiptirler algısının frekans tablosu	60
Grafik 29	Öğrencilerini tanımak öğretmenler için avantaj sağlar algısının frekans tablosu	60
Grafik 30	Öğretmenlerin, öğrencilerinin bilgi, beceri, tutumlarının ölçmesi ve değerlendirmesi için ilgili yöntem ve tekniklere hâkim olması gerekir algısının frekans	61

Grafik 31	Öğretmenler ders içinde kullanacakları yöntem ve tekniklere hâkim olmalılar algısının frekans tablosu	61
Grafik 32	Öğretmen adayları var olan bilgi ve becerilerini geliştirmeye özen gösterir algısının frekans tablosu	62

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

Eğitim bireylerin her açıdan başarılı olmasında, özgürlük, sosyal eşitlik ve evrensel bütünlük gibi ideallere ulaşmasında başrol oynar. Bununla birlikte toplumların ekonomisini önemli ölçüde etkiler (Yasa ve Şahin, 2012).

Her açıdan değişimlerin yaşandığı günümüzde, bu değişimlere uyum sağlayan bireyler yetiştirme görevi eğitim sisteminden beklenir. Bu noktada eğitim siteminin daha verimli olması öğretmenin yeterlilikleri ve kabiliyetiyle doğru orantıdadır (Aysu, 2007; akt. Dündar ve Karaca, 2013). Öğretmenlik mesleği toplumların geleceklerini yetiştiren ve toplumu her yönde etkileyen önemli bir meslek grubudur. Tüm gün öğrencilerle olan onların hem kişisel, hem bilişsel hem de motor gelişiminde olumlu etkiler bırakan kişilerdir. Öğrenciler üzerinde sadece davranış ve düşünsel etkiler değil ahlaki açıdan da etkilidirler. Öğrencilerin sevgi dolu, sabırlı, merhametli, dikkatli, empati becerisi yüksek, yaratıcı bireyler olmaları için gerekli ve etkili ortamı oluştururlar.

Öğretmenlik toplumu her açıdan etkileyen bir meslek olduğu için öğretmenlerin nitelikleri, toplumun öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşleri, toplumsal statüsü öğretmenlerin mesleğine karşı tutumları oldukça önemlidir (Bozkurt ve Kutlu, 2021). Tüm bu yargıları öğretmenlik mesleğinin önemli bir parçası olan Resim İş Öğretmenliği içinde söylemek mümkün. Resim öğretmeni, mesleğinin gerektirdiği niteliklere sahip olmalıdır. Yeteneklisinden, yeteneksizine, disiplin problemi yaratanından engelli bireyine, tüm gençleriyle başarılı işler ortaya koyması beklenir (Özsoy, 2015). Öğrenciler çok yönlü sanat eğitimi sayesinde özgüven sahibi, yaratıcı, çevresine faydalı bireyler olacağı düşünülmektedir. Tüm bu özellikler ve daha fazlasını bireye öğreten ve onu bu özellikler hedefinde motive eden öğretmenler sanat eğitiminde de önemli bir yere sahiptir (Ayaydın, 2013).

Toplumun resim öğretmeninden beklentileri vardır; Yetiştirdiği bireyin yaratıcılığını güçlendirmesi, yaşadığı çevreyi estetik açıdan değerlendirebilmesi kültürel anlamda tarihsel ilişkiler kurabilmesi böylelikle etrafındaki bireylerin ve yaşadığı ülkenin kültürel gelişimi üzerinde farkındalık oluşmasına katkıda bulunur (Kırışoğlu, 2005). Bu nitelikleri edindikleri

Eğitim Bilimleri Fakültelerinden mezun olan aday öğretmenler yaşadığı dönemin politik, ekonomik, siyasi ve sosyal değişimleri içerisinde kendisine yer bulma çabası içerisine girer. Bu noktada yaşıyor olduğu toplumun mesleğine duyduğu saygı, öğretmen- öğrenci ilişkileri, atama ya da iş bulma süreci gibi faktörlere bağlı olarak edindiği meslek hakkında algı ve tutumlar geliştirir.

Öğretmenlerin mesleklerine ilişkin tutumları öğrencilerle olan iletişimleriyle doğru orantılıdır. Olumlu tutumlara sahip resim öğretmenleri öğrencilerin dersten daha fazla verim almasını sağlar.

Öğretmenler mesleklerini yaparken birçok insanla etkileşim içinde olurlar. Sadece öğrencilerle değil, yönetim, farklı branştaki öğretmenler ve velilerle de yoğun olarak iletişim kurarlar. Öğretmen vazifesini yerine getirirken huzurlu olması oldukça önemlidir, çünkü öğretmenin verimliliği, öğretmenin refahıyla doğru orantılıdır. Bireyin çalışma koşullarının zorlu olduğu eğitim sisteminde, öğretmenin motivasyonu azalacak, iş stresi çoğalacak, eğitim sistemini iyileştirme çabası düşecektir. Çalışma standartları iyi olan öğretmenlerin aksine kendi işi dışında birçok işle meşgul olacaklardır (Altan vd., 2022). Yoğun iş temposunda verimli olabilmek için mesleklerine karşı tutumlarının pozitif yönde olması şarttır. Bahsedilen sorunlara çözümler bulunması durumunda sanat eğitiminin kendi kimliğine kavuşması ve daha yararlı hala gelmesi mümkündür.

1.1. Problem Durumu

İnsanlık tarihi boyunca eğitim tüm toplulukların önemli sorunlarından birisi olmuştur. Günümüze geldiğimizde bugünü şekillendirecek ve geleceğimizi oluşturan genç nesillere milli ve evrensel boyutlarda değer ve düşünceler ile toplumsal huzuru sağlayacak nitelikler kazandırılması bu niteliklerinde zamanla geliştirilmesi nitelikli bir eğitim sistemi ile sağlanabilir (Altan ve Özmusul, 2022). Bu sistemin en önemli parçalarından biri olan öğretmenlik mesleğinde de birçok problem mevcuttur. Öğretmenlik sabır ve sağlam psikoloji gerektiren bir meslektir. Karşılaştığı zorluklar karşısında mücadele edip durumu yönetebilen, fedakârlık gösterebilen, kişilere ihtiyaç vardır. Bulunduğu durumdan sürekli şikâyetçi olan ve konfor alanından uzaklaşamayan birinin mesleğinde başarılı olması

beklenemez. Bu nedenlerden dolayı öğretmenlerin içinde bulundukları mesleklere yönelik duygu ve düşüncelerinin iyimser olması gerekir (Altan ve Özmusul, 2022).

Bu mesleğin bi parçası olan Resim İş öğretmenlerinin algı ve tutumları araştırmanın hedef problemidir. Her meslekte olduğu gibi bu meslekte de bireyi motive eden faktörler meslekteki başarı durumunu arttırmaktadır.

Resim öğretmenleri mesleklerini nasıl değerlendiriyor? Toplumdaki statüsü, algısını etkiliyor mu? Resim öğretmeni ne kadar önemli bir iş yapıyor? Bu mesleği seçtikleri için mutlular mı? Resim öğretmenliğini kendileri mi tercih ettiler? Problemleri düzeltmek var olanı geliştirmek içi neler yapılabilir? Bu araştırma bu ve benzeri soruların cevabını ele almıştır.

Özetle literatürde Resim İş Öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin hem algı hem de tutumlarının belirlenmesine yönelik bir çalışmaya ihtiyaç olduğu söylenebilir. Buna bağlı olarak öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin algı ve tutumlarının belirlenmesi, bu çalışmaya zemin oluşturan problem durumu olarak nitelenebilir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Resim öğretmeni adaylarının mesleklerine ilişkin algı ve tutum düzeyleri ne seviyededir, bunlara sebep olan faktörler nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

“Resim İş Öğretmeni adaylarının Mesleğe Karşı Algı ve Tutum Düzeylerinin İncelenmesi” isimli bu araştırmanın amacı Resim iş Öğretmenliği ya da Güzel sanatlar fakültelerinin resim bölümünden mezun olup formasyon edinmiş bireylerin Resim öğretmenliği mesleğine karşı algı ve tutum düzeylerini incelemektir. Diğer bir ifadeyle bu araştırmada Resim İş öğretmeni adaylarının Resim İş öğretmenliği mesleğine karşı algı ve tutumlarının ölçülüp, sonuçlarının değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

1.2.1. Hipotezler

- Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik algısı hangi düzeydedir?
- Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları hangi düzeydedir?
- Öğretmen adaylarının algı ve tutum düzeylerinde genel puan durumu nasıldır?
- Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumları ve mesleki algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumu mesleğe ilişkin algısını yordamakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bireyin bilişsel, duyusal ve devinişsel gelişiminde resim eğitiminin rolü büyüktür. Bilinçli ve sağlıklı verilen resim eğitimi ile öğrencilerin ilerideki yaşantısında kendini ifade edebilen, niteliklerinin farkında olan, estetik değerleri yüksek, yaratıcı bireyler yetişmesinde önemli bir etken olacaktır.

Bu eğitimi öğrencilere verecek olan resim öğretmeni adaylarının mesleklerine karşı farkındalık kazanması, mesleklerinde daha verimli bireyler olmaları adına mesleklerine karşı algı ve tutumlarının ölçülüp bu doğrultuda geliştirilmesine destek olunması ile sağlanabilir. Bu araştırmayla, Eğitim fakültesi Resim öğretmenliği bölümü ya da Güzel sanatlar fakültesi resim bölümü mezunu olup formasyon eğitimi alan Resim İş öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı algı ve tutum düzeylerinin incelenmiştir. Ölçülen algı ve tutumlara yönelik öneriler sunularak öğretmen adaylarında olumlu gelişmeler oluşturulması hedeflenmiştir. Bu sebepler neticesinde Resim İş Öğretmenliğinin önemine, özelliklerine, bu mesleği edinme sürecine, geçmişten günümüze olan değişimine, statüsüne, yeterliliklerine ve kendi mesleklerine bakışı konularında literatür taraması yapılmıştır.

Bu araştırma Resim İş öğretmenliğini tercih etmeyi düşünen öğrencilere yol gösterici nitelikte olduğu öngörülmektedir. Aynı zamanda öğretmen adaylarının mesleğe yönelik algı ve tutum düzeylerinin ölçülmesi ve bağlı olduğu faktörlerin incelenerek bu değerlendirmeler neticesinde istenmedik durumları önlemesi açısından önemlidir. Bu uygulamadan yola çıkıldığında, çalışmanın genel eğitim-öğretim kapsamına katkısının büyük önem arz ettiği görülecektir.

Bu araştırma;

- Çeşitli araştırmalarda kullanılabilecek öğretmen adaylarının mesleğe karşı algı ve tutum düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilen ölçme aracı bakımından,
- Resim Eğitimi içerisinde öğretmen adaylarının algı ve tutumlarının belirlenmesi açısından,
- Resim Eğitiminde daha verimli öğretmenler yetiştirilmesi açısından
- Bu bölümü tercih etmek isteyen öğrencilere kılavuz niteliği taşıması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

- Anket sorularının çalışmanın amacını yansıttığı varsayılmıştır.
- Araştırmada ele aldığımız örneklemin evreni yansıttığı varsayılmıştır.
- Anket sorularının içeriğinin yeterli olduğu varsayılmıştır.
- Araştırma kapsamında kullanılan veri toplama araçları geçerli ve güvenilirdir.
- Resim İş Öğretmeni adaylarının algı ve tutum formunda yer alan sorulara verdikleri cevapları doğru ve güvenilirdir.

- Araştırma kapsamında kullanılan anket tekniği uygulamasının belirlenen örneklemi evreni temsil etmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın çalışma grubu süre ve harcama unsurları dikkate alınarak, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde 2018-2023 eğitim-öğretim yılında mezun olmuş 110 Resim İş öğretmeni adayıyla sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

Araştırmada elde edilen veriler örneklem grubu ile sınırlıdır.

Anket soruları 19 adet tutum, 13 adet algı olmak üzere 32 adet araştırma sorusu ile sınırlandırılmıştır.

Verilen yanıtlarla sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM
KURAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlik mesleğine dair kavramlara, sanat eğitiminin tarihine ve önemine, Resim öğretmenlerinin algı ve tutumlarına etki eden faktörlere ve araştırmanın kapsamı dahilinde yapılan literatür taramasını içermektedir.

2.1. Bir Meslek Olarak Öğretmenlik

Bir toplumdaki insanların eğitim seviyesi ülkenin geleceğini belirleyen en önemli etkenlerden biridir. Eğitim sisteminin en büyük hedefi ise toplumdaki insanlara becerileri ve yetenekleri doğrultusunda eğitim sağlamaktır. Bu eğitimi verirken yaşadığı toplumun değerlerine, diline, politikasına, eğitim sistemine hâkim nitelikli bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Tüm bu nitelikleri aktaran ve bütün bu düzeneğin yapı taşı olan ise hiç kuşkusuz öğretmenlerdir. Öğretmenliğin tarihsel varlığı, amacı ve hitap ettiği kitleler değişik evrelerden geçmiştir. Her ne kadar değişime uğrasa da her dönemde öğretmenin temel sorumluluğu, toplumsal kültürü gelecek nesillere aktarmakla birlikte ülkenin ideallerini koruyup geliştirmektir.

Bek' e (2007) tarafından öğretmen kavramını; eğitim kurumlarında istenilen hedefler doğrultusunda bireyler yetiştirip onların eğitim hayatlarına rehberlik etmekle görevlendirilmiş ve bu amaç için gerekli nitelikleri edinmiş kişiler olarak tanımlanmıştır.

Alkan'a (1998) tarafından öğretmen kavramı; Öğretmenlik mesleğini yapabilmek için Mesleki ve akademik formasyonun gerekli olduğu mesleki özel uzmanlıkla birlikte bilgi, beceriye önem veren kültürel, sosyal ekonomik, teknolojik ve bilimsel alanlara hakim olan uğraş alanı olarak tanımlanmıştır.

Öğretmenler yaşadıkları ülkenin ekonomik anlamda kalkınmasında büyük öneme sahiptirler. Yaşadıkları ülkelerin hayat standartlarına, geleneklerine, kültürüne, değerlerine hâkim olmaları öğretmenlik mesleğinde başarılı olmalarını sağlar. Öğretmenler yetiştirdikleri bireyleri iyi vatandaşlar olarak yetiştirmelidir. Böylelikle öğrenciler ailelerine, çevrelerine, yaşadıkları topluma vatanlarına ve milletlerine faydalı olurlar (Demirsoy, 2009).

Her yönden gelişmiş ülkelere bakıldığında, bu sisteme en faydalı kaynağının iyi eğitilmiş insan gücü olduğu ortadadır. Bir toplumda yaşayan insanların iyi yetiştirilmiş, belirli bir niteliğe ve özelliğe ulaşması, zengin doğal kaynaklara sahip olmasa da çok farklı alanlarda kendilerine kaynaklar bularak tüm dünyada söz sahibi olduğu bilinmektedir (Aslan, 2024). Bunu ise gelecek nesillerin yeteneklerini ve kabiliyetlerini geliştirerek sağlarlar. Tarih boyunca öğretmenlik toplum tarafından deneyimlerin sonraki kuşaklara aktarılmasıyla nitelendirilmiştir (Biçer, 2023). Yaşadığı toplumla yakından ilişkisi olan ve güçlü iletişim bağına sahip olan öğretmenlerin toplumun beklentilerini karşılayabilmesi adına edinmesi gereken birçok kişisel ve mesleki özellik vardır (Karadağ, 2021). Bu özellikler ve sorumluluklar neticesinde bütün dönemlerde ve devirlerde gerekli ve özel bir meslek dalı olarak görülmüştür. Öğretmenlik mesleği gerek toplumsal beklentiler, gerek öğretmenlik mesleğinin nitelikleri açısından herkesin yapamayacağı bir meslek olduğu görülmüştür (Dinçer vd., 2015). Bu doğrultuda öğretmenlik mesleğinin sıradanlaştırıp yalnızca para kazanmak için görülmesi öğretmenlik mesleğinin kutsallığına zarar vermektedir.

Öğretmen yalnızca derste sağladığı aktif bilgi aktarımıyla değil, öğrenciyle olan ilişkisiyle de öğrencinin dersteki başarısını etkiler. Öğretmenin öğrenciye karşı verimli olması ve onlardan beklentisini her zaman pozitif yönde tutması öğrencilerini motive eden en önemli unsurlardandır. Sonuç olarak öğretmenin davranışları öğrencinin başarısını hem dolaylı hem de doğrudan etkilemektedir (Üstüner, 2006).

2.1.1. Çağdaş Öğretmenliğe Bir Bakış

Türkiye'de "çağdaş anlamda" öğretmen yetiştirme ve öğretmenlik mesleği 1848'den itibaren, yani Tanzimat dönemiyle birlikte şekillenmiştir (Akyüz, 2006).

Çağdaş öğretmen ve modern eğitim kavramları iç içe olduğu için bu noktada farklılıkları daha iyi kavramak adına klasik eğitim sistemine değinmek faydalı olacaktır.

Klasik Eğitim Modeli; öğretmen merkezli eğitim-öğretim anlayışıdır. Bu eğitim klasik öğretmenler tarafından yürütülmektedir ve öğretmen merkezli eğitim anlayışı mevcuttur. Öğrenci ise edilgen durumdadır. Modern Eğitim Sistemi ise çağdaş öğretmen

kavramını oluşturmuştur. Bu eğitim sisteminde öğrenci merkezdedir ve öğrencinin kişisel, bilişsel, duygusal gelişimi desteklenir. Çağdaş, kendine güvenen, yaratıcı etik değerleri olan bireyler yetiştirmek hedeflenir.

Öğretmenin vereceği eğitimi daha etkili biçimde aktarması için bilimsel yöntemleri ve bazı meslek dersleri alması üzerine programlanmıştır. Nitelikli insan yetiştirmek nitelikli bir eğitimi gerektirmektedir. Türkiye öğretmen yetiştirme sistemi konusunda geçmişteki zengin deneyimlerinden yola çıkarak bu alanda nitelikli eğitim için öğretmenin değişen ve gelişen ihtiyaçları doğrultusunda nasıl hareket etmesi gerektiğini sorgulatmayı amaçlıyor (Abazoğlu vd., 2016). Yaşanılan çağın nitelikleriyle uyumlu bireyler yetiştirilmesi dönemin şartlarına ve toplumla uyumlu olması öğretmene bağlıdır. Öğrencilerine eşit ve objektif davranabilme, öğrencilerini tanıyıp onların kişilik özelliklerini göz önünde bulundurabilme, bir plan ve program dâhilinde sınıf düzenini sağlayabilme, öğrencileriyle güzel zaman geçirebilme, dil kullanımlarını en etkili hale getirebilme tüm bunların yanında öğrencilerine sempatik ve sıcak yaklaşabilme öğretmenlerin dikkat etmesi gereken temel unsurlardandır (Bozdoğan vd., 2007).

Bunlarla birlikte nitelikli bir öğretmen bulunduğu dönemin gereksinimlerini gören, teknolojiye hâkim, modern insan özelliklerini taşıya, çağdaşlaşma doğrultusunda yetiştirdiği bireylerin düşünce ve faaliyetlerini bu amaçla yönlendirecek yapıda olması beklenir. Tüm bunlardan yola çıkarak öğretmenliği büyük bir özgüven ve fedakârlık gerektirdiğini söyleyebiliriz (Nayır ve Taneri, 2013).

Çağdaş öğretmenin görevleri nelerdir?

- Çağdaş bireyler yetiştirmek.

- Modern öğretmen bilgi, görgü ve yaşantısı ile resmi veya özel kurumlarda bulunan öğrencilerin yaşantılarını dürüst ve güvenilir bireyler olarak geçirmeleri adına rehberlik etmek.

Çağdaş öğretmen özellikleri nelerdir? Döneme ve ülkelere göre değişiklik gösterebilir ancak genel anlamda;

- Yaşadığı çağın teknolojisine hâkimdir.
- Alanıyla ilgili güncel bilgileri takip edip, uyum sağlar.
- Yenilikçidir
- Çoklu zekâ türlerine hâkimdir
- Bireysel farklılıkları teşhis edip zekâ türüne göre rehberlik eder.
- Öğrencileri yetenek ve becerileri doğrultusunda yönlendirir.
- Fiziksel ve zihinsel farklılıkları olan öğrencilere uygun ortamı sağlar, gerekli tedbirleri alır ve öğrenciyi çevreden gelebilecek zararlardan korur.
- Öğrencide anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlar
- Öğrencileri düşünmeye ve araştırmaya sevk eder
- Modern öğrenme-öğretme tekniklerine hâkimdir.
- Öğrencileri arasında rekabeti değil iş birliğini destekler.
- Yapıcı, motive edici, cesaretlendiricidir.

- Kendini sürekli geliştirir.

- Adaletlidir.’

2.2. Türkiye’de Resim iş Öğretmenliği Programının Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de sanat eğitimi Cumhuriyetin ilanıyla gelişmiş olsa da ilk adımlar Osmanlı döneminde atılmıştır. Bu yüzden sanat eğitimini Cumhuriyet Öncesi Dönem ve Cumhuriyet Sonrası Dönem olarak iki bölüme ayırmak gerekir.

Kısaca Cumhuriyet Öncesi Dönemden bahsetmek gerekirse;

Bu dönemde Türk sanatı dini mabetler ve saraylarda görülmektedir. Genel itibari ile dini liderler ve devlet yöneticilerinin koruması altındadır ancak bazı zamanlar da halka göre şekillenmiştir (Özsoy, 2015). Sanat eğitimi kurumları söz konusu değildir ve sanat babadan oğula aktarılmıştır. İslamiyet’in kabulünden sonra ise sanat genellikle mimari alanda geliştirilmiştir. Mimarinin yanında tezhip, çini gibi geleneksel sanatlar gündeme gelmiş ve Klasik Osmanlı üslubunum zeminleri atılmaya başlanmıştır. Bu sanatlarda usta çırak yöntemi ile aktarılmıştır. Bahsedilen bu süreçlerden sonra ülkemizdeki Sanat eğitiminin değişim aşamalarının sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesi adına Osmanlı Döneminde yapılan yeniliklere de değinilmelidir.

17. yüzyılda gerçekleşen mağlubiyetler hiç değilse aydınların dikkatini özellikle batının askeri alandaki üstünlüğü çeker. Sosyo-kültürel alanda gerçekleşen yenilikleri karşısında direnmesi oldukça zorlaşır. Evrensel ortama uyum sağlarken gelenekselsen uzaklaşmadan sentez oluşturma çabasına dâhil olmuşlardır (Uzun ve Aydın, 2013). Osmanlı Döneminde eğitimde hareketlenmeler başlanmıştır. Buna bağlı olarak sanat eğitiminde de birtakım değişimler başlamıştır. Geleneksel sanatlar varlığını sürdürürken Batı ile karşılıklı etkilenmeler başlamıştır.

Din kurallarının egemen olduğu bir toplumda, "suret olan yere melekler girmez" anlayışıyla resim eğitimine duyulan tepki, genel olarak olumsuzdu” (Ertemin, 1997: 11). Bu anlayışa rağmen 18. yüzyılda Osman İmparatorluğu'nun çöküşünün önüne geçmek amacıyla

askeri ve eğitim alanında yeniliklere gidilmiş ve resim dersleri, önce askeri, sonra da sivil okulların programlarına eklenmiştir.

Batının sanat anlayışını benimseyerek, Avrupa'da görülen Rokoko ve Barok üslubundan etkilenmiştir. Lale Devri'nde ortaya çıkan batı etkisi ise sanat ve sanat tarihi alanında yeniliklere sebep olmuştur. III. Selim Döneminde Mühendishane-i Berri Humayın da ve II. Mahmut Döneminde ise Mektebi Harbiye kurulmuştur.

İlk resim dersleri Selim'in 1793 yılında açtığı Mühendishane-i Berri Humayun'da verilmiştir. Bu okulda geleneksel sanattan uzaklaşılmış bunun yerine perspektif ve ışık gölge gibi tekniklerin öğretildiği dersler verilmeye başlanmıştır.

Sonraki aşamada II. Abdülhamit döneminde İstanbul Müzesi Müdürü olarak görev yapan Osman Hamdi Bey'in özünde, ülkemizde bulunan eserlerinin korunmasının yalnızca sanata duyulan ilgi ve sevgisiyle olacağı düşünülerek Sanayi-i Nefise Mektebi Âlisi ile sanat eğitimi yenilenmiştir (Asiltürk, 2019). Burada yalnızca sanat eğitimi verilmiştir. Aynı zamanda sanatçı yetiştirmeyi hedefleyen ilk kurumdur ve geleneksel sanatların yerine Batı sanatından öğrenilen insan anatomisi, tabiat resmi ve yağlı boya gibi yeniliklere gidilmiştir. İlk Batı tarzında çalışan sanatçılar yetiştirilmiştir. Tüm bunlarla ülkemizde sanatın gelişimine önemli katkıda bulunmuş ve sistematik bir hale sokmuştur.

Sanayi-i Nefise Mektebi 7 Mart 1883 de Mimar Vallauri'nin Arkeoloji Müzesinin bahçesinde yaptığı bir binada "günümüz, Eski Şark Eserleri Müzesi" 20 öğrencisiyle resim, heykel ve mimari bölümlerini bünyesine alarak eğitime başlamıştır" (Keskin, 2017: 478). Sanâyi-i Nefise Mektebi Osmanlı Devleti'nde sanat eğitimi Meşrutiyetten sonraki dönemde ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında resim dersi olarak işlenmiştir. Bu derse askeri okul, öğretmen okulu ve Sanayi-i Nefise mezunları öğretmenlik yapmıştır (Asiltürk, 2019). Bu doğrultuda sanat eğitimine akademik bir açı kazandırmıştır.

Türkiye'de sanat eğitiminde kurumsallaşma ve programlaşma adımları 18. yüzyıla ortaya çıkmış olsa bile somut adımlar 19. yüzyıla dayanır. Buna bağlı olarak Cumhuriyet'in başlarında yürürlüğe konulan eğitim ve kültür politikasıyla birlikte sanat tarihi alanındaki gelişmeler ve çalışmalar hızlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Eski Eserler

Müdürlüğü kurulmuş ve hemen ardından Türkiye'nin farklı yerlerinde müzeler kurulmuştur (Altuner, 2007).

Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte hükümetin davetiyle Türkiye'yi ziyaret eden Amerikalı John Dewey'e okulların güncel durumu inceletilmiştir. Ortaya konulan rapor eğitimcilerin katkısıyla sonuçlandırılarak Eğitim Bakanı Mustafa Necati döneminde yürürlüğe konulmuştur (Ciddi, 2019). Raporlarında Türk gençlerinde yetenekli olduklarını bu öğrencilere verilecek eğitim ile ülkenin sanat eğitimine önemli katkılarda bulunacağını öne sürmüştür.

Araştırmaya Frey ve G. Stiehler'de katkıda bulunmuştur. Stiehler raporunda el işleriyle yaratıcı yeteneklerin geliştirilmesi ve sanat eserlerinin değerinin anlayacak zeminler hazırlanmasına değinmiştir (Altınkurt, 2005).

Geleneksel yapıdan uzaklaşarak kararlı bir kültür politikası çerçevesinde çağdaş bir anlayış hedeflenmiştir. Örgün eğitim kurumlarında uygulanmakta olan eğitim programlarının kullanımı Cumhuriyet'in ilanıyla gerçekleşmiştir (Akyüz, 2011). Ayrıca Sanayi-i Nefise Mektebi, Cumhuriyetten sonra Güzel Sanatlar Akademisi olarak adlandırılmıştır.

Osmanlı döneminde başlayan, Batı tarzını benimseyen ve bu düşünce kapsamında verilen sanat eğitimi dersleri Cumhuriyet ile birlikte daha da geliştirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin temel taşı olan ulusal egemenlik ve halkçılık ilkeleri, sanat alanında da birçok yeniliğe sebep olmuş ve bir program düzleminde ilerletilmiştir.

2.3. Sanat Eğitiminde Resim İş Eğitiminin Yeri ve Önemi

Sanat eğitiminden bahsetmeden önce "sanat" ve "'eğitim" kavramlarından bahsetmek doğru olacaktır.

Sanat insanlık tarihinde vazgeçilmez bir öneme sahiptir. İlk günden bugüne insanların duygularını düşüncelerini yansıtma biçimi olmuştur. İnsanların günlük yaşantılarını, inançlarını kahramanlıklarını mağaralara resmetmeleri sanatın insanlık tarihine

dayandığını kanıtlar niteliktedir. Sanatın sınırsız yansıtma biçimleri insanlar için ışık olmuş ve her dönemde kendilerini anlatma ya da anlama biçimi haline gelmiştir. Bugün geçmiş hakkında edindiğimiz bilgilerde duvarlara çizilen resimlerin önemi yadsınamaz. Bu bağlamda sanat geçmiş ve gelecek arasında bilgi aktarımı sağlayan önemli bir araç olmuştur. Bu özelliğini gelecek nesilleri her alanda eğiterek yapmaktadır. Öğrencilerin kendilerini sorgulamalarını sağlayan sanat, gelecek kuşakların gelişimine destek olmuştur (Özsoy, 2015).

Sanatın bu kadar yaygın olmasının sebebi iletişimi sağlarken evrensel olmasıdır. Güzel sanatlar kelimelerin yetersizleştiği yerde dil ya da bir kurala bağlı kalmaksızın kendine yer bulabilir. Sanatın araçsal olmayan yönlerine dikkat çekecek olursak; bir resim, bir şiir, bir müzik notalarında şüphesizdir ki herkes kendinden ve sanatçıdan bir şeyler bulabilir. Sanatın kendi içindeki ahenk, sonucunda bir şeyler vermekten ziyade çıkardığı yoldaki duygu ve düşüncelerdeki canlılıktır. Hayatı yaşarken etrafta olup biteni daha net görmenizi sağlayan nitekim gözünüzü benliğinize çevirmenize sağlayan bir olgudur. Tüm bu tanımlamalara ek olarak sanat yüzyıllardır insanlığın güçlü bir anlatım biçimi, toplumsal olaylara eleştiri dili, aynı zamandan bulunulan dünyadan haz alma olarak da nitelendirilmiştir.

Eğitim bireylerin kendilerini ve yaşadıkları toplumu keşfetmelerini sağlar ve birçok alanda bireyin gelişimini destekler. Potansiyellerini keşfetme ve yaşadıkları toplumda iyi bir yaşam standardına sahip olmalarında önemli rol oynarken toplumsal süreçte yurttaşlık görevlerini bilen ve iyi insan ilişkiler kurabilen bireyler meydana getirir. Eğitim alanında yapılan tüm faaliyetler, öncesinde belirlenmiş bir amaç uğruna ya da belirli bir işlevi gerçekleştirmek içindir. Eğitim bir eğitim felsefesi olarak nitelendirilebilir. Bu felsefeye ise teorik olarak yetiştirilmesi hedeflenen bir insan tipi ve oluşturulmak istenen bir toplum modeli vardır (Şişman, 2011). Kendi toplumsal yeniliklerinin yanı sıra çağdaş uygarlıklara uyum sağlamasında en önemli araçtır. Kişinin kabiliyetlerini geliştirme, temel faaliyetlerini öğrenme, yaşadığı ortama adapte olma gibi birçok yönde rolü tartışılamaz. Toplum ve kişi için oldukça önemli yere sahip olan eğitim, davranışların istendik yönde olması için doğru planlanmalıdır. Eğitim bir etkileşimdir. Eğitimin gerçekleşebilmesi için sosyal ortam şarttır. Sosyal ortamın oluşması ve gelişmesi içinde eğitim şarttır.

Kültürel devamlılık için de eğitim şarttır. Toplumlar kültürlerini gelecek nesillere aktarır. Eğitimin önemli bir parçası da sanat eğitimidir. Bugün insanlığın ortak değerlerinden olan görsel sanatlar, insanlara, sanatın doğasına ilişkin bilgileri tüm dünyayı kapsayacak şekilde sunar (Özsoy, 2015).

Sanat Eğitimi 19. yüzyılın başlarında Avrupa'da oluşmuştur. 19. yüzyılın yarısından sonra geniş kitlelere ulaşmış ve eğitim sistemi içinde yer almaya başlamıştır (Etike ve Kurtuluş, 2002). Bu noktada sanat eğitiminin insan üzerindeki dinamik etkileşiminden faydalanması kaçınılmaz olmuştur. Sanat eğitimi bilinenin aksine sadece yetenekliler için bir "lüks" değildir. Herkese hitap eden ve gereken bir kişilik eğitimidir (Bilirdönmez ve Karabulut, 2016).

Sanat eğitimi güzel sanatların her alanını kapsar ve bu kapsamın büyük ve önemli bir kısmını oluşturan Görsel Sanatlar eğitimi kişiyi araştırmaya yönlendiren yaratıcılıklarını geliştiren bunları yaparken onları dinlendiren ve eğlendiren bir ders olmuştur. Günümüzde Resim İş Eğitimi olarak nitelendirdiğimiz sanat eğitimi Sanat Eğitiminin temellerini ve çeşitli sanat uygulamalarını içeren köklü bir geçmişe sahiptir. Görsel Sanatlar eğitimi, sayesinde öğrenci öğrendiği bilgileri, günlük yaşantıları ve diğer derslerde öğrendiği konuları sentezleyerek mantıklı ilişkiler kurmalarını sağlamayı hedefleyen geniş kapsamlı bir eğitim şeklidir (Alakuş ve Mercin, 2009). Kısaca öğrenciyi hayata hazırlayan ve ona kendisini ifade etme konusunda pusula olan bir alandır. Kişinin bilişsel ve duyuşsal olarak gelişmesini sağlar. Böylece yaratıcı becerilerini kullanabilen sorgulayan bireyler yetiştirir. Hem bireysel hem toplumsal alanda önemli bir yer tutmaktadır. Görsel Sanatlar bireyleri biricik olarak değerlendirir. Her bireyin kendine özgü, eşsiz ve yaratıcı hayaller kurmasıyla ilgilenir. Birey duyguları ve düşüncelerini sanatın farklı alanlarını kullanarak ortaya çıkartır ve paylaşır. Sanat eğitimi günümüzde, duygularımızı, zevklerimizi eğiten ve güzel biçimler ortaya çıkarmanın yanı sıra yeni eşsiz çağdaş fikirler üretmeyi planlayan bir yaratıcı zihinsel etkinlikler süreci olarak görülmektedir (Ertemin, 1997). Görsel Sanatlar eğitimi ile bireyler kendi duygu ve düşüncelerini projeleştirir ve bunlarla sezgisel ve duyusal olarak ilgilenir.

Okul öncesi de dâhil olmak üzere tüm yaşantısı boyunca bireylerin yaratıcı gücünü desteklerken yeteneklerini sergilemelerine pozitif zemin hazırlar. Öğrencinin sanat eğitimine katılımı çok güzel işler çıkartması yönünden değerlendirilmemelidir. Aksi

takdirde yeteneklerinin üzerinde beklentide olmak öğrenciyi derse dair demoralize eder. Daha küçük yaşlarda desteklenilen sanat eğitimi kişinin ileride ifade etme yeteneklerini güçlendirir. Bireyin yaratıcılık ve yeteneklerinin farkına varmasında rolü çok büyüktür. Toplum tarafından anlaşılması ve toplumda kendi yerini bulmasını sağlar.

Yaratıcılığın zemininde düşünmek yatar. Hayata geçirilen her imge düşünmenin eseridir. Buna bağlı olarak sanatsal düşünce için sanatsal bilgi şarttır. Aynı doğrultuda değerler eğitimi, karakter ve benlik algısı için oldukça önemlidir. Sanat eğitimi bu yönüyle birçok insana farklı pencereler açar. Bunların yanı sıra bireylerin estetik ve etik değerlerini güçlendirir (Akdoğan, 2019). Sanat eğitimi, toplumun ihtiyaç duyduğu pratik, üretken insanlar yetiştirilmesinde büyük rol oynar. Sanat eğitiminin hedefi, toplumların kültürel farklılıklarını, sanat eğitimi ile muhafaza ederek sonraki nesillere aktarılmasını sağlamaktadır (Akkurt ve Boratav, 2018).

Yolcu'ya göre (2009) Sanat eğitimi, gözlemleyebilme, orijinalite, buluş ve bireylerin yaklaşımlarını destekler. Pratik düşünceyi geliştirir. Kişinin el becerisini geliştirir ve sentez yapmasına yardımcı olur. Sanat eğitimi sayesinde kişi, yaratıcılığını güçlendirip potansiyellerini keşfeder. Sanat eğitiminin hedefi, sanatçı yetiştirmeye ilişkin eğitim değil, kişinin sanat yoluyla eğitiminden ziyade, kişinin sanat yoluyla eğitimi, yani estetik eğitimidir (Bilirdönmez ve Karabulut, 2016). Görsel sanatlar eğitimi sayesinde öğrenci sözlü ve sözsüz iletişim arasında bağ kurup sosyal zekâsını güçlendirir. Semboller ve iletilerle yaşadığımız dünyayı netleştirirken öğrendiklerine yeni boyutlar katar. Estetik değerleri kavramasını sağlamak içinde önemlidir.

Erzen (1991) ise sanat eğitiminin ruhsal bir eğitim olduğunu, bununla birlikte özgür düşünce ve karar verme mekanizmasını geliştirdiğini öne sürmüştür. (Erzen, 1991)

Şu hâlde özetle şöyle diyebiliriz.

Sanat eğitimi, bireye, tecrübeleri vasıtasıyla sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışında, tecrübeleri yoluyla amaçlı olarak birtakım değişiklikler oluşturma işidir. Tüm bu nedenlerden dolayı sanat eğitimi eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır. Sadece bilgi ve beceriler değil öğrencinin yaratıcılığını ve yapıcı bireyler

olmasını destekler. İnsanı biricik yapan değerleri kazandırır. Bunları yaparken bireylerin tüm yeteneklerine hâkim olup, yetenekleri doğrultusunda gelişim göstermesine olanak sağlar.

2.4. Resim-İş Öğretmenliği Eğitimi

Günümüzde ilk ve orta dereceli okullardaki resim eğitimi eski tarihlere uzanmaz. Ancak Sanat eğitimini genel eğitim içinde değerlendirirsek, geleneksel sanatlar eğitiminin tarihi açısından bakıldığında, Türk kültür ve sanatının başlangıç dönemlerine uzanmaktadır. (Özsoy 2015). Sanat eğitiminde atılan ilk adım 1912 yılında kurulan Sanayi Nefise Mektebi'dir. Bu adımla Türkiye'de sanat adına yeni bir sayfa açılmıştır.

Resim-İş Eğitimi, öğrencilerine çağdaş eğitim sistemini benimseyen 4 yılık lisans eğitimi vermektedir. Bu dört yıllık süreçte formasyon derslerinden sanat tarihine, plastik sanatlardan heykele kadar birçok alana hâkim olmasını sağlar. Öğrenci bu alanlara hâkim olurken aynı zamanda teknolojik gelişmeler doğrultusunda kendini geliştirir. Neticede alanına hâkim, farklı yöntem ve stratejileri kullanabilen çağdaş öğretmenler yetiştirmiş olur.

Eğitim-öğretim sürecinde her öğrencinin görsel sanatlar dersinden ve öğretmeninden kazanacağı bir şeyler vardır. Okulda derslere ve arkadaş çevresine uyum sağlayamayan öğrenciler resim öğretmeninin doğru yönlendirmeleri ile yaratıcı eğitici ve eğlendirici yanlarıyla birlikte akranları arasına kaynaştırılabilir ve özgüven kazandırılabilir. Resim öğretmeni bu duruma, öğrencinin kendini farklı şekillerde ifade etmesine destek olarak katkıda bulunabilir.

Resim Öğretmenleri sanatı bir araç olarak görürken, çağdaş öğretmen modelini benimser. Tüm bu davranış modellerini kullanırken sanatçı performansına da sahip olup bu yönüyle öğrencilerine ilham vermelidir. Verilen sanat eğitimi ile öğrencilerin sanatsal becerilerini, yeteneklerini geliştirir. Sanatı görsel bir iletişim aracı olarak kullanır. Çevresindeki farklı toplumlardaki kültürel çeşitliliğe ilgi duyar. Yalnızca yaşadığı dönemi değil önceki uygarlıkların kültürlerinin inançlarını merak eder. Öğrenciler sanat eğitimi ile daha özgün düşünürler. Bununla birlikte küçük yaşlarda öğrencilerin kendilerini daha rahat ifade etmelerine imkân tanır. Bireyler daha empatik ve toplumsal sorumluluk bilinci yüksek olur.

Resim-İş Eğitiminde belirlenen amaçlara ulaşılması için öğrencilerin farklılıkları göz önünde bulundurulmalı, derslerde farklı teknikte çalışmalara yer verilmeli, çocukların seviyelerine göre olmalı ve gelişim seviyesine önem verilmelidir (MEB, 1992).

Sonuç olarak kusursuz ve nitelikli bir sanat öğretim programı iyi niteliklere sahip etkili ve verimli bir sanat eğitimcisi demektir (Ayaydın, 2013). Bunların yanında bu okullardan mezun olurken pedagojik eğitiminin yanı sıra sanat duyarlılığı kazanarak mezun olurlar.

2.5. Resim İş Öğretmeni Yetiştirme Süreci

Türkiye'de resim öğretmeni yetiştirme girişimi II. Meşrutiyetle gelişmiştir. Bu döneme kadar dini inançlar dolayısıyla resim çizmek günah olarak atfediliyordu bu yüzden geri plandaydı.

Türkiye'de ilk resim öğretmenleri 1883'te kurulan Sanayi-i Nefise Mektebinde yetiştirilmiştir. İlk mezunları ise 1935 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü vermiştir. Günümüzde ise birçok üniversitede binlerce resim öğretmeni yetiştiriliyor.

Resim Öğretmeni yetiştirme amacıyla açılan bölüm, Eğitim fakültelerinin Resim İş Eğitimi dalıdır. Bunun yanında asıl amacı sanatçı yetiştirmek olan Güzel Sanatlar Fakültesinin bazı bölümleri de formasyon eğitimi alması durumunda öğretmen olabilmektedirler.

Resim İş Öğretmenliğinin kuruluş amacı eğitim kurumlarında sanat eğitimi verebilecek öğretmenler yetiştirmektir. Bu kişisel resim alanındaki nitelikleri kazanmış, birbirini tamamlayan mesleki bilgi ve becerilerine sahiptir. Bu fakültelerde öğrenim gören öğrenciler sanat tarihiyle birlikte resim sanatının birçok alanına hâkimdirler (Özsoy, 1998). Eğitim fakültelerinin ilgili bölümlerinde dersler ve ders programları belirlenirken, öğrencilerin en verimli şekilde bilgilendirilmesi amaçlandığını belirtmiştir.

Sanat Eğitimcisi kendi bölümüyle ilgili bilgi ve tecrübelerin yanında diğer eğitim fakültelerinin de aldığı genel kültür ve pedagojik eğitimleri de almaktadır. Bunların yanında özel eğitim dersi, müze eğitimi gibi birçok alana hâkim olması beklenir. Sonuç olarak bu fakültelerde 116 saat teorik 76 saat uygulama olmak üzere toplamda 192 saatlik eğitim görmektedirler.

2.6. Mesleki Algı

Mesleki algıdan bahsetmeden önce algının ne olduğuna değinmekte fayda vardır.

Algı, gelen uyaranların duyu organları tarafından örgütlenip yorumlanmasıdır. Bununla birlikte gelen uyarıların zihinsel olarak yorumlanmasıdır. Algı sayesinde gördüklerimizin ne olduğunu neye inandığımızı ve davranışlarımızı şekillendiririz (Bakan ve Kefe 2012).

Sinir sistemindeki sinyaller sayesinde algı oluşur. Algı bu sinyalleri yalnızca almakla kalmaz duyu organları aracılığıyla ortadaki malzemeye göre şekillendiren ve anlam kazandıran bu sayede nörolojik, fizyolojik, duyumsal ve bilişsel bileşenleri kapsayan zaman dilimidir. Bu kapsamda algı, yaşanılan durumun farkında olma süreci olduğu gibi duyumsal bilgilerin bir sentezi olarak ta anlamlandırılabilir (Can, 2021).

Meslek, kişilerin toplum içerisinde kendisini tanımlama ve yer edinmesinde etkin rol oynar. Mesleği kişinin karakterinin en önemli bileşeni olarak toplumdan saygı görmesine sebep olan, başkalarıyla ilişki kurmasını sağlayan toplumsal değerler olarak nitelendirilebilen bir olgu olarak adlandırılabilir (Kuzgun, 2000). Kişilerin hayatının büyük bir kısmını kapsayan mesleğin seçilmesi ve yürütülmesi de bu kadar önemlidir, Bireylerin mesleklerinde etkili sonuçlar verebilmesi için mesleklerine yönelik olumlu düşüncelere sahip olması oldukça önemlidir.

İnsanlar birbirinden çok farklı davranışlara, yeteneklere ve karakterlere sahiptirler. Bu yüzden kişileri motive eden etkenlerde farklıdır. Kişinin hayata bakış açısı bir durumu nasıl algılayacağını da belirler. Hayatlarını idame ettirmek için iş ile ilgilenen birey yalnızca maddi kazançlar için değil manevi doyum içinde çalışır. Manevi doyum kişinin benlik

duygusunu geliştirir ve iş tatminin sağlar. Bireyin toplum tarafından takdir edilmesi belli bir statüde anılması çalışma motivasyonunu olumlu yönde etkiler.

Kişiler kendi ilgileri, istekleri ve becerilerinin farkında olarak meslek tercihlerinde bulunurken bununla birlikte bilinç düzeyinde kararlılık sergileyen bir algı ile meydana gelebilmektedir. Bu yüzden kişilerin seçtiği mesleğe karşı algısı önemlidir (Bayçu, 2019). Kişinin mesleğine yönelik olumlu algısı, işinde başarılı olmasını etkilediği gibi mesleğinde başarı sağlayan birey mesleğine karşı olumlu duygular geliştirir. Bir işi sevmek başarıyı da beraberinde getirir.

2.6.1. Resim İş Öğretmenliğine Yönelik Mesleki Algı

Öğretmen, genç nesilleri yetiştirirken toplumun kendisine verdiği imkânları da kullanmalıdır. Elbette bu nesilleri yetiştirirken kişilerin bilgi, beceri, tutum ve değerlerini değerlendirerek en üst seviyeye çıkarmalıdır (Özkale, 2016). Bu beklentiler mesleği kutsallaştırırken toplumun politika yapısı, ekonomisi, eğitim sistemi gibi birçok etken öğretmenlik mesleğinin statüsünü etkilemiş ve mesleğin dönüşümüne sebep olmuştur. Böylelikle toplumdaki algı etkilenmiştir. Tüm bu yargılar araştırmanın konusu olan resim öğretmenleri içinde geçerlidir.

Resim dersi genel anlamda yetenek ve yaratıcılık kavramlarıyla ilişkilendirilen bir meslektir. Ancak sadece bununla sınırlı olmadığı kesindir. Resim öğretmenlerinin yetenekleri geliştirmekle birlikte öğrencinin kendini ve duygularını daha iyi ifade etmesine yardımcı olup, eleştirel düşünme, problem çözme gibi yetkinliklerini de güçlendirdiği bilinir. Her toplumun bu ders hakkında algıları ve tutumları vardır. Belli toplumlar bu dersin öğrenci için diğer derslerden daha yararlı ve gerekli olduğunu düşünür. Bu sebeple öğrencinin okul dışında bu dersi alması için ekstra çaba ve bütçe harcar. Bu düşüncelerin yanı sıra sanat eğitimi hakkında olumsuz düşünceye sahip kesimlerde mevcuttur. Burada ise sanatın ve sanat eğitiminin diğer branşlara kıyasla daha önemsiz olduğu algısı baskındır. Bu algının kaynağı genellikle resim dersinin lise ve üniversite sınavlarında öğrencilerin karşısına çıkmayacak olmasıdır. Toplumların olumsuz düşüncelerin altında yalnızca akademik kaygı yoktur. Bazı kesimlerde bu dersin pahalılığından şikâyetçidir.

Teknolojiyle birlikte bilgiye kolay ve hızlı ulaşım da öğretmenlik mesleğinin statüsünü zedeleyen faktörlerdendir. Toplumda statüsü zedelenen öğretmenlik mesleğinden öğrenci ve öğretmen ilişkisi de oldukça etkilenmiş, günümüzde sıklıkla rastlanan öğretmen öğrenci çatışmalarına sebep olmuştur.

Toplumda bunlar gibi sebeplerle Resim dersi ve resim öğretmenliği hakkında birçok algı mevcuttur ancak araştırmanın konusu resim öğretmeni adaylarının algı ve tutumları olduğu için bu kısımda bunlara değinilecektir;

Kişilerin mesleklerine karşı algısı, bakış açısı ilerideki başarısıyla doğru orantılıdır (Kurtuldu, 2010). Okul yönetimi ve diğer branş hocalarının davranışlarının resim öğretmeni adaylarının algısındaki rolüne değinecek olursak;

Resim dersleri diğer derslerin etütlerinin ya da okul içi etkinliklerin yapılması gerektiği durumlarda, ders saatinin alındığı başlıca derslerden biridir. Bu durum resim öğretmenlerinin alanlarına dair motivasyonunu kıran, algısını olumsuz yönde etkileyen bi konudur. Okul yönetiminin resim dersinin yapılabilmesi için gerekli atmosferi ve şartların sağlamaması öğretmenin ve öğrencilerin bu dersi daha yüzeysel geçirmesine sebep olur. Bu durum resim öğretmenlerinin derse dair motivasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir.

Azar'ın yaptığı araştırmada uygulama öğretmenleri tecrübe ve okuldaki uygulama çalışmalarında adaylarının yönetim işleri ve kendi hakları ile ilgili bilgilendirilmediklerini, bu konulara bu derslerde hiç ya da çok az vurgu yapıldığını belirttikleri sonucuna varmıştır. Bu durumun resim öğretmenlerinin algısı üzerinde olumsuz etkiler bırakması kaçınılamazdır. Sağlam ve Sağlam'ın (2005) ve Yücel'in (2023) yaptığı araştırmaya göre ülkemizdeki öğretmenlik mesleği statüsü düşük meslek grupları arasında bulunmaktadır. Bu görüşün sebeplerini; öğretmenlerin gelirlerinin düşüklüğü, öğretmenlik mesleğinin herkes tarafından yapılabilir olarak değerlendirilmesi, üniversite taban puanlarının düşürülmesi ve iş imkânlarının kısıtlı olması olarak nitelendirebiliriz.

Öğretmenlerin algısını etkileyen büyük etkenlerden biri de toplumun öğretmenlik mesleğine karşı olan tutumudur. Öğretmenlik mesleğinde başarılı olmanın en büyük faktörlerinde kişinin bu mesleği ne kadar istediğidir. Öğretmenliğin toplum tarafından

değerli ve kutsal görülmesi, devletin öğretmene verdiği değer, öğretmenlik mesleğine bakış ve statü algıları bu mesleğin tercih edilmesinde önemli unsurlardır (Özgür 1994). Her meslekte olduğu gibi öğretmende bir beklentiye girer verilen emeğin karşılığında hem maddi hem manevi olarak ödüllendirilmek ister bu noktada öğretmenin kurum, öğrenci ve velilerle kurduğu ikili ilişkiler ve ücret konuya dâhil olur. Bu beklentiler karşılandığı takdirde öğretmen kariyer adımlarını daha azimli atar ve daha verimli olur.

Her yıl binlerce mezun verip iş imkânı sağlanamaması toplumda birçok işsiz öğretmen oluşmasına neden olmuştur. Bu durumdan öğretmenlere sunulan gelirde etkilenmiştir. Sosyal statüsü ve refah seviyesi düşük olan öğretmenin öğrenciler üzerinde istenilen etkiyi göstermesi beklenemez (Özkale, 2016).

2.6.2. Meslek ve Meslek seçimi

Kuzgun (1994) Mesleği kişilerin hayatını kazanmak için, toplum tarafından konulmuş kuralları olan ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi ve beceri gerektiren etkinlikler bütünü olarak tanımlamıştır. Genellikle bu kavram toplumun ve bireylerin yaşamlarını sürdürmek için yerine getirilen faaliyetler olarak tanımlansa da bireylere para kazanmanın birlikte sınırlarını zorlayarak kendini gerçekleştirme ortamı sağlar. Bunun yanı sıra meslek, yetenekleri kullanılmasını ve gelişmesini sağlar

Meslek seçimi bireyin yaşantısının yansımasının psikolojik bir gelişim sonucudur. Kişi küçük yaşlarda meslek seçimi ile ilgili olmaya başlar. Yaşantısı boyunca edindiği tecrübeler karşılaştığı insanlar bu seçimi şekillendirir.

Bu tanımlar sonucunda meslek seçiminin bireyin yaşantısında ne kadar önemli bir rol oynadığı sonucuna varabiliriz. Edindiğimiz meslek hayatımızın üçte birini etkilemektedir. Günün önemli bir kısmını mesleklerimize hizmet ederek geçiririz. Bu noktada edindiğimiz meslek para kazanmanın ötesinde değerli anlamlar taşır ve kendini gerçekleştirme iddiasının en önemli aracıdır.

Kuzgun (2003) meslek seçimini, olumlu niteliklere sahip olduğu öngörülen meslekleri istenildik derecesi bakımından değerlendirilmesidir. Mevcut mesleğin ilgi ve yetenekleriyle uygun oluşu nedeni ile kişiye cazip gelebildiği gibi, toplumsal statü ve kazanç gibi nedenlerle de çekici gelebilir. Meslek kişinin yeteneklerinden ve becerilerinden yola çıkılarak, gerçekçi bir bakış açıcıyla değerlendirilerek seçilmelidir. Meslek seçimi edinilmesinin yanı sıra mesleği sürdürebilmekte bu derece önemlidir.

Meslek gelişimi insanın tüm hayatını kapsayan bir süreç olarak değerlendirilse de lise yılları en önemli kısımlarından biridir. Kişi bu zaman diliminde hayatı boyunca yapacağı mesleği seçer ve seçimi doğrultusunda harekete geçer (Hamamcı ve Çoban, 2007). Bu seçimler bireylerin mesleklerine giden yolda gereken nitelikleri kazanmaları için gerekli eğitimlerin verildiği süreçtir.

Kişilerin demografik özellikleri, ailesi ve dış etkenler meslek seçimini etkileyen başlıca etkenlerdir. Yapılan tercih sonrasında kişi kariyer planı yapar (Kartal vd., 201). Hayatımızın seçimlerden ibaret olduğunu düşünürsek doğru meslek tercihi mutlu bir geleceği, yanlış meslek seçiminde ise bireyin yaşantısını sancılı ve mutsuz geçireceği sonucuna varabiliriz.

Aşağıdaki mesleki gelişim görevlerinin başarı ile tamamlanması durumunda, kişi için sağlıklı bir meslek seçimi ve gelişimi sağlanmış olduğu ifade edilir (Kuzgun, vd., 1999).

- Kendini doğru tanıyarak, gerçekçi öz benlik kavramı geliştirmek,
- Kendini gerçekleştirmeye çalışmak,
- İş ve meslekler hakkında doğru bilgilere sahip olmak,
- Karar verme becerisi kazanmak,
- Çalışmaya karşı istekli olmak,
- Çalışma için gerekli olan sorumluluk sahibi olma ve işbirliği yapma gibi özelliklere sahip olmak gerekmektedir.

Toplumlar çağdaş eğitim anlayışı ile bireylerin daha üretken ve yeniliklere açık nitelikler edinmesini hedefleyen, kendi potansiyellerini farkedip, sergileyerek ülkelerin gelişmesinde amaçlar. Tüm bu eğitim sürecinde bireye bu alanda yapılan hizmetler Mesleki Rehberlik kapsamında yer alır (Eryetiş, 2016).

Sonuç olarak meslek seçimi bireyin yaşamı boyunca edindiği tecrübelerin sonucudur. Bireylerin doğru karar verebilmeleri ilk olarak kendilerini tanıması daha sonra ise seçmek istedikleri meslekler hakkında bilgi sahibi olması gerekmektedir. Doğru sonuçlara ulaşması bireyin ve ailesinin hayatını olumlu şekilde etkilerken toplumun insan gücünü doğru kullanmasını sağlayacaktır. Hayatımızın tamamın etkileyen bu seçimi yaparken bütün etkenlerin göz önünde bulundurması gerekmektedir.

2.6.3.Mesleki Yeterlilik ve Resim İş Öğretmenlik Mesleğinin Yeterlilikleri

Öğretmenlik mesleğinin yeterlilikleri tüm alanlarda olduğu gibi araştırmanın asıl konusu olan resim iş öğretmenliği için de geçerlidir. Bu geçerliliklerin yanı sıra resim iş öğretmenlerinin sahip olması gereken birtakım yeterlilikler de mevcuttur. Bahsedilen bilgilere bu başlık altında değinilecektir.

Bütün meslekler kendine öz ölçüt ve değerlere sahiptir. Aranılan niteliklere uygun bireyler seçmek hem meslek grubu hem de ülke için oldukça önemlidir. Bu noktada meslek seçimi sırasında bireyin beceri ve ilgileri dikkate alınmalıdır. Bu nitelikler doğrultusunda doğru meslek gruplarıyla eşleşen birey hayatı boyunca hem kendi hem de yaşadığı ülke için olumlu gelişmelerde bulunacaktır.

Söz konusu mesleğin icra edilebilmesi için seçilecek bireyde genel eğitim, pratik eğitim ve mesleki deneyim gereklidir. Bu noktada mesleğe seçilecek kişinin belirtilen özelliklere sahip olup olmadığı ölçülmeli ve asgari düzeyde bu niteliklere sahip olup olmadığı değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme aşaması öncesinde aranılan niteliklerin belirlenmesi önemlidir.

Eğitim alanında yeterlilik söz konusu olduğunda akla ilk gelen öğretmenlerdir. Öğretmenler eğitim sisteminin merkezinde bulunan ve en aktif rol oynayan üyesidir

(Alpaydın vd., 2019). Bu noktada öğretmenlik mesleğinin mevcut meslek gruplarını yetiştirdiği düşünüldüğünde tüm sistemi doğrudan veya dolaylı olarak etkilediğini söyleyebiliriz. Bu nedenle; Mesleki ve Teknik Eğitimde kaliteli eğitim verebilecek öğretmenlerin de iyi eğitim verebilecek niteliklere sahip olmaları gerekir (Kayadibi, 1999). Öğretmenler yaşadığımız dönemin standartlarına uygun eğitim verebilmeleri için kendilerini sürekli güncel tutmalıdır.

Öğretmenliğin meslek olarak algılanması ve sistematik bir eğitim düzenine geçilmesi 17. Yüzyılın Batı Avrupasında gerçekleşmiştir. Bu duruma neden olan bir diğer etken ise eğitim sisteminin tüm toplumun her kesimine zorunlu hale getirilmesi olmuştur (Başpinar, 2019). Yıllardır süregelen bu mesleğin gerektirdiği nitelikler bilimsel ve sistematik bir şekilde belirlenerek öğretmenlik mesleğini icra etmek isteyen tüm bireyler gerekli olan süreçlerden geçmesi zorunlu kılınmıştır.

Yaşadığımız dönemde tüm alanlarla ilişkili ve uzmanlık gerektiren bir mesleğe dönüşmüştür. Öğrencilerle iletişimde aktif rol oynayan öğretmenlerin düşünce sistemlerinin, toplumun diğer kesimlerden farklı olması beklenir. Sınıftaki uygulamaların eleştirel yansıtmasını sağlayarak hedeflenen bilginin nasıl öğretilmesi gerektiğine karar verilmesini sağlayan üst-bilişsel bilgi ve becerilere sahip olmaları beklenir (Alan, 2019).

Öğretmenlerin mesleklerini icra ederken sahip olması gereken bilgi, beceri ve tutumları aynı zamanda öğrencilerine de kazandırması beklenmektedir. Bu bakımdan öğrencilerin ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri, tutum ve değerleri geliştirebilmek ve öğretmenlik mesleğini layıkıyla yerine getirebilmek için öğretmenlerin her alanda bilgi sahibi olması gerekmektedir (Can, 2019).

Hacioglu; Alkan (1997), Etkili bir öğretmende bulunması gereken nitelik ve yeterlilikleri ‘Genel kültür’, ‘Özel Öğretim Alanı’, ‘Eğitim Bilimleri’ başlıklar altında ele almıştır (Hacioglu; Alkan 1997).

Araştırmanın konusu olan resim öğretmenleri bahsedilen tüm bu yeterlikler ve gereken pedagojik eğitimin yanı sıra kendi alanına ait özgünlük yaratıcılık el becerisi gibi birtakım yeterliklerde gerektirmektedir. Öğretmen adayının alanıyla ilgili bilgi birikimine

sahip olması kadar, öğrencilere bu bilgileri doğru ve anlaşılır şekilde aktarması da bir o kadar önemlidir. Bununla birlikte adayın eksik olduğu durumları görüp bu eksiklikleri gidererek kendisini geliştirmeye devam etmesi esastır.

Öğretmenlik mesleğinin önemli bir alanı olan Resim İş Öğretmenliğinin yeterliliklerinden bahsedecek olursak; Resim öğretmenlerininde diğer öğretmenler gibi gerekli öğretim programlarına, stratejilere, yöntem ve tekniklerle beraber ölçme ve değerlendirmeye hâkim olması beklenir. Bu teknik ve yöntemleri ise öğrencilerin gelişim özelliklerini, farklılıklarını kavrayıp konuya uygun kazanımları dikkate alarak uygular. Öğrenciye farklı materyaller tanıyabileceği ortamlar hazırlar. Öğretmenlik mesleğinin her alanında olduğu gibi alanıyla ilgili sorunları tanımlar, analiz eder, kanıtlara ve araştırmalara dayalı çözüm önerileri geliştirir. Öğrencilere uygun hal ve davranışlar içerisinde olmakla birlikte onları yaşadığı ülkeye ve dünyaya faydalı bireyler olarak yetiştirmeye özen gösterir. Kötü örnek olacak davranışlardan kaçınarak bu doğrultudaki söylemlerini pekiştirir. Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel ve mesleki etik değerlere uygun davranır.

Alana yönelik kazanımlarıyla ilgili olarak; başta yaşadığı toplumun daha sonra ise tüm ulusların kültürlerini tanır ve tanıtır. Sanatsal ve kültürel etkinliklere katılmaya özen gösterir. Alanıyla ilgili derin bilgi birikimine sahiptir ve bu bilgileri geliştirmek için kaynaklarını çeşitlendirme çabası içindedir.

2.6.4. Mesleki Olgunluk ve Resim İş Öğretmenliğinde Mesleki Olgunluk

Mesleki gelişim, mesleki gelişim görevleriyle birlikte mesleki olgunluk kavramını da oluşturmuştur (Bacanlı, 1995: 27). Mesleki olgunluk meslek gelişim kuramcılarından Super'in geliştirdiği meslek gelişim evrelerinde, kişinin yaşına paralel olarak gerekli şartların sağlanması sonucudur.

Mesleki gelişimde tüm basamaklar farklı görevleri kapsamaktadır. Buna bağlı olarak bireyden bulunduğu yaş düzeyindeki mesleki gelişim gerekliliklerini yerine getirmiş olması beklenmektedir. Gereken niteliklere sahip olamamış bireylerin doğru kararlar verememesi yüksek olasılıklıdır. Buna yüzden kişilerin yaş düzeyindeki gelişimini sağlamış, kendi özelliklerine ve hedeflenen mesleğin özelliklerine hakim olması gerekir (Gönültaş ve Çakır,

2020). Kişinin hayatında bu kadar önemli yer tutmasıyla birlikte bu sürecin doğru şekilde sürdürülmesi de oldukça önemlidir. Mesleki olgunluk seviyesi düşük yani yaşının gerektirdiği niteliklere sahip olmaması kişinin yanlış kararlar vermesine neden olabilmektedir (Duru, 2019).

Mesleki olgunluğu etkileyen birçok faktör mevcuttur. Zekâ bu sıralamanın başındadır. "Öğrenme ve problem çözme yetenek düzeyi yüksek olanların, düşük olanlara göre karar verme becerilerinin daha güçlü olduğu tespit edilmiştir. İçeriği meslek seçimi olan karar verme sürecinde zeki öğrencilerin istendik davranışları edinme ve sergilemede daha başarılı oldukları da tespit edilmiştir" (Gülbahçe, 2007: 59).

Meslek gelişiminin belirli evreleri vardır ve kişi mesleki gelişimin evrelerindeki gereksinimlerini yerine getirmelidir (Super, 1957). Super ve Overstreet (1960) tarafından geliştirilen mesleki olgunluğun boyutları şu şekildedir;

1.Boyut: Meslek Seçimine Yöneliş
Seçme konusu ile ilgilenme
Meslek seçimine yönelişte kaynakları kullanma
2.Boyut: Tercih Edilen Meslek Hakkında Bilgi Toplama ve Planlar Yapma
Tercih edilen meslek hakkında kendine özgü bilgileri saptama
Tercih edilen mesleği daha kendine özgü olarak planlama, planlama etkinliklerini genişletme
3.Boyut: Meslek Tercihlerinin Tutarlılığı
Alanlar içinde meslek tercihlerinin tutarlılığı
Düzeyler içinde meslek tercihlerinin tutarlılığı
Alan ve düzeylerde meslek tercihlerinin tutarlılığı
4.Boyut: Özelliklerin Billurlaşması
Ölçülen ilgilerin belli bir örüntü oluşturma derecesi
İlgi olgunluğu
Çalışma sevgisi
İş değerlerinin belli bir örüntü oluşturma derecesi
İş ödüllerinin etraflıca tartışılması
Seçme ve planlama sorumluluğunun kabullenilmesi

Meslek seçiminde bağımsızlık

5.Boyut: Meslek Tercihlerinde Akılcılık

Yetenek ve tercih arasında uygunluk

Ölçülen ilgilerle tercihler arasında uygunluk

Sonuç olarak kişiler meslek seçimi sırasında farklı aşamalardan geçmektedir. Bu süreçte meslek seçiminde doğru kararlar verebilmek için kendisinden beklenen görevleri yerine getirmesi ve karşılaştığı sorunlar karşısında beceri geliştirip kullanabilmelidir (Duru, 2019: 18).

Çevremizde sayısız öğretmen olmasına rağmen vazifesi insan yetiştirmek olan bu kutsal mesleğin diğer mesleklere oranla birçok sorumluluğu vardır. Bu sorumluluklar toplumu doğrudan ve dolaylı olarak etkiler.

Öğretmenler güncel eğitim sistemine hâkim olmalı ve kendini dönemin özelliklerine göre yenileyerek öğrencilerini çağın ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirmelidirler (Millî Eğitim Bakanlığı, 2017). Öğretmenlerin mesleki olgunluğa ulaşması her açıdan mühimdir. Bu mesleğin önemli bir parçası olan resim öğretmenleri de öğrencilerin bilişsel ve duyusal gelişimini destekleyecek niteliklere sahip olmalıdır. Bununla birlikte yetenekli, yaratıcı ve çok yönlü düşünme becerisine sahip olan bireyler tarafından icra edilmelidir. "Resim Öğretmenliği, birçok gelişim alanlarında yeterlikler ve beklentiler sunmaktadır. Eğitsel ve sanatsal yeterliklere sahip, kendini bu yönlerde geliştirmeye açık bireylerin bu mesleği icra etmesine uygun bir meslek dalıdır" (Erdoğan ve Ünlüer, 2021: 65).

2.6.5. Mesleki Uyum ve Resim İş Öğretmenliğinde Mesleki Uyum

Meslek bireyin sadece ekonomik açıdan kazanç sağladığı bir alan değildir. Kişi-iş uyumu sağlandığında birey hem ekonomik hem zihinsel hem de bedensel olarak gelişim sağlar. Uyum teorisine göre, bireyler bulundukları atmosfere uyum sağlama ve kişinin nitelikleriyle uyumlu çevreyi keşfedip kendine en uygun ortamı bulma çabası olarak tanımlanabilir. Kişi yaşantısı boyunca sürdürdüğü bu çaba sayesinde kendi gelişimiyle birlikte yaşadığı toplama da faydalı bir birey olma yolunda ilerler.

Bir bireyin nitelikleri ile belirli bir işin gereksinimleri bireyin ihtiyaçları ve beklentileri arasındaki uyum, kişi-iş uyumu tanımlanabilir. Mesleğinin gereklilikleri ve bireyin niteliklerinin örtüşerek mesleki uyumun yakalanması birey kadar bulunduğu kurumu ve toplumu etkiler. Kişi hayatında bu kadar önemli bir yere sahip olan mesleği seçerken birçok etmeni göz önünde bulundurmalıdır.

Kişi-iş uyumu ilk olarak 1911 yılında Edwards tarafından incelenmiştir. Edwards bu kavramı kişinin bilgi ve becerilerinin hedeflenen mesleğin nitelikleri arasındaki uyum veya bireyin istekleri ve işin çalışana sağladıkları arasındaki uyum, birey-iş uyumu olarak açıklamaktadır (Edwards, 1991) Kişi-iş uyumu sağlandığında iş görenin o iş üzerinde daha üretken olduğunu ve iş ortamında aynı işe ilgi duyan bireylerle çalışmayı tercih ettiği tespit edilmiştir. Mesleki uyum sağlanamadığı durumlarda ise bireyin iş ortamındaki meslektaşları da olumsuz etkilediği görülmüştür. Kişi-iş uyumu, kişi- çevre uyumu kapsamındadır ve örgütlerin başarılarında da oldukça önemli bir yere sahiptir.

Kişi-iş uyumunun tanımlaması için birtakım kişilik testlerinden faydalanılmaktadır. Bireyin kişilik özellikleri ve iş özelliklerinin uyumlu olması sonuçların daha verimli ve istendik yönde olmasına neden olacaktır. Bu neticede bireyde işe adanmışlık, iş termini, performans artışı gibi istendik yönde değişimler meydana gelir.

Kişi-iş uyumunun sonuçlarından bahsedecek olursak;

Performans Düzeyinde Artış: Kişi-iş uyumunun sağlanması sonucunda bireyin yaptığı işe dair motivasyonu yükselecek bu da iş görenin performansında olumlu sonuçlar ortaya koyacaktır. Bu sonuçlar doğrultusunda işverenlerin kişilerin yeteneklerine ve niteliklerine göre iş dağılımı yapması oldukça önemlidir.

Bu gereklilikler öğretmenlik mesleği içinde geçerlidir. İşinin gerektirdiği niteliklere sahip olmaları gelecek nesiller için büyük önem taşır. Öğretmenlik başta sabır ve şefkat gerektiren bir meslektir. Öğrenciler açısında yapıcı sonuçlar doğuracağı aşikardır. Aksi taktirde Öğretmenliğin gerektirdiği hassasiyette ve kişilik gelişimine sahip olmayan öğretmenler toplum için oldukça tehlikelidir. Öğretmenler bu noktada görev için uyumlu olup olmaması konusunda birçok aşamadan geçirilir. Ancak bu noktada kişinin sadece

yeteneklerini, becerilerini ya da pedagojik eğitimini sınamak bu meslek için yeterli değildir. Bu niteliklerin yanında vicdanen hür, merhametli öğretmenleri vazifelendirmek oldukça önemlidir.

Resim İş Öğretmenliği de tüm bu niteliklerin ve pedagojik formasyon dersleriyle birlikte sanatsal teorik ve uygulama alanlarına da hâkim olmalıdır. Bu nedenle üniversiteler resim öğretmeni adaylarını seçerken yetenek sınavlarına tabii tutmaktadır. Mezun olan öğretmenler sanat alanında hem teorik hem de uygulama alanlarına hakimdir.

2.7. Mesleki Tutum

Tutum kelimesi Latince de "harekete hazır" anlamı taşımaktadır. TDK ise tutum kelimesinin tavır kelimesiyle eş anlama sahip olduğunu ve herhangi bir davranışa karşı oluşan biçimlerin tamamı olarak açıklamıştır. Tutum genel anlamda bireyin çevresindeki herhangi bir nesneye, olguya, ya da kişiye karşı geliştirdiği negatif ya da pozitif tepkidir. Tutumlar bireylerin iç dünyasındaki yargılar ve inançlarla şekillenir bu yüzden tüm bireylerin tutumları birbirinden farklıdır.

Kağıtçıbaşı (1999) tutumların bir yandan sosyal algımıza bir yandan da davranışlarımıza etki ettiğini ileri sürmüştür. Bunun yanı sıra tutumun, kişinin psikolojik bir obje ila alakalı düşünce, duygu ve davranışlarını sistematik şekilde oluşturan bir eğilim olduğuna değinmiştir. Bu açıklamalardan yola çıkarak tutumlarımızın hayatımızda dinamik bir yapıya sahip olduğu sonucuna varabiliriz.

Al (2021) 'a göre; "Tutum, zihinsel ve nöropsikolojik bir durum olmakla birlikte; tutum, hareketli veya yönlendirmeye yönelik etkisi olan davranışsal bir yaklaşım göstergesidir. Tutum örgütlenme içindeki bir hâlin ifade edilmesidir" (Al, 2021: 16).

Tutumlar kişinin etrafındaki her şeyden etkilenir. Bu yalnızca bir olay bir görüş ya da bir kişiden ibaret değildir. Bireyin doğduğu evden gittiği okula, edindiği arkadaşlarından ailesine kadar uzanır. Kişinin yaşadığı toplumun inanç değerleri, kültürü, ekonomisi tutum üzerinde büyük rol oynar. Tutumlar bireyin kişilik özelliklerinin bir parçası olduğundan

doğuştan değil sonradan kazanılır. Tutumun öğesine hissedilen duygular, tecrübeler ve bireyin bu konu hakkındaki bilgileri tutumun yönelimini belirler. Böylelikle bireyin hareketlerinin ve davranışlarını zeminini oluşturur.

Morgan (2011) tutumların kazanılmasında anne ve babanın, yaşıtlarının, iletişim araçlarının, yetişek etkisinin ve siyasi-dini görüşlerin etkili olduğunu belirtmiştir.

Her meslekte olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de kişinin yapacağı işe karşı duygu ve düşüncelerinin olumlu yönde olması gerekir. Kişinin mesleğine karşı olan olumlu tutumu işte gösterdiği performansla doğru orantılıdır. Öğretmenler eğitim sisteminde başroldedir. Mesleklerinin gerektirdiği birçok özellik mevcuttur ve bu özellikleri geliştirerek bulundukları dönemin gerekliliklerine uyum sağlamaları gerekmektedir.

Öğretmenler yaşadıkları toplumun geleceklerini inşa ederken, bilgi beceri gibi bilişsel alan yeterlikleriyle birlikte tutum ve davranış gibi duyusal alan yeterlikleri gerektiren bir meslektir. Bu yüzden öğretmenlerin öğretmenlik mesleği ile ilgili değer ve tutum kazanmaları en az bilgi kadar değerlidir (Erdoğan, 2021).

> Her meslekte olduğu gibi öğretmenlikte de öğretmenlerin mesleklerine karşı olumlu tutumlar geliştirmeleri mesleklerine olan motivasyonunu arttıracak böylelikle daha verimli hale getirebilecektir. Doğru tutum, davranış ve kişilik özelliklerine sahip iyi bir öğretmen, öğrencileri öğretiminde motive edebilir ve ilham verebilir. Aksi bir tutumda ise öğrencilerin öğrenme sürecinde kaybolmalarına ya da geri kalmalarına neden olabilir (Aslan, 2022: 27).

Öğretmenlerin mesleklerini sevmesi ve mesleklerine yönelik çabaları öğretmenlerin mesleğine yönelik tutum, performansı etkileyen önemli bir faktördür. Öğretmenlik mesleği insanlarla etkileşim halinde olması sebebiyle zorlu ancak kutsal bir meslektir.

2.7.1. Tutum Öğeleri

Hiç kimse doğuştan gelen bir tutumla doğmaz. Tutumlar, bireylerin yaşamları boyunca edindikleri deneyimler, taklitler, pekiştirmeler ve sosyal öğrenme süreçleri

sonucunda ortaya çıkar. Pek çok tutumun temelleri çocukluk döneminde atılsa da, genellikle kişisel deneyimlerle şekillenir ve bazıları başka kaynaklardan gelir (Kağıtçıbaşı, 2005). Tutum bilişsel, duyusal ve davranışsal olmak üzere üç öğe olarak incelenmiştir.

Duyusal olarak algıladığımız bilgileri düzenler yorumlar ve önceki tecrübelerimizle tutum oluştururuz. Kişilerin duygu, düşünce ve davranışlarının aktif halde olması ve bunların bütünleşmesi kişilerin tutumunu oluşturmaktadır. Ayrıca bu üçlü, birbirlerini de fazlasıyla etkilemektedirler (Hotaman, 1995). Bu üç öğe birbirleriyle uyum içerisindedir. Bireyin bilgileri tutumunu olumsuz yönde etkiliyorsa bilişsel öğe etkilidir. Bireyin mevcut konuyla ilgili tutumları pozitif yönde ise aktif olan öğe duyuşsal öğedir. Tavşancıl'a (2002) göre tutumlar, zamanla edinilmiş tecrübeler sonucu oluştukları için duyuşsal, davranışsal ve bilişsel tutarlık ve bütünlük anlamına da gelirler. Bunların sonucunda ölçülebilir kabul edilmektedirler.

Bilişsel Öğe

Tutumu oluşturan öğelerden biri olan bilişsel bileşen, bireyin objeye ilişkin inanç ve bilgilerinden meydana gelir. Birey, belirli kaynaklardan tutum hakkında bilgiler alarak zihninde var olan bilgiler ile bütünleştirir. Bu bütünleşme sonucunda bireyin inanç sistemi oluşur (Ayyıldız ve Birdir, 2023: 23). Bu noktada tutumun inançtan farklı bir olgu olduğunu ayırmak doğru olacaktır.

İnançlar bireyden bireye değişiklik gösterir. Nesneye yönelik bilgiler, inançlar ve düşünceler bilişsel bileşeni oluşturur. Bilgiler değiştiğinde, tutumlara da etki eder (Şimşek ve Eroğlu, 2013). Tüm bu sistem birbiriyle ahenk içerisindedir. Olumlu ya da olumsuz tutumlar inançlarda değişikliklere yol açar ve bu doğrultuda tepkilerde değişiklik gösterir. Zihinsel öge, kişinin düşünme aşamasında kullandığı bir sınıflama olgusudur. Yani bilgilerin gruplandırılmasıdır. Bu gruplamalar bireyin birbirinden kesin bir şekilde farklı olan uyarılara karşı tepkilerinde gösterdikleri farklılıkları ifade etmektedir (Eroğlu, 2011: 61-62).

Duygusal Öğe

Duygusal öğe kişinin değerleri ile ilişkilidir, bireyin tutum objesine karşı olan duygu ve değerlendirmelerinin sonucunda meydana gelir. Kişinin karşılaştığı bir olay karşısında edindiği olumlu ya da olumsuz tutumlar kişinin yaşadığı tecrübelerden etkilenmektedir. Geçmişin verdiği deneyim ile birey bazı tutumlara olumlu ya da bazı tutumlara olumsuz tepkiler vermektedir (Aysu, 2007). Bu duygu ve değerler somuttur ve bu sayede gözlemlenebilirler. Tutumlar inançtan farklıdır ve bu ayrım duyusal birleşendir. "Duygusal öğe, bireyin tutum nesnesine karşı görülebilen duygularını içermektedir. Nesneyi gördüğü zaman heyecanlanması, yüzünün asılması, kalp çarpıntısı, tedirginleşmesi gibi fizyolojik tepkilerden oluşur. Buna bağlı olarak her bireyin yaşamsal tecrübeleriyle evrenselleşmektedir" (Çöllü ve Öztürk, 2006: 381).

Davranışsal Öğe

Adından belli olabileceği gibi kişinin tutum öğesine ya da durumuna karşı verdiği her türlü gözlenebilen davranışları kapsar. Kişi öğeye karşı hislerine göre davranışlarını biçimlendirir. Davranışsal öğe duygu ve kanıya göre hareket etme eğilimidir. Kişiler farklı nedenlerle duygularından bağımsız davranabilirler ancak duygulara göre hareket etme eğilimi baskındır (Çöllü ve Öztürk, 2006).

Demir'e (2018) göre tutum diğer değişkenler gibi direk ölçülemez, onun varlığı sözlere ve davranışlara yansır. Bu şekliyle de tutum ve davranışın etkileşim halinde olduğu, diğer bir deyişle tutumun davranışı şekillendirdiğini söylemek mümkündür.

2.8. Tutum ve Resim İş Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum

Sanat eğitimi, yaratıcılığın öncelikli olduğu, ıraksak düşünmenin geliştirildiği, tüm öğrencilerin kişisel gelişimi ve yetenekleri doğrultusunda şekillendirilmesi planlanan en güvenilir alanlardandır. Asıl hedefleri, bireyi, görmeye, aramaya, sormaya, deneme yapmaya, sonuçlandırmaya yönelik olan sanat eğitimi, her aşaması kusursuzca sürdürülmelidir (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Eğitim, ahlaki bir faaliyettir. Bu durum, öğretmenler arasında paylaşılan kültürel değer ve normların önemli olduğunu gösterir

(Şişman, 2009). Bu alanın temsilcileri ise bu özelliklere sahip resim öğretmenleridir. Öğretmenlerin yalnızca öğrenciler için değil toplumun her kesiminde rol model olduklarının farkında olmaları gerekmektedir. Resim-İş Öğretmenlerinin sanat eğitimine yönelik tutumları, gelecek nesillerdeki sanat eğitimcilerini yetiştirmeye yönelik eğitim-öğretim sürecini etkileyecektir (Özsoy, 2015; Uzun, 2021).

Türkiye'de Resim İş Öğretmenlerinin yetiştirilmelerinde bazı sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunlar oldukça çeşitlidir ve nitelikli Sanat Eğitimcisinin yetişmesine engel olmaktadır. Sorunların bazıları yüzeysel ve değişken olmakla birlikte bazıları köklü çözüm gerektiren düzeydedir" (Ayaydın, 2009: 31). Resim iş öğretmenliğine yönelik tutumlar başlığı altında bu tutumlara etki eden genel problemlerden bahsetmek doğru olacaktır.

Resim İş eğitimi kişilerin duygusunu, düşüncelerini aktarabilme yeteneklerini ve yaratıcı gücünü geliştirir. Gelişmiş ülkelerde sanat eğitimi derslerinin okullarda zorunlu ders olarak verilirken, Türkiye'de ise Sanat Eğitimi dersleri lise ikinci ve üçüncü sınıflarda, ön lisans ve lisans öğretiminde seçmeli dersler kapsamında yer almaktadır (Kavuran, 2004). Bu durum hem öğrenciler hem veliler tarafından dersin ciddiye alınmamasına neden olur. Neticede resim öğretmenliğine ve alana yönelik tutumlar olumsuz yönde etkilenir. "Tutumlar aile ortamından başlayarak yaşamın her döneminde çevre ile iletişim halinde olunması ile şekillenir ve değişirler. Eğitim ortamlarında sadece öğrencinin tutumunun olumlu değişiminin yanında öğretmen hatta okul idarecileri ile çalışanları ve ailelerin tutumlarının da olumlu değişimler yaşaması zorunludur" (Aslantaş, 2014: 194). Alana yönelik olumsuz tutumların oluşmasına neden olan bir diğer etken ise okul yönetiminin, bu dersi seçmeli olması, üniversite sınavlarında öğrencilerin karşısına çıkmaması, masraflı olması gibi sebepler neticesiyle önemsememesinden kaynaklanmaktadır. Okul idaresinin duruşu bu alana geliştirilen tutumu oldukça etkilemektedir. Her okul için geçerli olmasa da genel anlamda bu ders için gerekli atmosfer sağlanmaz ve dersler daha yüzeysel şekilde işlenir. Derslerin işlenmesi için uygun atölye şartlarının sağlanması öğrencilerin ve öğretmenin derse yönelik motivasyonunu artıracaktır. Yetersiz malzeme ve mekân probleminin yanı sıra kaynak yetersizliği de bu dersin farklı eğitimcilerde farklı şekillerde işlenmesine sebep olmaktadır. Bu belirsizlik dersin ölçme ve değerlendirilmesinde de mevcuttur. Bütün resim öğretmenleri öğrencinin performansını kendi tecrübeleri dâhilinde

değerlendirir (Ayaydın, 2009). Bu da alanla ilgili olumsuz tutumlara neden olmaktadır. Öneriler kısmında da değinildiği gibi bu gibi durumlarda resim öğretmenlerine büyük iş düşmektedir. Alanlarına olumlu tutum geliştirilebilmesi için bu eğitimcilerin öncelikle kendilerinin derslerini önemsemesi ve bu dersin öğrencilerin gelişiminde ne kadar etkili olduğunun bilincinde olması gerekmektedir.

Bahsedilen eğitimin verilebilmesi için kişinin edindiği mesleğe yönelik tutumlarının olumlu yönde olması gerekmektedir. Kişinin tutumlarının gelişebilmesi için hem bu mesleği sevmeli hem de bu mesleğin gerektirdiği niteliklere sahip olması oldukça önemlidir. Bu noktada üniversite eğitiminden önce bireylerin kendi yetenekleri ve kapasitesi dâhilinde alan seçmeleri oldukça önemlidir. Verimli bir resim-iş öğretmeninin yetiştirilememesinin nedenlerinden biri yeterlilikleri doğrultusunda meslek seçiminde bulunmasıdır. Bireylerin yetenekleri doğrultusunda mesleğini seçmesi oldukça önemlidir. Çoğu insan olumlu ve olumsuz noktalarını temel eğitimden itibaren üniversiteye kadarki süreç içerisinde belirlenmelidir. Bu süreçlerin geçirilmemiş olması üniversitelerde yığılma olmasına ve niteliksiz öğretmen adayları yetiştirilmesine neden olmaktadır. Bu ve bunun gibi birçok problem sanat eğitimine ve sanat eğitimcisine yönelik tutumları olumsuz yönde etkilemektedir (Kavuran, 2004).

Resim öğretmenlerinin genel tutumlarını etkileyen en büyük faktörlerden biride toplumun bu alana duyduğu saygı, yani toplumsal statüsüdür. Sanat eğitimi toplumda yetenekle ve yaratıcılıkla bağdaşlaştırılmış bir ders olarak algılanmaktadır. Kimi bireyler bu durumdan kaynaklı olarak branşı kutsal görürken kimileri ise yalnızca yetenekli bireylerin yapması gerektiğini düşünerek uzak durmaktadır. Toplumda resim dersine yönelik tutumları etkileyen en büyük faktörlerden biride resim dersinin yalnızca eğlence için yapıldığının düşünülmesidir. Toplumun birçok kesimi bu dersin öğrenciler üzerindeki etkilerinden bihaberdir. Sanat; insanın insan olma özelliklerinden biri ve en önemli özelliğidir. İnsanın, hayatı boyunca gördüğü, duyumsadığı pek çok eksiklik, çelişki veya hatalar; sanatın ve sanatın fonksiyonlarının yeterince kavranamayışından ve bunun sonucunda da sanatı hak ettiği yere oturtamayışından kaynaklanmaktadır. Sanat insanı insan yapan en önemli faktörlerden biridir. İnsanın hayatı boyunca eksikliğini hissettiği çoğu durum sanatı hak ettiği yere oturtamayışından kaynaklanmaktadır (Kavuran, 2004) Bu kavrayamayışın sebep olduğu durumlardan biride Resim öğretmenlerinin refah seviyesinin geldiği durumdur.

Devlette bu mesleğin geliri diğer branş öğretmenlerinin gelirleriyle paralel ilerlerken özel sektörde aşağılayıcı rakamlara tanık olunmaktadır. Mutlaka bunun birçok sebep vardır ancak en büyük sebeplerden biri dersin seçmeli ders adı alında işlenmesi sebebiyle saatlerinin düşürülmesidir. "Kişilerin yaptığı mesleklerle ilgili düşünceleri; mesleki davranışlarını, mesleğe karşı sadakatlerini ve meslekî başarılarını kısaca kişisel refahlarıyla ilgilidir" (Altan ve Özmusul, 2022: 38).

2.9. Önceki Çalışmalar

Erdoğan ve Ünlüer'in (2021) yaptığı 'Resim-İş öğretmenliği lisans programı öğrencilerinin mesleğe ilişkin görüşleri' isimli çalışmanın verileri incelendiğinde öğrencilerin, mezun olduktan sonraki aşamada mesleğe devam etmemelerine sebep olan durumlarda bölümü kendi iradeleri seçmemiş olmaları, maddi imkânsızlıklar, çevre baskısı, mesleğe karşı tutumlarıyla birlikteliği atanma ve sınav kaygılarının da etkili olduğu görülmüştür. Bu çalışmadan elde edilen verilerin bu çalışma ile uyuştuğu sonucuna varılabilir.

Feryal'in (2005) yaptığı 'Resim-İş Dersine İlişkin Tutumların Ölçülmesi' isimli çalışmada, araştırmacı resim iş eğitimi dersine yönelik tutumları Çok Alanlı Sanat Eğitimi ve Geleneksel Öğretim başlıkları altında incelemiştir. Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Resim – İş dersine ilişkin tutumlarının gelişmesinde geleneksel öğretim yaklaşımına kıyasla, daha faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada deney grubunun lehine ulaşılan bu sonuç, uygulama ardından tutum ölçeğinden alınan ortalama puanın 0.05 düzeyinde anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç Çok Alanlı Sanat Eğitiminin uygun şartlar ve olanaklar içerisinde görsel sanatlar dersini daha da verimli kıldığı sonucuna varılmıştır. Bu araştırmanın sonucundan yola çıkılarak verilen eğitim şeklinin güncellenmesi durumunda daha etkili olacağı sonucuna varılmıştır. Söz konusu araştırmanın verileri bu araştırmaya öneri niteliğinde sayılabilir.

Araştırmada öğretmenlik mesleğinin statüsünü pozitif yönde etkileyen en önemli faktörlerin; kişilerin öğretmenlik mesleğine uygun davranışlar sergilemesi, pedagojik eğitimin kaliteli olması, refah seviyesinin yüksek olması, toplumun olumlu görüşleri ve kültürde ve dinde öğretmenin kutsal sayılması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunların yanı

sıra okul değerlendirmesi, öğretmenlerin almış olduğu eğitim, mezun olduktan sonraki iş bulma süreci kişilerin düşüncelerinde büyük etkilere sahiptir (Fwu ve Wang, 2002).

Alpaslan Asiltürk' ün (2019) 'Türkiye'de Görsel Sanatlar Dersinin Tarihsel Gelişimi ve Paydaşların Görsel Sanatlar Eğitimine Yönelik Algı Ve Beklentileri' isimli çalışmasında Görsel sanatlar öğretmenlerinin, görsel sanatlar eğitimini algılama biçimlerinin öğrenci ve velilerle aynı olduğu, sadece beklentilerde görsel sanatlar eğitimine verilen önem konusunda fark oluştuğu sonucuna varılmıştır.

Kara'nın (2020) yapmış olduğu 'Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Öğretmenlik Öz Yeterlilik İnançlarının İncelenmesi' isimli araştırmada değerlerin tutum ve öz-yeterlik puanlarının normal dağılıma oldukça yakın dağıldığını görülürken, Demirtaş, vd., (2011) çalışmasında öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarına ilişkin en yüksek ortalamaların Resim-İş programlarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarına ait olduğunu öne sürülmüştür. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının, mesleğe yönelik tutumlarının araştırma değişkenlerine göre anlamlı biçimde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Benzer bir çalışma olan Gündüz ve Kumcağız'ın 2018 sürdürdüğü Güzel Sanatlar Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnançları İle Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi' isimli çalışmada öğretmen adaylarının öz- yeterlik inançlarının "çok yeterli" olduğu, adayların öz-yeterlik inançlarının etkenlere göre farklılık göstermediğini öne sürülmüştür. Bu noktada çalışmaların birbirini destekler nitelikte olduğu sonucuna varılabilir. Aynı zamanda bu çalışmanın sonucuyla benzer noktalarda buluşmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

3.1. Araştırmanın Deseni

Konu ile ilgili derinlemesine araştırma yapılarak elde edilen tüm kaynaklar değerlendirilip analiz edilmiştir.

Bu araştırma, Resim İş Öğretmeni Adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik, algı ve tutum düzeyleri arasındaki ilişkileri incelemek üzere kullanılan nicel araştırma desenlerinden tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmaya katılan öğrencilere kontrol grupsuz ölçek uygulaması yapılacaktır.

Beşli Likert tipinde olan ölçek, geçerlik ve güvenirlik analizleri için 110 kişilik bir öğrenci grubuna uygulanmıştır.

Resim İş Öğretmeni Adaylarının algı ve tutumları baz alınarak yapılan çalışmada, resim iş eğitiminin önemi ve meslekle ilgili algı ve tutumlarının bilinmesi, geliştirilmesi ve bağlı olduğu faktörlerin incelenerek bu değerlendirmeler neticesinde istenmedik durumları önlemek adına önem taşımaktadır.

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Resim İş Öğretmeni mezunları oluşturmaktadır.

Örneklemini ise Onsekiz Mart Üniversitesinde 2018-2023 eğitim-öğretim yılında Resim İş Eğitimi Bölümünden ve Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümünden mezun olup formasyon eğitimi alarak mezun olan Resim İş Öğretmeni Adayları oluşturmaktadır. Toplam 110 Resim İş Öğretmeni Adayının mesleğe yönelik algı ve tutumları değerlendirilmeye alınmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırma, Resim İş Öğretmeni Adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, algı ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki ve bunların bağlı olduğu faktörleri incelemek üzere kullanılan nicel araştırma desenlerinden tarama modelinde ilişkisel (bağlantısal) bir çalışmadır. Araştırmaya katılan öğrencilere kontrol grupsuz ölçek uygulaması yapılmıştır. Çalışma çerçevesinde konu ve süreçle ilgili birincil ve ikincil kaynaklar değerlendirilip, detaylı alan yazın (literatür) taraması yapılmıştır. Konu ile ilgili olarak yabancı ve yerli kaynaklar incelenmiş, veri tabanları taranıp, konuyla ilgili daha önce yayınlanmış kitap, dergi, makale, tez, el kitabı, rapor vb. ikincil veriler değerlendirilerek oluşturulmuştur. Gerek öğretmen yetiştirme uygulamalarımızda gerekse öğretmenlik mesleğinin çalışma koşullarında sürekli değişiklikler olmaktadır. Bu sebeple güncel bir ölçeğin hazırlanması yararlı bulunmuştur. Bu araştırma için, veri toplama aracı olarak algı ve tutum ölçeği geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme aşamaları şu şekilde oluşturulmuştur. Araştırmada, öncelikle alan ile ilgili literatür taraması yapılmıştır, bu inceleme sonucunda toplamda 83 algı ve tutum cümlesinden oluşan bir madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzunda toplanan 83 algı ve tutum cümlesi elenerek 40'a düşürülmüştür. Sonraki aşamada Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü öğretim üyeleri tarafından ve değerlendirilmiştir. Ölçek, uzmanlar tarafından incelenip değerlendirildikten sonra, sunulan öneriler doğrultusunda bazı maddeler ölçekten çıkarılmış, bazı maddeler ise yeniden ele alınarak düzenlenmiş ve ölçeğin son hali oluşturulmuştur.

Bunun sonucunda 19 adet tutum, 13 adet algı olmak üzere 32 maddeden oluşan bir ölçek ortaya çıkmıştır.

Deneme ölçeği olarak düzenlenen ölçekte yer alan 32 maddelik Öğretmenlik Mesleğine yönelik algı ve tutum ölçeğinde ifadelerin karşısına beş seçenekten oluşan bir cevaplama çizelgesi yerleştirilmiş; seçenekler 5'ten 1'e doğru sıralanmış her bir ifade için "üç puan"orta düzeyde katılımı, "bir puan" olumsuz uçtaki tutumun derecesini, "beş puan" ise olumlu uçtaki tutumun puan derecesini temsil etmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Resim İş Öğretmeni Adaylarının algı ve tutum düzeylerinin incelenmesi hedeflenen çalışmada ilk olarak algı ve tutum cümlelerinden oluşan beşli likert tipi anket formu oluşturuldu. Oluşturulan anket eğitim bilimleriyle ilgilenen uzmanların görüşüne sunuldu. Oluşan anket sonraki aşamada öğretmen adaylarına uygulandı. Resim İş Öğretmeni Adaylarına uygulanan ölçekler ve bilgi formlarından elde edilen veriler SPSS programı aracılığıyla çözümlenmiş. Verilerin analizinde öğretmen adaylarının verdikleri cevapların beş dereceli ölçekten elde edilmiş olması nedeniyle, aritmetik ortalama aralıklarının;

Seçenekler Sayısal Sınırlar

Tamamen Katılıyorum Her zaman 4.21-5.00

Katılıyorum Sık sık 3.41-4.20

Fikrim Yok Bazen 2.61-3.40

Katılmıyorum Nadiren 1.81-2.60

Kesinlikle Katılmıyorum Hiçbir zaman 1.00-1.80

Bu çalışmada toplam 110 ölçek formu cevaplandırılmıştı. Veriler Google form aracılığıyla saklanmıştır.

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Bu çalışmada geçerlik ve güvenilirliği tehdit eden unsurları en aza indirmek veya yok etmek amacıyla çeşitli önlemler alınmıştır. Alınan önemler aşağıda sunulmuştur.

Gerçekleştirilen çalışmada iç geçerliği sağlamak için; araştırmacı tarafından geliştirilen algı ve tutum ölçeği eğitim bilimi uzmanlarının görüşüne sunulmuştur. Sonraki aşamada araştırmaya dâhil edilmeyen denemeler gerçekleştirilmiştir. Cümlelerin anlaşıla

bilirliği açısından uygun olup olmadığı değerlendirilmiştir. Uzman görüşü ve öğretmen değerlendirmesinin sonunda görüşme sorularındaki düzeltmeler yapılarak son halini almıştır.

Yapılan görüşme gönüllülük esasında uygulanmıştır. Gönüllü Onam Metni sunularak, araştırmayla ilgili gerekli bilgilerin görüşme öncesinde verilmesi sağlanmıştır. Onam metninde de ifade edildiği gibi katılımcılardan kişisel bilgi alınmamıştır.

Dış geçerliği sağlamak için; araştırma modeli, veri toplama araçları, çalışma grubu, verilerin toplanması, verilerin analizi ve bulguların değerlendirilmesi ayrıntılı olarak sunulmuştur. Ayrıca görüşme katılımcılarının her biri çalışmanın amacına katkı sağlayacak niteliktedir.

İç güvenilirliği sağlamak için; araştırmadan elde edilen veriler üzerinde hiçbir değişiklik yapılmamıştır.

Dış güvenirliği sağlamak için; elde edilen veriler sonuç kısmında uygun şekilde tartışılmıştır. Ayrıca sonuç ve bulgular kısmı da birbiriyle tutarlı olduğundan çalışmanın dış güvenirliği de artmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA BULGULARI

Bu bölümde, araştırmacının uygulamış olduğu anketler ile elde edilen veriler deşifre edilerek, analize hazır hale getirilip elde edilen analizlere göre incelemeler gerçekleştirilmiştir.

4.1. Güvenilirlik ve Faktör Analizine İlişkin Bulgular

4.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Ait Bulgular

Öğretmenliğe ilişkin tutum ve algı ölçeğine ilişkin Temel bileşenler analizi üzerinde yapılan genel iç tutarlık (Cronbach's Alpha) değerleri aşağıda Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 1

Ölçek boyutlarına ilişkin Cronbach's alfa testleri

Ölçekler	Genel İç Tutarlılık (Cronbach's Alfa)
Tutum	,802
Algı	,788

Tablo 1'de Öğretmenliğe ilişkin tutum ve algı ölçeğine ilişkin Temel bileşenler analizi üzerinde yapılan genel iç tutarlık (Cronbach's Alpha) değerlerine bakıldığında; tutum boyutu (Cronbach's Alfa: 802), algı boyutu (Cronbach's Alfa: 788) olarak görülmektedir. Ölçek puanların güvenilir kabul edilen 0.70'in üzerinde oldukları görülmektedir.

4.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Ait Bulgular

Tablo 2

Öğretmenliğe ilişkin tutum ve algı ölçeğine ilişkin normallik analizleri

Ölçekler	**Çarpıklık**	**Basıklık**
Tutum	,278	,362
Algı	-,929	1,361

Tablo 2'de Öğretmenliğe ilişkin tutum ve algı ölçeğine ilişkin normallik analizleri görülmektedir. Skewness- Kurtosis (basıklık-çarpıklık) değerlerinin -1500 -- + 1500 arasında olması durumunda dağılım normal kabul edilmektedir. Bu doğrultuda çalışmadaki veriler normal dağılım gösterdiğinden parametrik testlerle analiz edilecektir.

4.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Ait Bulgular

Tablo 3

Katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik algı ve tutum düzeyleri analizi

	N	**Min**	**Max**	**Sum**	**ss**
Tutum	112	39,00	95,00	77,74	11,78
Algı	112	31,00	65,00	61,15	6,94

Tablo 3'te katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik algı ve tutum düzeyleri analizi görülmektedir. Verilere bakıldığında; tutum boyutu ortalama puanı (X:77,74), algı boyutu ortalama puanı (X:61,15) olarak görülmektedir. Tutum boyutunda alınabilecek max puan 95, algı boyutu alınabilecek max puan 65, toplam alınabilecek max puan 160'tır. Bu doğrultuda katılımcıların tutum ve algı puan ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir.

4.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Ait Bulgular

Tablo 4

Katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları korelasyon analizi

		Tutum	**Algı**
Tutum	R	1	,664
	P		,000
	N	112	112
Algı	R	,664	1
	P	,000	
	N	112	112

Tablo 4'te katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları korelasyon analizi görülmektedir. Verilere bakıldığında; tutum ve algı boyutu arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu bağlamda tutum arttıkça algının da arttığı söylenebilir.

4.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine Ait Bulgular

Tablo 5

Katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları regresyon analizi

Model		**B**	**Standart hata**	**β**	**t**	**p**	**Tolerance**	**VIF**
	Sabit	27,440	2,960		9,270	,000		
	Tutum	,391	,042	,664	9,304	,000	,1000	1,000
Sabit: algı F: 86,571, p<001; R kare:**440**								

Tablo 5'te katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları korelasyon analizi görülmektedir. Verilere bakıldığında; tutum ve algı boyutu arasında anlamlılık görülmüştür. ($p<0.01$). R kare: 440 olarak görülmektedir. Bu bağlamda tutum boyutunun, algı boyutunun %44'ünü açıkladığı ve olumlu yordadığı görülmektedir. Başka bir ifade ile öğretmen adaylarının algı ve tutum değerine ilişkin görüşleri birbirine benzerlik göstermektedir.

Tablo 1'de Öğretmenliğe ilişkin tutum ve algı ölçeğine ilişkin Temel bileşenler analizi üzerinde yapılan genel iç tutarlık (Cronbach's Alpha) değerleri mevcuttur.

Adayların algı ve tutum düzeylerinin güvenirlik analizleri için Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı kullanılmıştır. Cronbach'ın alfası, ölçekteki ölçüm sayısına yansıtılan tüm olası yarı yarıya güvenilirliklerin ortalamasıdır. Çalışmanın türü ne olursa olsun, keşifsel araştırma, uygulamalı araştırma veya ölçek geliştirme araştırması olsun, 0,7 ölçütü evrensel olarak kullanılır.

Yeterli ölçüm için bir kural olarak, Cronbach'ın alfaları öğretim notlarını yansıtır:

A—0,9 ve üzeri notlar mükemmel olarak kabul edilir;

B—0,8 ila 0,9 yeterlidir;

C—0,7 ila 0,8 marjinaldir;

D—0,6 ila 0,07 ciddi şekilde şüphelidir;

F—0,6'dan küçük değerler kesinlikle kabul edilemez.

Tabloda tutum boyutu (Cronbach’s Alfa: 802), algı boyutu (Cronbach’s Alfa: 788) olarak görülmektedir. Bu bilgilere dayanarak ölçek puanların güvenilir kabul edilen 0.70’in üzerinde oldukları görülmektedir.

Tablo 2’te Öğretmenliğe ilişkin tutum ve algı ölçeğine ilişkin normallik analizleri Öğretmenliğe ilişkin tutum ve algı ölçeğine ilişkin normallik analizleri görülmektedir. Skewness- Kurtosis (basıklık-çarpıklık) değerlerinin -1500 -- + 1500 arasında olması durumunda dağılım normal kabul edilmektedir. Bu doğrultuda çalışmadaki veriler normal dağılım gösterdiğinden parametrik testlerle analiz edilecektir.

Tablo 3’te katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik algı ve tutum düzeyleri analizi görülmektedir. Verilere bakıldığında; tutum boyutu ortalama puanı (X:77,74), algı boyutu ortalama puanı (X:61,15) olarak görülmektedir. Tutum boyutunda alınabilecek max puan 95, algı boyutu alınabilecek max puan 65, toplam alınabilecek max puan 160’tır. Bu doğrultuda katılımcıların tutum ve algı puan ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4’te: Katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları korelasyon analizi bulunmaktadır. Verilere bakıldığında; tutum ve algı boyutu arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu bağlamda tutum arttıkça algının da arttığı söylenebilir

Katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları regresyon analizi tablo 5'te verilmiştir. Katılımcıların tutum ve algı puan ortalamaları korelasyon analizi görülmektedir.

Verilere bakıldığında; tutum ve algı boyutu arasında anlamlılık görülmüştür. ($p<0.01$). R kare: 440 olarak görülmektedir. Bu bağlamda tutum boyutunun, algı boyutunun %44'ünü açıkladığı ve olumlu yordadığı görülmektedir.

4.2. Değerlendirmeye İlişkin Bulgular

Bu çalışmanın amacı giriş kısmında da belirtildiği gibi resim öğretmeni adaylarının mesleklerine ilişkin algı ve tutumlarını var olan durumuyla ortaya koyup, etki eden durumları inceleyip, değerlendirmektir. Bu duruma göre veri toplama araçlarının boyutları:

- Resim öğretmenlerinin mesleklerine karşı tutumlarının saptanması ve değerlendirilmesi
- Resim öğretmenlerinin mesleklerine karşı algılarının saptanması ve değerlendirilmesi

Bu bağlamda elde edilen bulgular özetlenerek şu şekilde irdelenmiştir:

Resim öğretmenlerinin mesleklerine karşı tutumlarının saptanması ve değerlendirilmesi;

1. Öğretmenlik mesleğini başaralı olacağıma inanıyorum.

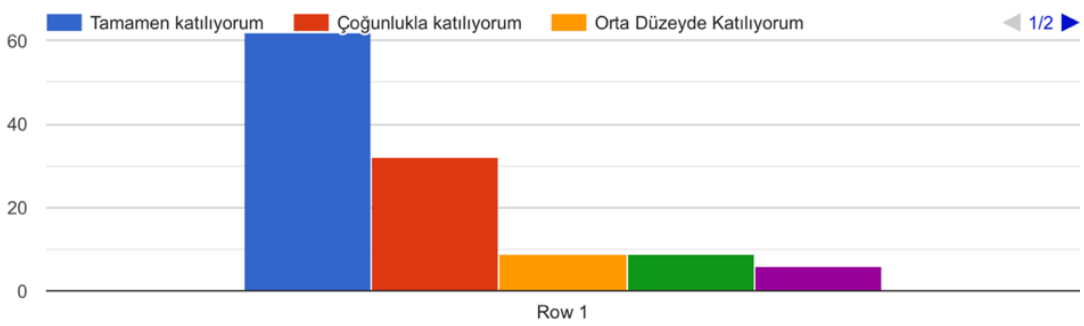

Grafik 1. Öğretmenlik mesleğinde başaralı olacağıma inanıyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenlik mesleğini başaralı olacağıma inanıyorum’. Önerisine 69’u ‘Tamamen katılıyorum’ 32’si ‘Çoğunlukla Katılıyorum 9’u ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 9’u ‘Kısmen Katılıyorum’ 6’sı ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

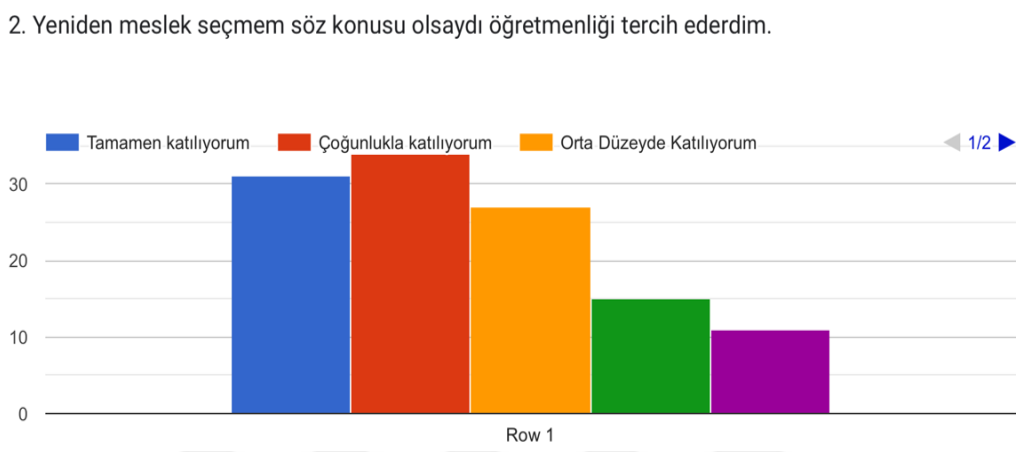

Grafik 2. Yeniden meslek seçmem söz konusu olsaydı öğretmenliği tercih ederdim tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Yeniden meslek seçmem söz konusu olsaydı öğretmenliği tercih ederdim’ önerisine 31’i ‘Tamamen katılıyorum’ 34’ü Çoğunlukla Katılıyorum 27’si ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 15’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 11’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

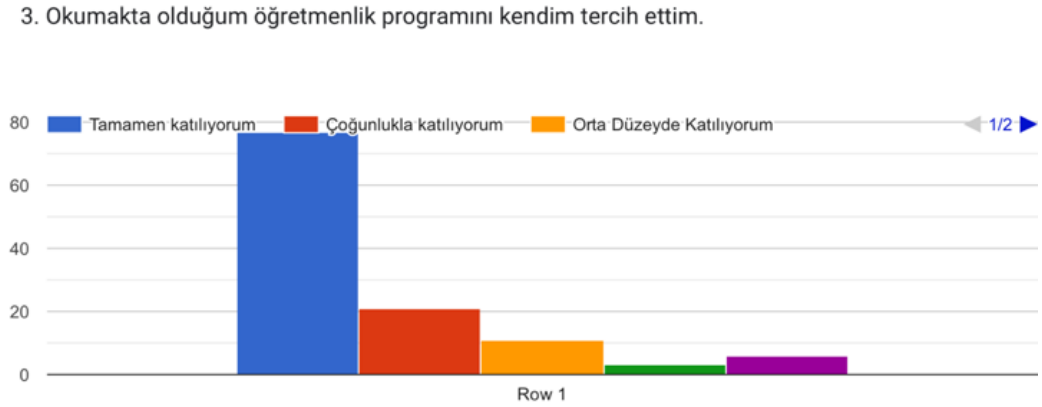

Grafik 3. Okumakta olduğum öğretmenlik programını kendim tercih ettim tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Okumakta olduğum öğretmenlik programını kendim tercih ettim.’ önerisine 77’i ‘Tamamen katılıyorum’ 21’i ‘Çoğunlukla Katılıyorum 11’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 3’ü ‘Kısmen Katılıyorum’ 6’sı ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

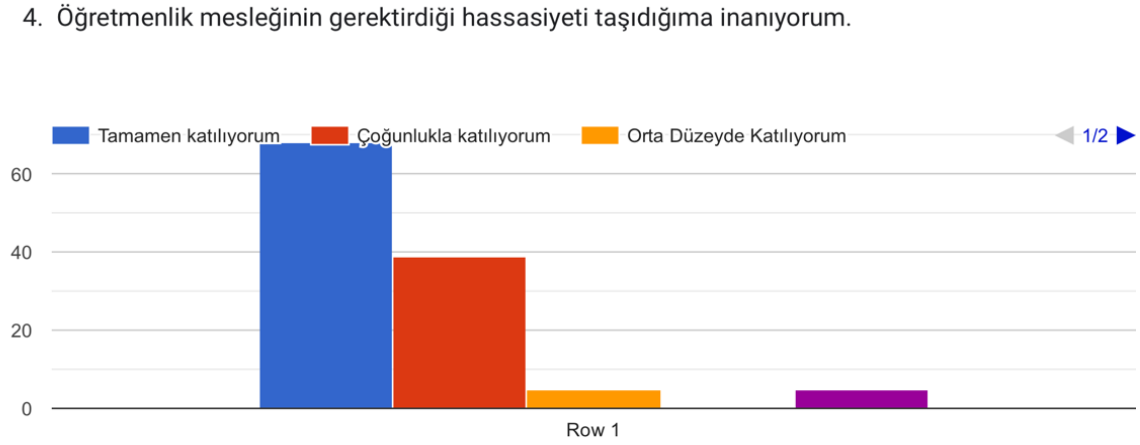

Grafik 4. Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği hassasiyeti taşıdığıma inanıyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği hassasiyeti taşıdığıma inanıyorum.’ önerisine 68’i ‘Tamamen katılıyorum’ 39’u ‘Çoğunlukla Katılıyorum 5’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ seçeneğini tercih ederken hiç kimse ‘Kısmen Katılıyorum’ seçeneğini tercih etmemiştir. ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini ise 5’i tercih etmiştir.

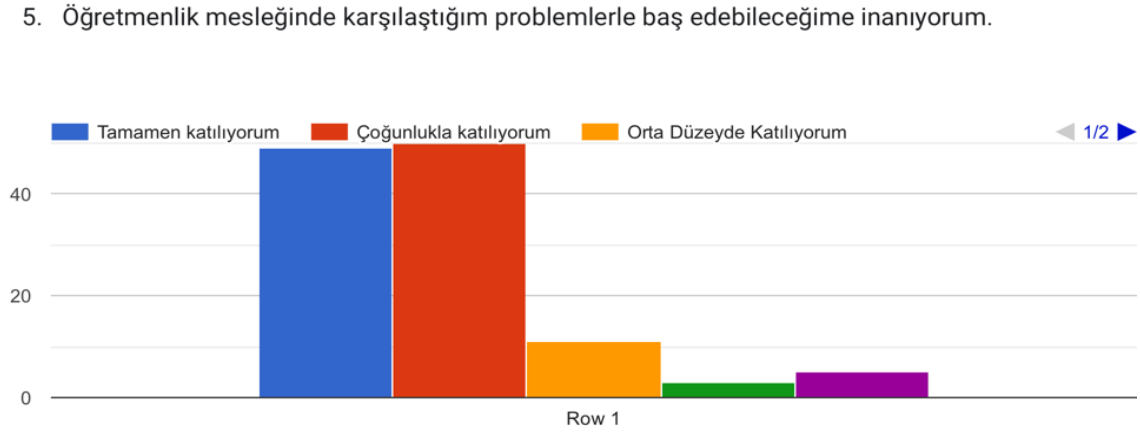

Grafik 5. Öğretmenlik mesleğinde karşılaştığım problemlerle baş edebileceğime inanıyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenlik mesleğinde karşılaştığım problemlerle baş edebileceğime inanıyorum.’ Önerisine 49’u ‘Tamamen katılıyorum’ 50’si ‘Çoğunlukla Katılıyorum 11’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 3’ü ‘Kısmen Katılıyorum’ 5’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

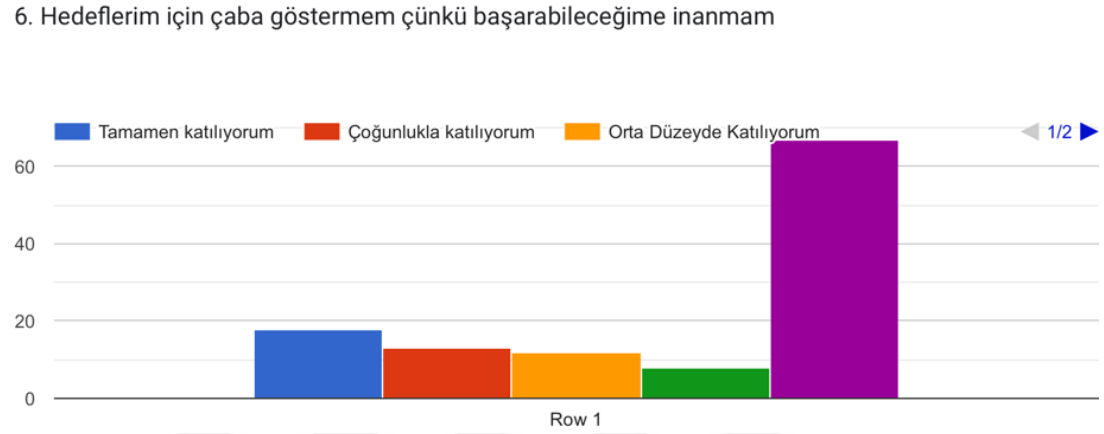

Grafik 6. Hedeflerim için çaba göstermem çünkü başarabileceğime inanmam tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Hedeflerim için çaba göstermem çünkü başarabileceğime inanmam’ önerisine 18’i ‘Tamamen katılıyorum’ 13’ü ‘Çoğunlukla Katılıyorum 12’si ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 8’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 67’si ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

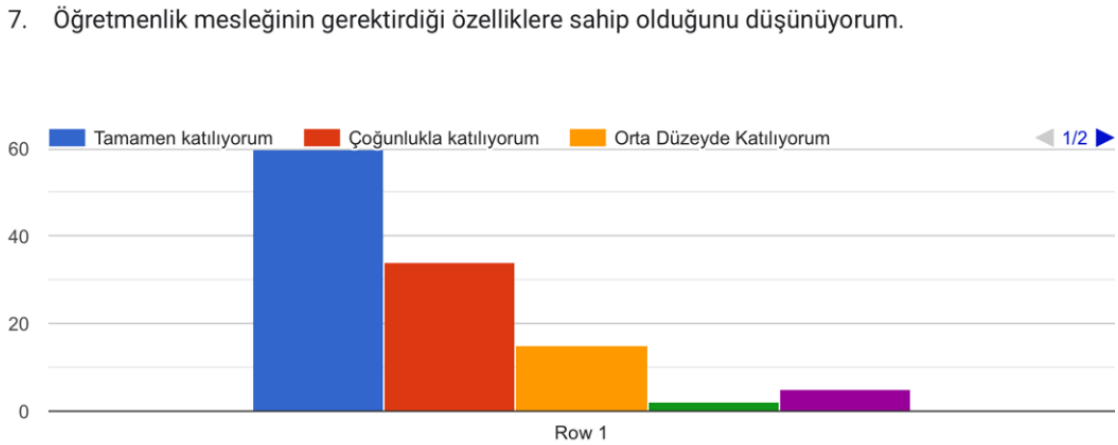

Grafik 7. Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği özelliklere sahip olduğunu düşünüyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘ Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği özelliklere sahip olduğunu düşünüyorum.’ önerisine 60’ı ‘Tamamen katılıyorum’ 34’ü ‘Çoğunlukla Katılıyorum 15’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 2’si ‘Kısmen Katılıyorum’ 5’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

8. Öğretmenliğin karakterime uygun bir meslek olmadığını düşünüyorum.

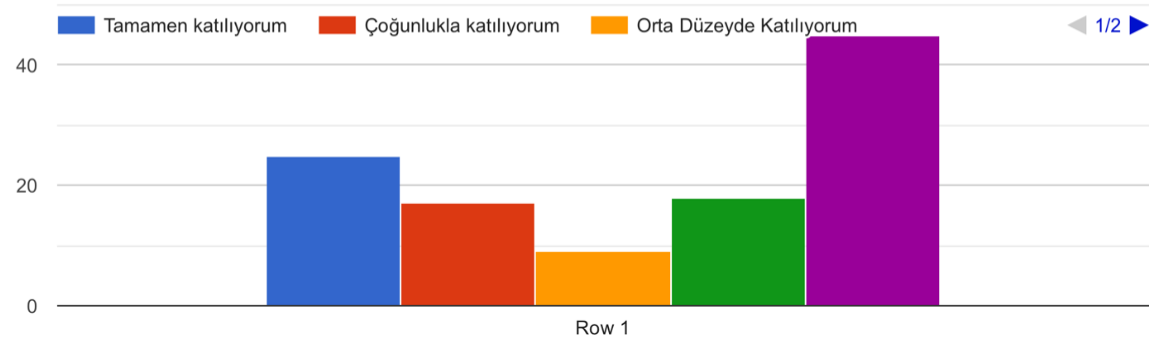

Grafik 8. Öğretmenliğin karakterime uygun bir meslek olmadığını düşünüyorum tutumunun frekansı

Katılımcılar ‘Öğretmenliğin karakterime uygun bir meslek olmadığını düşünüyorum.’ önerisine 25’i ‘Tamamen katılıyorum’ 17’si ‘Çoğunlukla Katılıyorum 9’u ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 18’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 45’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

9. Öğretmenlik mesleğinin çalışma koşulları cazip geliyor.

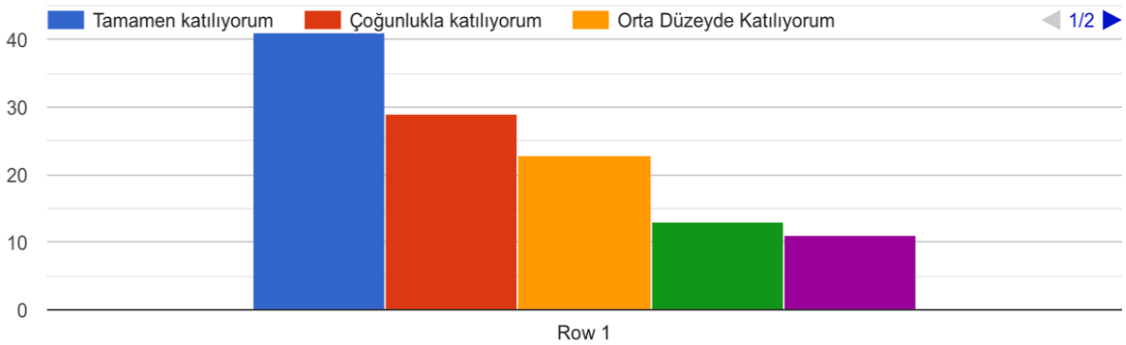

Grafik 9. Öğretmenlik mesleğinin çalışma koşulları cazip geliyor tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenlik mesleğinin çalışma koşulları cazip geliyor.’ önerisine 41’i ‘Tamamen katılıyorum’ 29’u ‘Çoğunlukla Katılıyorum 23’ü ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 13’ü ‘Kısmen Katılıyorum’ 11’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

Grafik 10. Öğretmenlik meslek bilgisi derslerine hâkim olmayı önemserim tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenlik meslek bilgisi derslerine hâkim olmayı önemserim.’ önerisine 69’u ‘Tamamen katılıyorum’ 33’ü ‘Çoğunlukla Katılıyorum 10’u ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 1’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 5’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

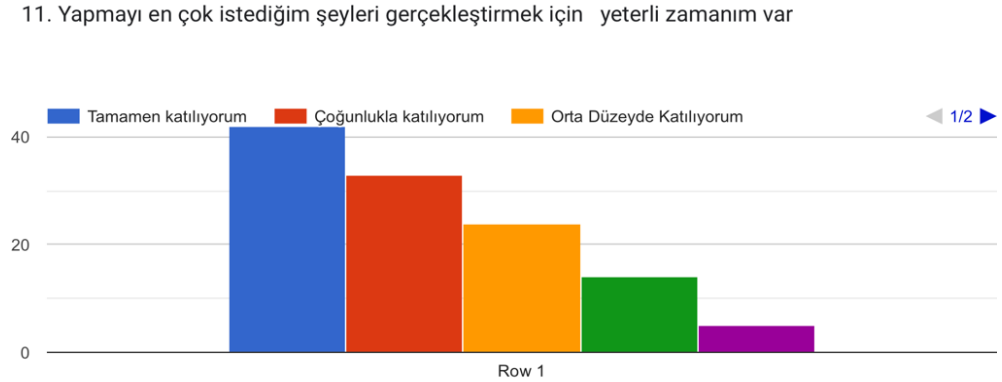

Grafik 11. Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var’ önerisine 42’si’u ‘Tamamen katılıyorum’ 33’ü ‘Çoğunlukla Katılıyorum 24’ü ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 14’ü ‘Kısmen Katılıyorum’ 5’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

Grafik 12. Öğretmenlik mesleği için yeterli bilgi ve yeteneğe sahip olduğumu düşünüyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenlik mesleği için yeterli bilgi ve yeteneğe sahip olduğumu düşünüyorum.’ önerisine 43’u ‘Tamamen katılıyorum’ 48’i ‘Çoğunlukla Katılıyorum 21’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 4’ü ‘Kısmen Katılıyorum’ 2’si ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

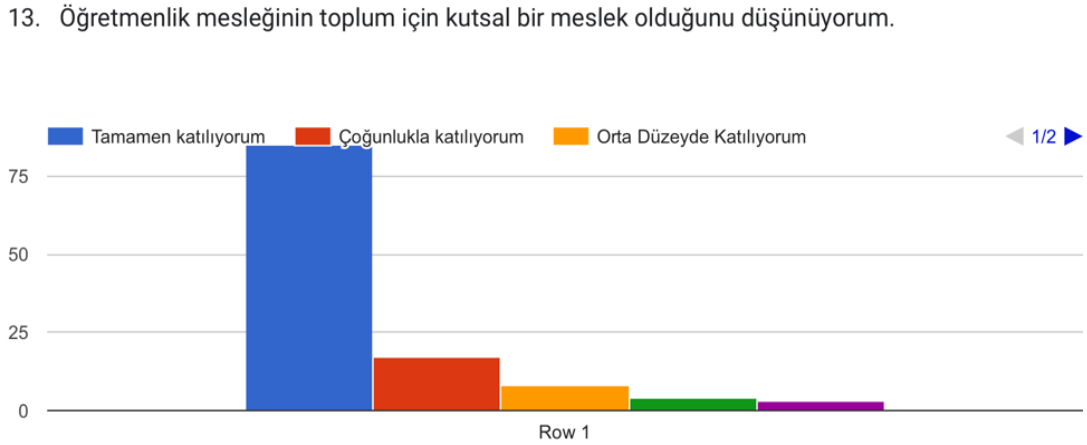

Grafik 13. Öğretmenlik mesleğinin toplum için kutsal bir meslek olduğunu düşünüyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenlik mesleğinin toplum için kutsal bir meslek olduğunu düşünüyorum’ önerisine 85’i ‘Tamamen katılıyorum’ 17’si ‘Çoğunlukla Katılıyorum’ 8’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 4’ü ‘Kısmen Katılıyorum’ 3’ü ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

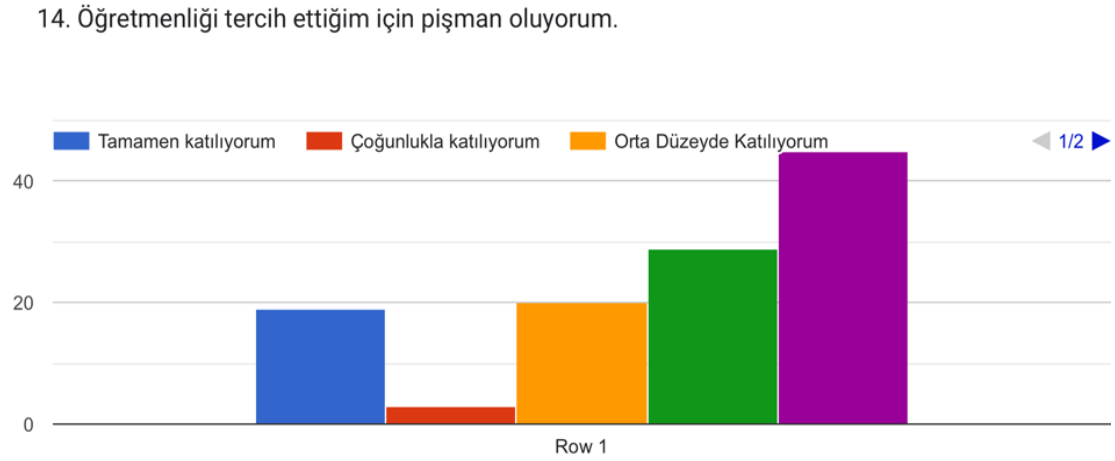

Grafik 14. Öğretmenliği tercih ettiğim için pişman oluyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenliği tercih ettiğim için pişman oluyorum.’ Önerisine 19’u ‘Tamamen katılıyorum’ 3’ü ‘Çoğunlukla Katılıyorum 20’si ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 29’u ‘Kısmen Katılıyorum’ 43’ü ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

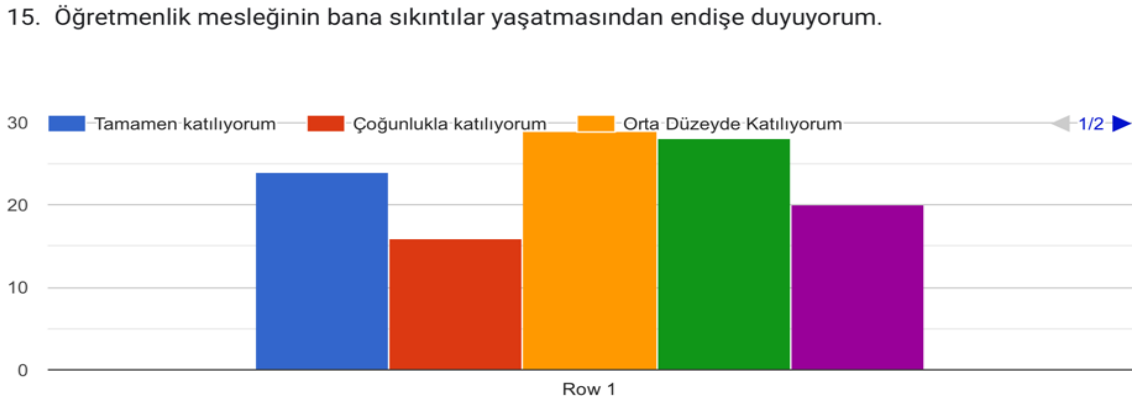

Grafik 15. Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı umuyorum tutumunun frekansı

Katılımcılar ‘Öğretmenlik mesleğinin bana sıkıntılar yaşatmasından endişe duyuyorum.’ önerisine 24’ü ‘Tamamen katılıyorum’ 16’sı ‘Çoğunlukla Katılıyorum 29’u ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 28’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 20’si ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

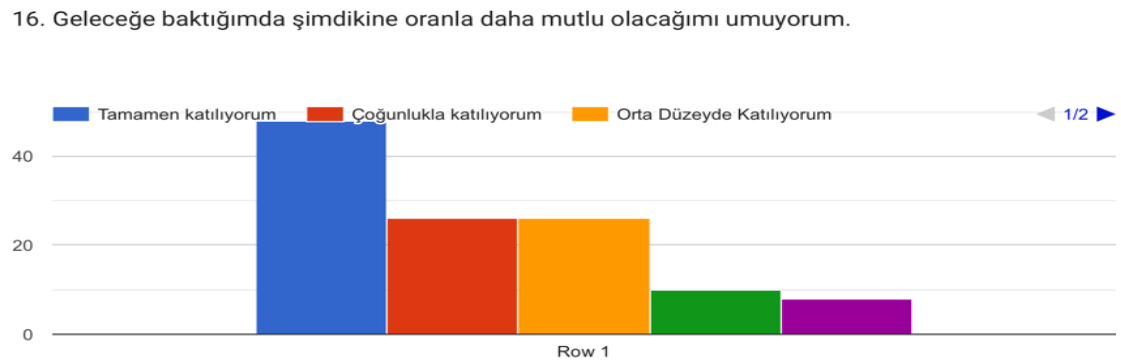

Grafik 16. Öğretmenlik mesleğinin bana sıkıntılar yaşatmasından endişe duyuyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı umuyorum.’ önerisine 48’i ‘Tamamen katılıyorum’ 26’sı ‘Çoğunlukla Katılıyorum 26’sı ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 10’u ‘Kısmen Katılıyorum’ 8’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

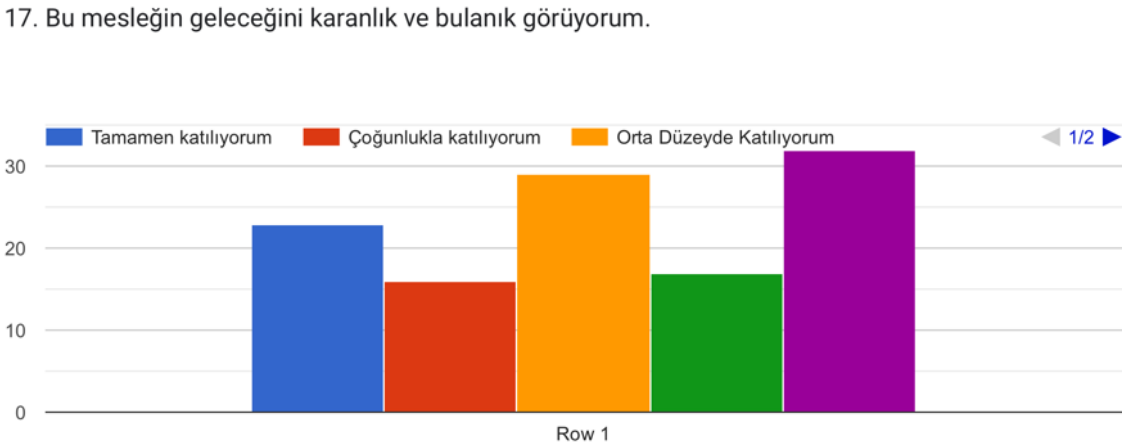

Grafik 17. Öğretmenlik mesleği ile insanların hayatına dokunacağıma inanıyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Bu mesleğin geleceğini karanlık ve bulanık görüyorum.’ önerisine 23’ü ‘Tamamen katılıyorum’ 16’sı ‘Çoğunlukla Katılıyorum 29’u ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 17’si ‘Kısmen Katılıyorum’ 32’si ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

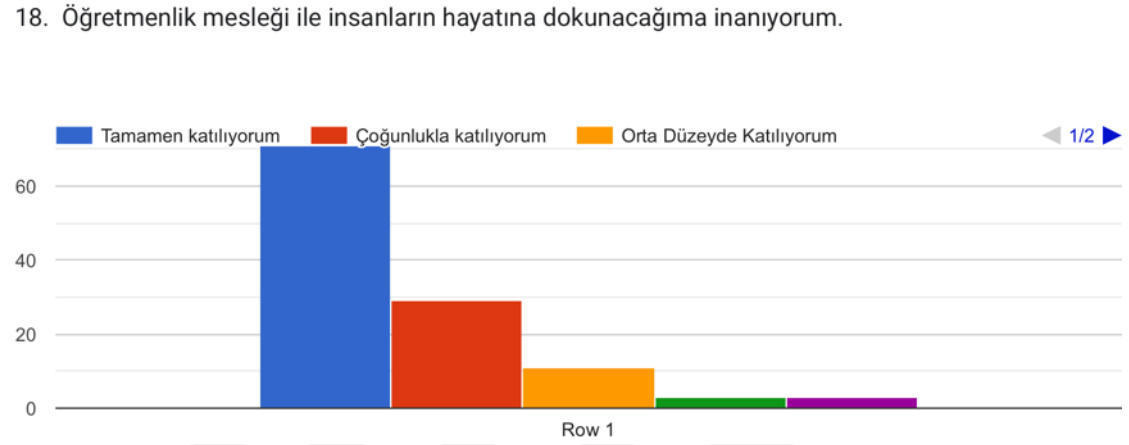

Grafik 18. Bu mesleğin geleceğini karanlık ve bulanık görüyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenlik mesleği ile insanların hayatına dokunacağıma inanıyorum.’ önerisine 71’i ‘Tamamen katılıyorum’ 29’u ‘Çoğunlukla Katılıyorum 11’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 6’sı ‘Kısmen Katılıyorum’ 17’si ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

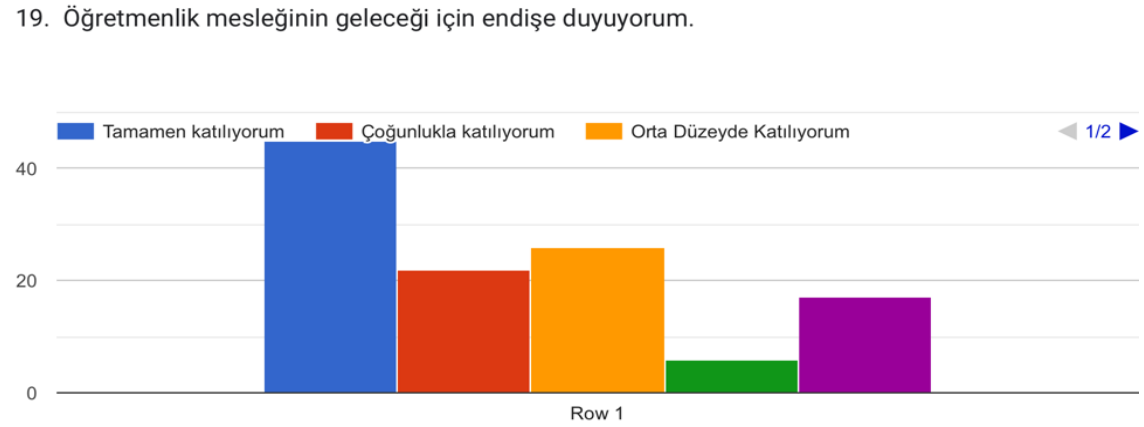

Grafik 19. Öğretmenlik mesleğinin geleceği için endişe duyuyorum tutumunun frekansı

Katılımcıların ‘Öğretmenlik mesleğinin geleceği için endişe duyuyorum.’ önerisine 45’i ‘Tamamen katılıyorum’ 22’si ‘Çoğunlukla Katılıyorum 26’sı‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 4’ü ‘Kısmen Katılıyorum’ 2’si ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

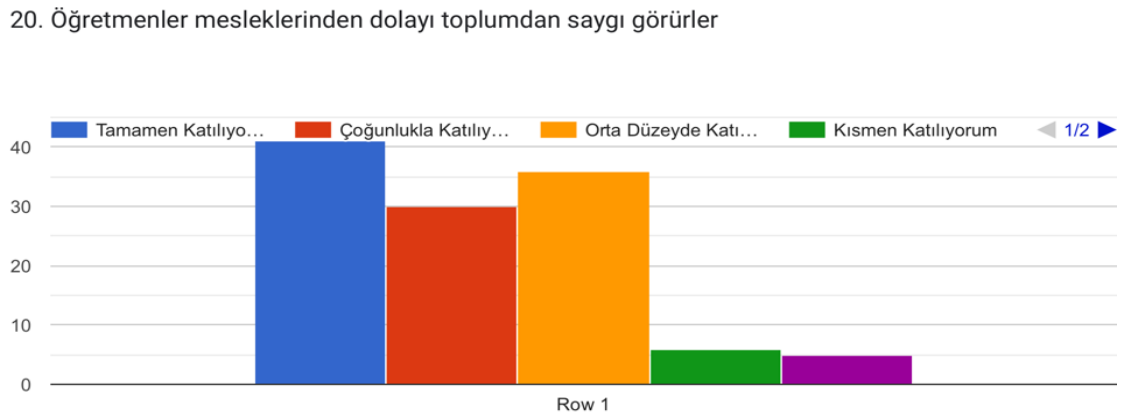

Grafik 20. Öğretmenler mesleklerinden dolayı toplumdan saygı görürler algısının frekans

Katılımcıların ‘Öğretmenler mesleklerinden dolayı toplumdan saygı görürler.’ önerisine 43’ü ‘Tamamen katılıyorum’ 41’i ‘Çoğunlukla Katılıyorum 30’u ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 6’sı ‘Kısmen Katılıyorum’ 5’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

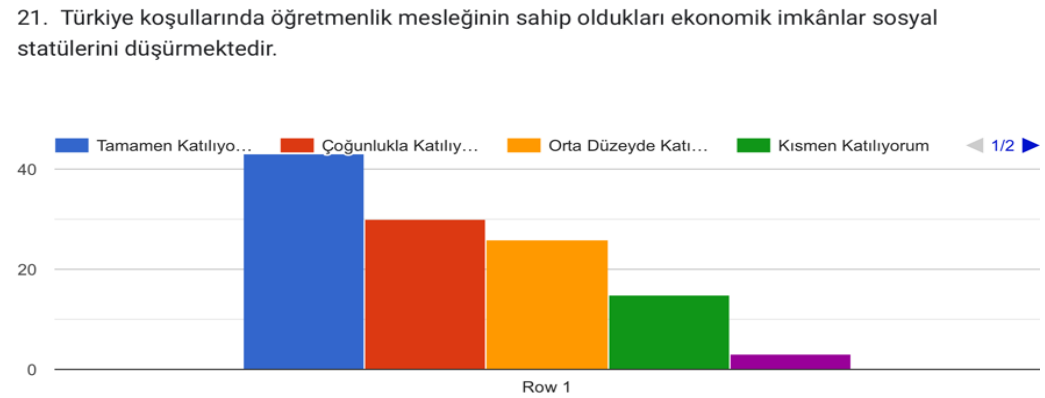

Grafik 21. Türkiye koşullarında öğretmenlik mesleğinin sahip oldukları ekonomik imkânlar sosyal statülerini düşürmektedir algısının frekans tablosu

Katılımcıların ‘Türkiye koşullarında öğretmenlik mesleğinin sahip oldukları ekonomik imkânlar sosyal statülerini düşürmektedir.’ önerisine 43’ü ‘Tamamen katılıyorum’ 30’u ‘Çoğunlukla Katılıyorum 26’sı ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 15’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 3’ü ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

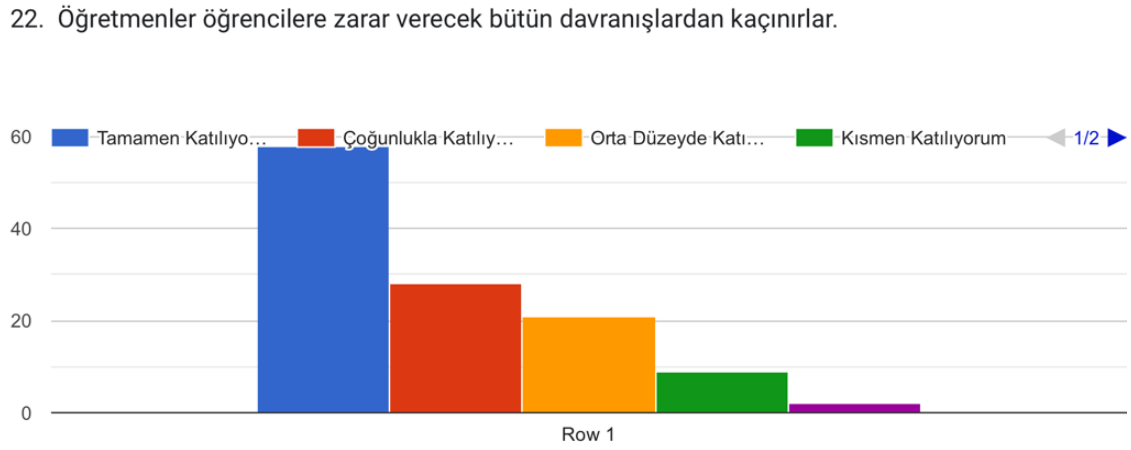

Grafik 22. Öğretmenler öğrencilere zarar verecek bütün davranışlardan kaçınırlar algısının frekans tablosu

Katılımcıların ‘Öğretmenler öğrencilere zarar verecek bütün davranışlardan kaçınırlar.’ önerisine 58’i ‘Tamamen katılıyorum’ 26’sı ‘Çoğunlukla Katılıyorum 21’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 9’u ‘Kısmen Katılıyorum’ 2’si ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

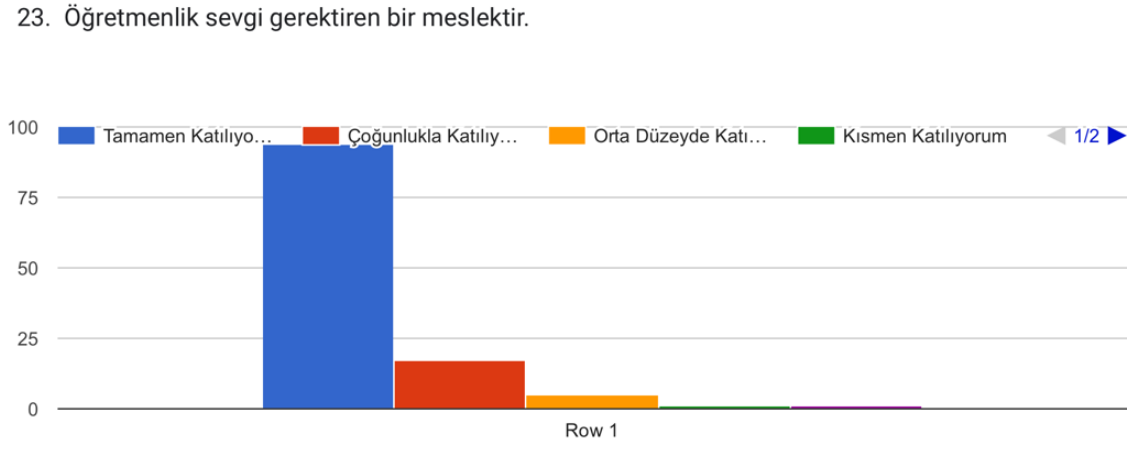

Grafik 23. Öğretmenlik sevgi gerektiren bir meslektir algısının frekans tablosu

Katılımcıların ‘Öğretmenlik sevgi gerektiren bir meslektir.’ önerisine 94’ü ‘Tamamen katılıyorum’ 17’i ‘Çoğunlukla Katılıyorum 5’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 1’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 1’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

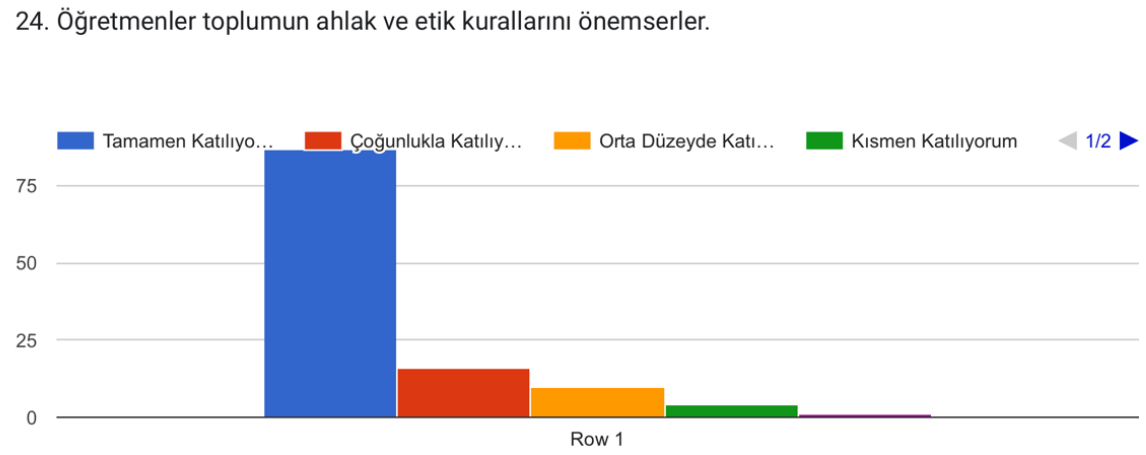

Grafik 24. Öğretmenler toplumun ahlak ve etik kurallarını önemserler algısının frekans tablosu

Katılımcıların ‘Öğretmenler toplumun ahlak ve etik kurallarını önemserler.’ önerisine 87’si ‘Tamamen katılıyorum’ %16’sı ‘Çoğunlukla Katılıyorum 10’u ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 4’ü ‘Kısmen Katılıyorum’ 1’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

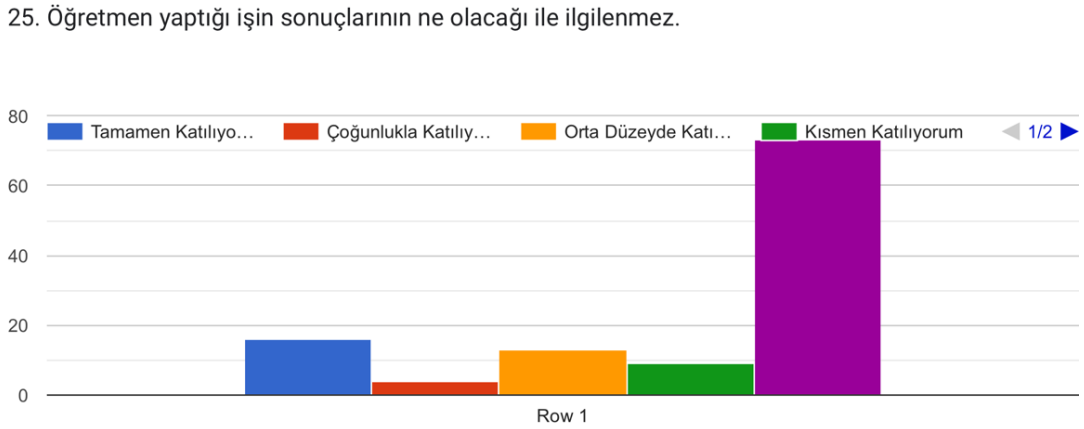

Grafik 25. Öğretmen yaptığı işin sonuçlarının ne olacağı ile ilgilenmez algısının frekans tablosu

Katılımcıların ‘Öğretmen yaptığı işin sonuçlarının ne olacağı ile ilgilenmez.’ önerisine 16’sı ‘Tamamen katılıyorum’ 4’ü ‘Çoğunlukla Katılıyorum 13’ü ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 9’u ‘Kısmen Katılıyorum’ 73’ü ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

Grafik 26. Öğretmenler alanlarıyla ilgili bilgilere hâkim olmalıdır algısının frekans tablosu

Katılımcıların ‘Öğretmenler alanlarıyla ilgili bilgilere hâkim olmalıdır.’ önerisine 104’ü ‘Tamamen katılıyorum’ 9’u ‘Çoğunlukla Katılıyorum 4’ü ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 1’i ‘Kısmen Katılıyorum’ seçeneğini tercih ederken kimse ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmemiştir.

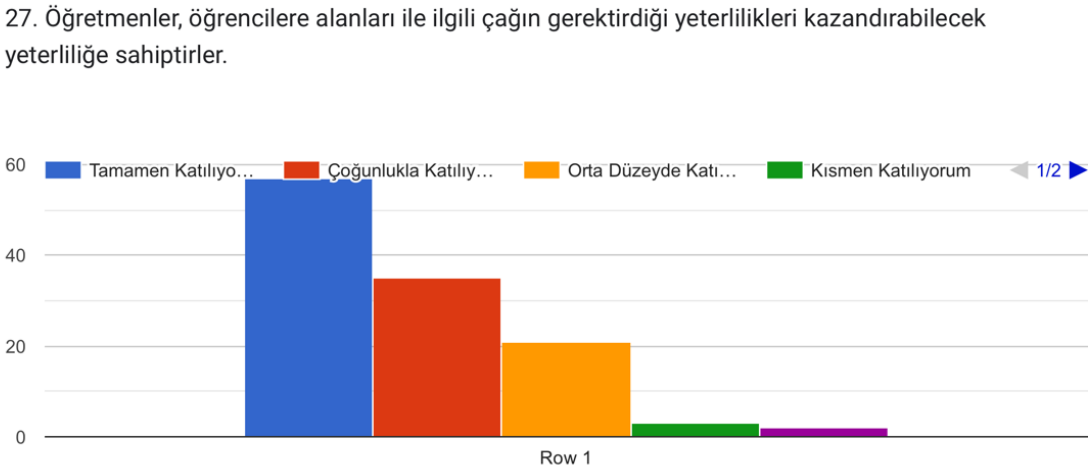

Grafik 27. Öğretmenler, öğrencilere alanları ile ilgili çağın gerektirdiği yeterlilikleri kazandırabilecek yeterliliğe sahiptirler algısının frekans tablosu

Katılımcıların ‘Öğretmenler, öğrencilere alanları ile ilgili çağın gerektirdiği yeterlilikleri kazandırabilecek yeterliliğe sahiptirler.’ önerisine 57’si ‘Tamamen katılıyorum’ 35’i ‘Çoğunlukla Katılıyorum 25’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 3’ü ‘Kısmen Katılıyorum’ 2’si ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

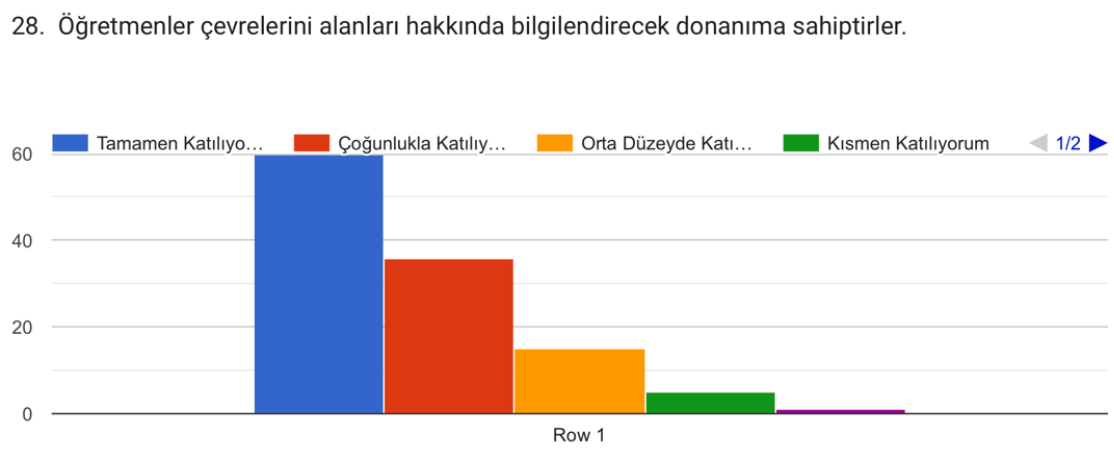

Grafik 28. Öğretmenler çevrelerini alanları hakkında bilgilendirecek donanıma sahiptirler algısının frekans tablosu

Katılımcıların ‘Öğretmenler çevrelerini alanları hakkında bilgilendirecek donanıma sahiptirler.’ önerisine 60’ı ‘Tamamen katılıyorum’ 36’sı ‘Çoğunlukla Katılıyorum 15’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 5’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 1’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

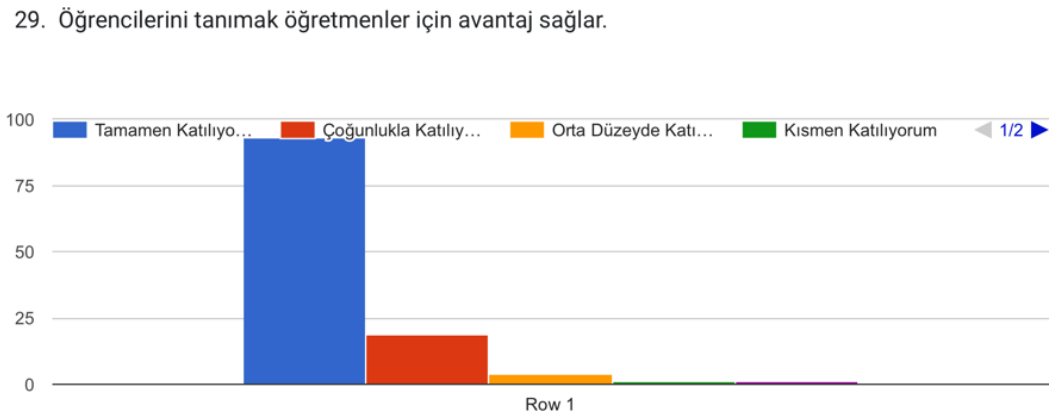

Grafik 29. Öğrencilerini tanımak öğretmenler için avantaj sağlar algısının frekans tablosu

Katılımcıların ‘Öğrencilerini tanımak öğretmenler için avantaj sağlar.’ önerisine 93’ü ‘Tamamen katılıyorum’ 19’u ‘Çoğunlukla Katılıyorum 4’ü ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 1’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 1’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

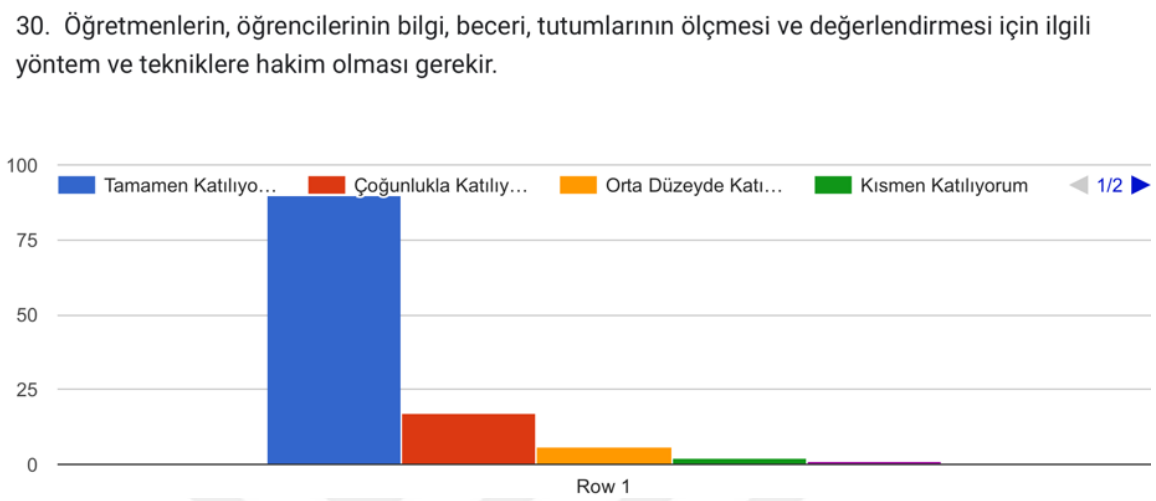

Grafik 30. Öğretmenlerin, öğrencilerinin bilgi, beceri, tutumlarının ölçmesi ve değerlendirmesi için ilgili yöntem ve tekniklere hâkim olması gerekir algısının frekans

Katılımcıların ‘Öğretmenlerin, öğrencilerinin bilgi, beceri, tutumlarının ölçmesi ve değerlendirmesi için ilgili yöntem ve tekniklere hâkim olması gerekir.’ önerisine 90’ı ‘Tamamen katılıyorum’ 17’si ‘Çoğunlukla Katılıyorum 6’sı ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 2’si ‘Kısmen Katılıyorum’ 1’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

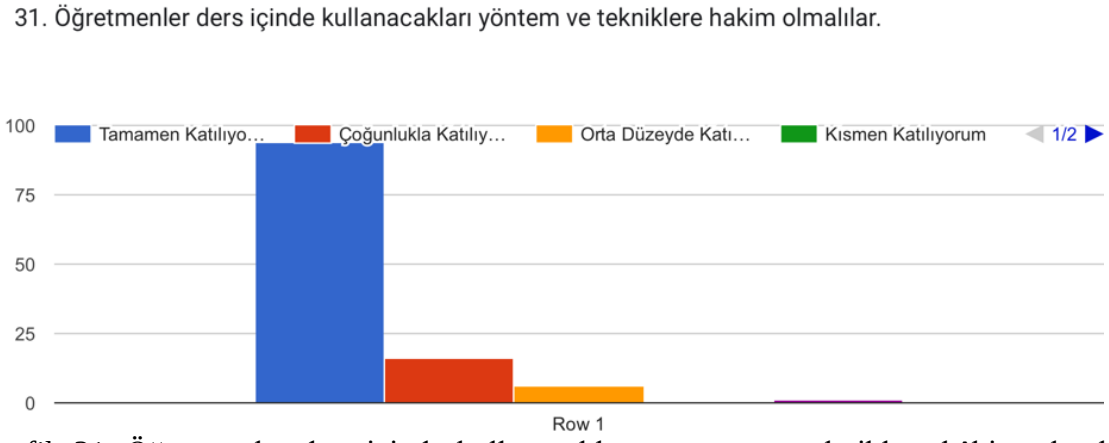

Grafik 31. Öğretmenler ders içinde kullanacakları yöntem ve tekniklere hâkim olmalılar algısının frekans tablosu

Katılımcılar ‘Öğretmenler ders içinde kullanacakları yöntem ve tekniklere hâkim olmalılar.’ önerisine 94’ü ‘Tamamen katılıyorum’ 16’sı ‘Çoğunlukla Katılıyorum 1’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ tercih ederken kimse ‘Kısmen Katılıyorum’ seçeneğini tercih etmemiş, 1’i ise ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

Grafik 32. Öğretmen adayları var olan bilgi ve becerilerini geliştirmeye özen gösterir algısının frekans tablosu

Katılımcılar ‘Öğretmen adayları var olan bilgi ve becerilerini geliştirmeye özen gösterir.’ önerisine 77’si ‘Tamamen katılıyorum’ 27’’i ‘Çoğunlukla Katılıyorum 11’i ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ 1’i ‘Kısmen Katılıyorum’ 1’i ‘Hiç katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir.

4.3. Anket Verilerinin Değerlendirilmesi

Ankete katılmış çoğu resim öğretmeni adayının bu meslekte başarılı olacağına inandıkları sonucuna varılmıştır. Bu meslekte başarılı olabilmek için alan bilgisi ve öğretmenlik bilgisinin yarı sıra resim yeteneğinin olması da oldukça önemlidir. Katılımcılardan 62’si bu meslekte başarılı olacağına inanırken 6 katılımcı bu görüşe katılmadıklarını belirtmiştir.

‘Yeniden meslek seçmem söz konusu olsaydı, öğretmenliği tercih ederdim.’ görüşüne ankete katılan çoğu eğitimci olumlu cevap vermiştir. Bu sonuç bölüm ve adaylar için sevindirici bir sonuç olarak değerlendirilmektedir. Aksini düşünen öğretmen adaylarının endişelerinin araştırılıp giderilmesi oldukça önemlidir.

Katılımcılar, ‘Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği hassasiyeti taşıdığıma inanıyorum.’ görüşüne olumlu cevaplar vermişlerdir. Bu sonuç alan için oldukça kıymetlidir. Öğretmenliğin herkesin yapamayacağı belirli nitelikler isteyen bir meslek olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Bu hassasiyeti ve nitelikleri taşıyan eğitimcilerin yetiştirilmesi oldukça önemlidir. Öğretmenliğin gerektirdiği bazı nitelikler vardır. Öğretmen adayı her zaman öğrenciye örnek olacak davranışlar içerisinde bulunmalıdır. Öğrencisinin yapmasını istemediği davranışları kendi yapmamalıdır. Bu sebeple öğretmen; görevinin getirdiği bütün sorumlulukların farkında olmalıdır. Toplumun normlarına uyum sağlamalı ve korumalıdır. Tablo 12’de aynı şekilde öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği özellikleri taşıyıp taşımadığını sorgulamıştır. Katılımcıların birçoğu olumlu dönüş sağlamıştır. Elde edilen bu sonuçlar birbirini destekler niteliktedir.

Katılımcılar ‘Öğretmenliğin karakterime uygun bir meslek olmadığını düşünüyorum.’ görüşüne büyük oranda katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu görüş hem alan hem de öğretmen için oldukça önemli bir niteliktir. Yalnızca bu meslek için değil her meslek için kişinin yeterliklerin yanı sıra karakterinin de edindiği meslekle uyum içerisinde olması oldukça önemlidir.

Araştırmanın önemli bir konusu olan öğretmenlik mesleğinin çalışma koşullarının cazip gelmesi görüşüne çoğu katılımcı olumlu dönüş sağlamıştır. Toplumda öğretmenlik mesleğinin tatilleri ve çalışma saatlerinin diğer mesleklere kıyasla cazip olduğu düşüncesi yaygındır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının da bu düşünceyi destekler nitelikte düşündüğü saptanmıştır.

Katılımcılar öğretmenlik mesleki bilgisine hâkim olmayı önemsediği sonucuna varılmıştır. Öğretmenlik mesleği bilgisinin yanı sıra tablo 12’de ve diğer birkaç tabloda olduğu gibi öğretmenlik mesleği için yeterli bilgi ve yeteneğe sahip olduğunu düşünen öğretmen adayı çoğunluktadır. Bu görüşlere verilen yanıtlar birbirine destekler niteliktedir.

Ankette oy birliği sağlamış görüşlerden biri de ‘Öğretmenlik mesleğinin toplum için kutsal bir meslek olduğunu düşünüyorum.’ görüşüdür. 85 katılımcı bu görüşe tamamen katılmıştır. Öğretmenlik mesleğinin, eğitimin toplumları değiştirdiğini farkında olan öğretmen adaylarının yetiştirilmesi oldukça önemlidir.

Öğretmen adaylarının ‘Öğretmenliği tercih ettiğim için pişman oluyorum.’ görüşüne büyük oranda katılmadıkları sonucuna varılmıştır ancak katılımcılardan 19’u tamamen katılıyorum üçü çoğunlukla katılıyorum 20’si ise orta düzeyde katılıyorum seçeneğini tercih etmiştir. Bu alan ve meslek için oldukça üzücüdür.

‘Öğretmenlik mesleğinin bana sıkıntılar yaşatmasından endişe duyuyorum.’ görüşüne 29 kişi orta düzeyde katılıyorum, 24 kişi tamamen katılıyorum, 16 kişi ise çoğunlukla katılıyorum seçeneğini tercih etmiştir. Bu sonuç resim öğretmenliğinin koşullarının tekrar ele alınması konusunda teşvik edici niteliktedir. Bu alanı çoğunlukta kendileri tercih etmiş olan resim öğretmeni adaylarının mezun olduktan sonra geleceğe yönelik endişeler duyması oldukça üzücüdür

Katılımcılar ‘Öğretmenlik mesleğinin bana sıkıntılar yaşatmasından endişe duyuyorum.’ önerisine çoğunluğun katıldığı sonucuna varılmıştır. Bu çoğunluğa karşılık 20 eğitimci mesleğin geleceğinden endişe duymadığını belirtmiştir. Anketin diğer önerilerinde bu maddeye benzeyen görüşler sunulmuştur. Bu görüşler anketin güvenilirliğini saptamak hedefiyle kullanılmıştır

Katılımcıların çoğunluğu ‘Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı görüyorum.’ görüşüne büyük oranda katıldığı görülmüştür. Bu sonuç tablo 20 ile birbirine destekler niteliktedir.

Ankette birçok kez öğretmen adaylarının resim öğretmenliği mesleğinin geleceğinden endişe duyduklarına dair sonuçlara ulaşılmasına rağmen 17. madde olan bu mesleğin geleceğini karanlık ve bulanık görüyorum görüşüne çoğunluğun katılmadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç diğer görüşlerle çelişir durumda olduğu saptanmıştır.

Öğretmen adaylarının edinmiş oldukları meslekle insan hayatına dokunacağı kanısında oldukları sonucuna varılmıştır. Bu farkındalık da öğretmenler yetiştirilmesi oldukça önemlidir. Bu düşüncedeki eğitimciler, başta öğrencilerine daha sonra dolaylı olarak toplumun her kesimine fayda sağlayacaktır.

'Öğretmenler mesleklerinden dolayı toplumdan saygı görürler.' görüşüne öğretmen adaylarının çoğunluğu tamamen katılmıştır. Oldukça zor bir meslek olan öğretmenliğin, toplum tarafından saygı görmesi bu mesleği icra eden değerli öğretmenlerin mesleklerine dair olumlu tutum geliştirmesine sebep olmaktadır. Anket içerisinde bu konuyla benzer noktalar gösteren 'Türkiye koşullarında öğretmenlik mesleğinin sahip oldukları ekonomik imkânlar sosyal statülerini düşürmektedir.' görüşüne eğitimcilerin çoğu katılmıştır. Bu noktada öğretmen adaylarının bu meslek için uygun görülen maaşı az bulunduğu sonucuna varabiliriz. Öğretmenlerin maddi sıkıntı yaşaması onları işlerine dair motivasyonlarını azaltır. Bu durum yalnızca öğrenciyi değil yaşadıkları toplumu da etkiler.

Anketin en çok oy birliği sağlandığı görüşlerden biri de öğretmenlik sevgi gerektiren bir meslektir görüşüdür katılımcılardan 94'ü bu köşe tamamen katılmıştır.

İsmi öğretmeni adayları ankette bulunan öğretmenler toplumun ahlak ve etik kurallarına önemserler görüşüne büyük oranla olumlu yanıt vermişlerdir. Öğretmenler yaşadıkları toplumla uyum içerisinde olmaları oldukça önemlidir. Toplumun normlarına uyum sağlayamayan öğretmenler, bu kurallara uyum sağlayan öğrenciler yetiştirmek de zorlanırlar.

Anketin en çok oy birliği sağladığı madde 'Öğretmenler alanları ile ilgili bilgilere hâkim olmalıdır.' görüşüdür. 104 katılımcı bu görüşe tamamen katılmıştır. Aynı şekilde öğretmen adaylarının çoğu öğrencileri alanları ile ilgili çağın gerektirdiği yeterliklere kazandırabilecek yeterliği sahip olmaları konusunda da olumlu düşüncelere sahiptirler. Yine buna benzer bir görüş olan öğretmenler çevrelerini alanları hakkında bilgilendirecek donanıma sahiptirler görüşüne de çoğunlukla tamamen katılmışlardır.

Diğer derslere nazaran farklı ölçme ve değerlendirme özelliklerine sahip olan resim dersinin, teknik ve yöntemlerine hâkim olmaları gerektiği düşüncesi çoğunlukla doğru bulunmuştur.

Katılımcılar, öğretmen adayları var olan bilgi ve becerilerinin geliştirmeye özen göstermeli görüşüne çoğunlukla tamamen katılmışlardır.

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Araştırmada öğretmen adayının mesleğe dair algı ve tutumlarının ölçüldüğü faktörler, üniversite tercihi, öğretmenin toplumsal olarak faydalı olup olmadığı, alan bilgisinin yeterli olup olmadığı, çağın gerektirdiği şartlar, yöntem ve teknikler, bilgi ve becerileri gelecek kaygısı, toplumsal statü, mesleğin geleceğine dair endişe, okul iklimi, gibi faktörlerdir.

Araştırma verileri incelendiğinde Resim-İş Öğretmenliği lisans programındaki öğrencilerinin mezun olduktan sonra mesleğini kendisi tercih etmeyip öğretmen olmak istemeyenlerin veya aynı derecede mesleğini icra etme isteği bulunan öğrencilerin farklı sebeplerle bu algı ve tutumlara sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu sebepler arasında; üniversite tercihlerini kendileri yapmamış olmaları, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği hassasiyette ve özelliklere sahip olmadıkları, karakterlerinin öğretmenlik mesleğine uygun olmadığını ve bu meslekte gelecekleri için endişe kaygısı yaşadıkları gibi faktörlerde mevcuttur. Nedenlerin ve etkili faktörlerin derinlemesine araştırılması için belirlenen öğrenciler ile yapılan anket uygulaması sonrasında öğrencilerin, öğretmenlik yapmak istememe nedenleri arasında öğretmenlik mesleğinin ekonomik imkânlar sebebiyle sosyal statüsünün düştüğü faktörü de baskındır.

Bu çalışmada elde edilen veriler iki grup halinde ele alınmıştır. İlk grup resim öğretmeni adaylarının mesleğe yönelik algılarının incelenmesi ikinci grup ise resim öğretmeni adaylarının mesleğe yönelik mevcut tutumlarının incelenmesidir.

1. Resim iş öğretmeni adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının mevcut durumu;

- Resim öğretmeni adaylarının çoğunun öğretmenlik mesleğinde başarılı olacağına inanıyorum görüşüne (62 aday) katıldığı saptanmıştır. (Tablo-6)

- Resim Öğretmeni Adaylarının tekrar meslek seçmesi söz konusu olduğunda öğretmenlik mesleğini tercih edeceği sonucuna varılmıştır. (Tablo-7)

- Öğretmen adaylarının (77 katılımcı) okumakta olduğu öğretmenlik programını kendi tercih ettiği sonucuna varılmıştır. Bu veri sonucunda katılımcılardan büyük bir kesiminin belli sebepler dâhilinde bu bölümü kendilerinin tercih ettiği saplanmıştır. (Tablo-8)

- Katılımcılardan çoğu (68 aday) bu mesleğin gerektirdi hassasiyete sahip olduğunu düşünmektedir. (Tablo-9)

- Ankete katılan öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun bu meslekte başına gelecek problemlerle baş edebileceğine inandıkları sonucuna varılmıştır. (Tablo-10)

- Katılımcılar 'Hedeflerim için çaba göstermem çünkü başarabileceğime inanmam.' görüşüne çoğunlukla (67 katılımcı) katılmadığını ifade etmişlerdir. Bu sonucun tablo 6 ile doğru orantıda olduğu sonucuna varılmıştır. (Tablo-11)

- Ankete katılan öğretmen adaylarının çoğunun, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği özelliklere sahip olduğuna inandıkları sonucuna varılmıştır. (Tablo-12)

- Öğretmen adaylarının çoğu (45 aday) 'Bu mesleğin karakterim ile uyumlu olmadığını düşünüyorum.' görüşüne katılmadıkları saptanmıştır. (Tablo-13)

- Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin çalışma koşullarının cazip olduğu düşüncesine katıldıkları (41 aday) saptanmıştır. (Tablo-14)

- Öğretmen adaylarının, öğretmenlik meslek bilgisi derslerine hâkim olmayı önemsedikleri sonucuna varılmıştır. (Tablo-15)

- Ankete katılan öğretmen adaylarının çoğunun 'Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var.' görüşüne katıldıkları sonucuna varılmıştır. (Tablo-16)

- Katılımcıların bu meslek için yeterli bilgi ve yeteneğe sahip olmadığına inandıkları saptanmıştır. Bu sonuç neticesinde eğitim bilimleri fakültelerinde verilen derslerin geliştirilmesinin yarar sağlayacağı sonucuna varılmıştır. (Tablo-17)

- Araştırmada yüksek oy birliği sağlayan görüşlerden biri olan öğretmenlik mesleğinin toplum için kutsal bir meslek olduğu düşüncesinin doğru bulunduğu sonucuna varılmıştır. (Tablo-18)

- 45 katılımcının 'Öğretmenliği tercih ettiğim için pişman oluyorum.' görüşüne katılmadıkları sonucuna varılmıştır. (Tablo-19)

- Öğretmen adaylarının edindikleri meslekte sıkıntılar yaşamasından endişe duydukları sonucuna varılmıştır. Elde edilen bu sonucun önceki araştırmalardan yola çıkılarak (tartışma kısmında ele alınmıştır) toplumsal statü, refah seviyesi, iş bulamama gibi sebeplerden oluştuğu bilinmektedir. (Tablo-20)

- Katılımcıların 'Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı görüyorum' görüşüne büyük çoğunlukla katıldıkları sonucuna varılmıştır bu sonucun tablo 20 ile birbirlerine destekler nitelikte olduğu saptanmıştır. (Tablo-21)

- Katılımcıların 'Bu mesleğin geleceğini karanlık ve bulanık görüyorum.' görüşüne katılmadıkları belirtmişlerdir. Sonuç olarak mesleğin geleceğinden umutlu oldukları belirtmişlerdir. Ancak bu sonucun tablo 20 ile çeliştiği sonucuna varılmıştır. (Tablo-22)

- Katılımcılar 'Öğretmenlik mesleği ile insanların hayatına dokunacağıma inanıyorum.' görüşüne büyük oranla katıldıklarını belirtmişlerdir. (Tablo-23)

- 45 katılımcı öğretmenlik mesleğinin geleceği için endişe duyduklarını belirtmiştir. Bu sonuç tablo 20'yi destekler niteliktedir ancak tablo 22 ile çelişmektedir. (Tablo-24)

2.Resim iş öğretmeni adaylarının mesleğe yönelik algılarının mevcut durumu;

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin ‘Öğretmenler meleklerinden dolayı toplumda saygı görürler.’ görüşüne büyük oranda katıldıkları sonucuna varılmıştır. (Tablo-25)

- Öğretmen adaylarının, Türkiye koşullarında, öğretmenlik mesleğinin sahip olduğu ekonomik imkânların, sosyal statülerine zarar verdiği düşüncesine sahip olduğu ortaya konulmuştur. (Tablo-26)

- Katılımcılar ‘Öğretmenler öğrencilere zarar verecek bütün davranışlardan kaçınmalıdır.’ görüşüne büyük oranda katılmaktadır. (Tablo-27)

- Anketin en çok oy birliği sağladığı görüşlerden biri olan ‘Öğretmenlik sevgi gerektiren bir meslektir.’ görüşü 94 katılımcı ile onay görmüştür. (Tablo-28)

- Katılımcıların öğretmenlerin toplumun ahlak ve etik kurallarını önemsemesi gerektiği görüşüne büyük oranla katıldığı saptanmıştır. (Tablo-29)

- Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük bir kısmının (73 aday) ‘Öğretmen yaptığı işin sonuçlarının ne olacağı ile ilgilenmez.’ görüşüne katılmadığı sonucuna varılmıştır. (Tablo-30)

- Ankete katılan Resim öğretmeni adaylarının en fazla oy birliği sağladığı (104 aday) ‘Öğretmenler alanlarıyla ilgili bilgilere hâkim olmalıdır.’ görüşünü desteklediği sonucuna varılmıştır. (Tablo-31)

- Adayların ‘Öğretmenler, öğrencileri alanlarıyla ilgili çağın gerektirdiği yeterlikleri kazandırabilecek yeterliliklere sahiptirler.’ görüşüne katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. (Tablo-32)

- Katılımcıların, ‘Öğretmenlerin çevresindeki insanları, alanları hakkında bilgilendirecek donanıma sahiptirler.’ görüşüne inandıkları sonucuna varılmıştır. Bu sonucun tablo 17’yi destekler nitelikte olduğu saptanmıştır. (Tablo-33)

- Öğretmen adayları öğrencilerini tanımanın öğretmenler için avantaj sağladığını düşünmektedir. (Tablo-33)

- Ankete katılmış olan öğretmenlerin, öğrencilerin bilgilerinin, becerilerinin, tutumlarının ölçülmesi ve değerlendirmesi için ilgili yöntem ve tekniklere hâkim olması gerektiği konusundaki fikirleri büyük oranda olumlu yöndedir. Öğretmenler ölçme ve değerlendirmenin doğru yapılabilmesi için yöntem ve tekniklerin bilinmesi gerektiğini düşünmektedir. (Tablo-34)

- Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu tablo 34’te olduğu gibi öğretmenlerin ders içinde kullanacakları yöntem ve teknikleri hâkim olması gerektiği konusuna katılmaktadır. (Tablo-35)

- Adayların var olan bilgi ve becerilerini geliştirmeye özen göstermesi görüşü katılımcılar tarafından onaylanmıştır. (Tablo-36)

5.2. Öneriler

Öğretmen adaylarının algı ve tutumları doğrultusunda; öğretmenlik mesleğinin statüsünü olumlu ve olumsuz etkileyen nedenler değerlendirilip, bu konuyla ilgili öneriler sunulması amaçlanmaktadır.

Toplumun sanat ve sanat eğitimine önem vermesi elbette önemlidir ancak sanat eğitimcisinin mesleğine duyduğu inanç öğrencileri daha fazla etkiler. Öğretmenin bu değerleri önemseyerek, severek aktarması istendik hedeflere ulaşmakta oldukça etkilidir. Bu sebeple Resim İş Öğretmenlerinin daha verimli olması adına meslekleriyle ilgili algı ve tutumlarının değerlendirilmesi ve geliştirilmesi üzerine öneriler sunulmasına gerek duyulmuştur.

Resim-İş Öğretmenliği lisans programı mezunu öğrencilerinin mesleğe yönelik algı ve tutumlarının değerlendirmesi sonrasında öğrencilerin mesleğin geleceğine dair endişelerinin baskın olduğu görülmüştür. Buna sebep olan atama ve ekonomik faktörlerdeki eksikliklerin giderilmesi ve geliştirilebilmesi için çalışmalar yapılması önem taşımaktadır. Ülkemizde çok sayıda bulunan mezun işsiz oranlarını gözeterek bölümlere yerleştirilen öğrenci sayısının azaltılması yoluyla kontrol sağlanması önerilebilir.

Her meslekte olduğu gibi öğretmenlik mesleğinin de refahı konusunda birçok tartışma ve çalışma mevcuttur. Bu ve benzeri çalışmalarla öğretmenlerin bu konudaki görüşlerine ulaşılabilir. Bu verilere bağlı olarak toplumların geleceğini tayin eden öğretmenlerin toplumdaki statüsünü iyileştirmek adına adımlar atılması önerilebilir. Bununla birlikte elde edilen bilgiler ışığında Resim İş Öğretmenliği fakültelerinden mezun olan bireylerin yeterli donanıma sahip olmaları için eksiklikler üzerinde yoğunlaşılması ve bunları üzerinde çalışmalar yapılması önerilir.

Resim-İş Öğretmeni Adaylarının mesleklerine karşı olan kaygılarının eğitim sistemi ile ilgili eksikliklerinin giderilmesi ve geliştirilebilmesi gerekmektedir. Üniversitelerin öğretim programlarında öğrencilerin mesleki bilgilerini ve sanat uygulamalarında yeterliliklerini artıracak şekilde düzenlemeler yapılması önerilir.

Sanat eğitiminin gerekliliği konusunda seminerler düzenlenmesi, bu dersin faydalarının öğrenilmesine katkıda bulunabilir.

Ders saatleri artırılabilir.

Resim dersinin, çocukların gelişimi üzerindeki faydaları topluma farklı projeler aracılığıyla öğretilebilir.

Her konuda öğrencilere ilham olan öğretmenlerin, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmeleri üzerine yoğunlaşmaları oldukça önem arz etmektedir. Bu noktada öğretmenlerin eğitim sürecinde ve hizmet öncesi dönemde yaratıcı düşünme üzerine aldıkları eğitimin artırılması önerilir.

Okul yönetiminin sanat eğitimine ve sanat eğitimcilerine saygı duyması oldukça önemlidir. Bu dersin diğer derslere çalışma saati olmadığının bilincinde olup, her etkinliği bu saatlerde gerçekleştirmekten kaçınmalıdırlar. Sanat eğitimcilerinizde bu tarz istek ve ihtiyaçlar karşısında dersini ve branşlarını savunmaları mühimdir.

Resim öğretmenlerine öneriler sunacak olursak;

İcra edilebilmesi için kendine özgü yetenekler ve nitelikler isteyen bir bölüm olan sanat eğitimciliği bu niteliklere sahip olunmaması durumunda istenmeyen sonuçlar doğurabilir. Bu sebeple öğrencilerin kariyer planlaması yaparken daha derin araştırmalar yapmaları ve mesleğin gerekliliklerine hâkim olmaları önemlidir. Bununla birlikte öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği hassasiyete sahip olmaları da oldukça değerlidir.

Bütün branşlarda olduğu gibi sanat eğitimcilerinin de kişisel gelişimlerine ağırlık vermeleri, daha verimli, saygılı, çalışkan, eğitimci kimliğine sahip bireyler olmaları için kendilerini geliştirmeleri önerilir.

Mesleklerini icra ettikleri okulda sanat eğitimini ve sanatı doğru tanıtmaları branşlarına sahip çıkmaları önem taşımaktadır.

Ders saatlerinin oldukça az olmasının yanı sıra bu saatlerin resim dersi dışındaki branşların ve diğer okul içi etkinlikleri yapma isteklerini geri çevirebilmelidir...

Tüm bu önerilere ek olarak topluma da öğretmenlik mesleği için bazı öneriler sunulabilir. Bireyler hayatlarına dokunmuş her öğretmen saygı duymalı ve onlara kıymetli olduklarını hatırlatmalı. Gösterilen saygı ve hürmet öğretmenleri mesleğine dair motivasyon edecektir ve kendilerini daha iyi hissetmelerine sebep olacaktır. Bunun yanında hali hazırda zor bir meslek olan öğretmenlikle birlikte herkeste bulunmayan nitelikler gerektiren sanat eğitimcilerinin kıymeti göz ardı edilmemelidir. Sanat eğitimcilerinin yaptığı işi değersizleştirecek söylemlerden kaçınılmalıdır. Diğer branşlarla kıyaslanmamalıdır, bilinmelidir ki, her alanın kendine has zorlukları vardır. Öğretmenler yeni nesilleri hazırlayan ve yaşadıkları toplumu her yönde etkileyen kutsal bir meslektir.

Etik: Bu Tezin yayınlanmasıyla ilgili herhangi bir etik sorun bulunmamaktadır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması ile ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Ethics: There are no ethical issues with the publication of this manuscript.

Conflict of Interest: The authors declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

KAYNAKÇA

Abazoğlu, İ., Yıldırım, O., ve Yıldızhan, Y. (2016). "Geçmişten çürük Türk eğitim sürecinde öğretmen yetiştirme". *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6, 143-160.

Akdoğan, Y. (2019). İlkokul Görsel Sanatlar Dersinde Değerler Eğitiminin Öğrencinin Verilip Devam Etmesi Üzerine Durum Çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye.

Akkurt, S., ve Boratav, O. (2018). "Neden sanat eğitimi?". *Uluslararası Eğitim Akademisyenleri Dergisi*, 1(1), 54-60.

Akyüz, Y. (2006). "Türkiye'de öğretmen yetiştirmenin 160. yılında Darülmuallimîn'in ilk yıllarına toplu ve yeni bir bakış". *Otam Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, 20(20), 17-58.

Alakuş, A. O., ve Mercin, L. (2009). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi*. Pegem Yayınları: Ankara.

Alataş, H. (2017). Türkiye'de 2016 Yılında Uygulanan Günde Öğretmen Yetiştirme Programının Uygulanmasının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.

Algı, P. G. S. E. Y., & Beklentileri, (2019). Türkiye Cumhuriyeti Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı.

Alkan, C., ve Hacıoğlu, F. (1997). *Öğretmenlik Uygulamaları.* Alkım Yayınevi: Ankara.

Alpaydın, Y., Kocabaş, C., Dervişoğulları, M., ve Çakır, S. (2019). "Öğretmenlik eğitiminde kazandırılan yeterliklerin öğretmenlik mesleği ile uyumu: Öğretmen görüşlerine dayalı bir karma araştırma". *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 49(49), 17-49.

Altınkurt, L. (2005). "Türkiye'de sanat eğitiminin gelişimi". *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (12).

Altuner, H. (2007). “Türkiye'de sanat tarihi ve Cumhuriyet'ten çürük sanat tarihi eğitimi”. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 156-167.

Arıbaş, A. I. (2014). Gerçekçilik Döneminin Özelliklerine Göre Çocuk Resminin, Bilinçlendirme Öncesi ve Bilinçlendirme Sonrası Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Arık, R. (1986). “Günümüz Türkiye’sinde güzel sanatlardan genel bir bakış”. *Erdem*, 2(5), 373-404.

Arkonaç, S. A. (1998). *Psikoloji: Zihin Süreçleri Bilimi*. Alfa Yayınları: İstanbul.

Asiltürk, A. S. (2019). Türkiye’de Görsel Sanatlar Dersinin Tarihsel Gelişimi ve Paydaşların Görsel Sanatlar Eğitimine Yönelik Algı Ve Beklentileri. Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Aslan, H. (2024). “Öğretmenlik meslek kanunu’na ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi”. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi,* 3(3), 187-193.

Aslantaş, S. (2014). “Görsel sanatlar dersine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi”. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2014(2), 185-196.

Ayaydın, A. (2013). “Güzel sanatlar eğitimi resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının sorunları ve çözüm önerileri”. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi,* 30(30), 31-45.

Ayaydın, A., ve Kurtuldu, M. K. (2010). “Sanat eğitimine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi”. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2).

Aysu, B. (2007). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aytekin, A. (2005). Meslek Seçimini Etkileyen Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Faktörler: Isparta Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

Azar, A. (2003). "Okul deneyimleri ve öğretmenlik uygulaması derslerine ilişkin görüşlerinin yansımaları". *Milli Eğitim Dergisi*, 159.

Bacanlı, F. (1995). Mesleki Grup Rehberliğinin Lise Öğrencilerinin Mesleki Olgunluk Düzeylerine Etkisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Balıkoğlu, A. (2021). Turist Rehberlerinin Mesleki Yeterlilik Düzeylerinin Deneyimsel Değer Yaratma ve Davranışsal Niyet Üzerindeki Etkisi: Müşteri Algıları Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi. Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Başpinar, Z. (2019). Üstbilişsel ve Bilişsel Esneklik Becerilerinin Öğretmenlik Mesleki Yeterliliklerini Yordama Gücü. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Bayçu, S. (2019). "Resim-iş öğretmenliği programı ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının incelenmesi". *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 649-690.

Biçer, N., ve Kahveci, H. (2023). "Öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin algıların öğretmenlik mesleğine bağlılık düzeyi ile ilişkisi". *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 1-16.

Bileydi, K.M (2023) "Cumhuriyet dönemi kültür ve sanat politikaları bağlamında inkılâp sergileri ve yurt gezileri (1923-1943)". *Cumhuriyet'in 100. Yılı Özel Sayısı*: E40–58

Bilirdönmez, K., ve Karabulut, N. (2016). "Sanat eğitimi süreç ve kuramları". *Ekev Akademi Dergisi*, (65), 343-356.

Bozbayındır, F. (2019). "Öğretmenlik mesleğinin statüsünü etkileyen unsurların öğretmen görüşleri temelinde incelenmesi". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 2076-2104.

Bozdoğan, A. Aydın, D., ve Yıldırım, K. (2007). "Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları". *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 83-97.

Bozkurt, E., ve Kutlu, H. (2021). "Öğretmenlik mesleğinin imajı: toplumsal algı, mesleğin doğası, saygınlık ve gelecekteki durumuna ilişkin deneyimler". *Uygulamada Eğitim Ve Yönetim Bilimleri Dergisi,* 1(2), 114-142.

Buyurgan, S., ve Buyurgan, U. (2012). "Sanat eğitimi". S. Buyurgan ve U. Buyurgan (ed.). içinde *Sanat Eğitimi ve Öğretimi* (s. 2-3). Pegem Akademi Yayınları: Ankara.

Can, E. (2019). "Öğretmenlerin meslekî gelişimleri: engeller ve öneriler". *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 1618-1650. Doi: 10.14689/Issn.2148-2624.1.7c.4s.14m

Can, M. (2021). "Presokratik felsefede duyum ve algı sorunu". *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, sy. 94

Ciddi, M.L. (2019). "Türkiye'de cumhuriyet öncesi ve sonrası resim eğitiminin gelişimi". Bilim, *Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi* (Best Dergi), 3(2), 62-68.

Crites, J.O, (1971). *The Maturity of Vocational Attitudes in Adolesence*, Mac Graw-Hill Co: New York.

Çağlayan, E., ve Kıratlı, A. D. (2017). "Türkiye'de sanatçı adayı yetiştiren yükseköğretim kurumlarının 2000 yılı sonrası gelişimi". *Journal of History Culture and Art Research,* 6(2), 473-484.

Çelikten, M., Şanal, M., ve Yeni, Y. (2005). "Öğretmenlik mesleği ve özellikleri". *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237

Çöllü, E.F., ve Öztürk, Y.E. (2006). "Örgütlerde inançlar-tutumlar tutumların ölçüm yöntemleri ve uygulama örnekleri bu yöntemlerin değerlendirilmesi". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9 (1-2), 373-404.

Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2011). "Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları". *Eğitim ve Bilim,* 36 (159), 96-11

Dinçer, B., Yılmaz, S., ve Keşan, C. (2015). "Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmen adaylarının mesleğe karşı algı ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi". *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 191-204.

Duru, H. (2019). Lise Öğrencilerinin Mesleki Olgunlukları, Kariyer Kararı Verme Güçlükleri ve Kariyer Kararı Verme Öz Yetkinlikleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Doktora Tezi. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Eren, E., (2010). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*, Beta Yayınları, 12. Baskı, İstanbul, 642s

Erkuş, A. (1994). *Psikolojik Terimler Sözlüğü.* Doruk Yayınları: Ankara.

Ertemin, B. (1997). İlköğretim Okulları Resim-İş Öğretim Programı'nın Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Eryetiş, M. V. (2016). "Meslek seçimi ve mesleki rehberlik". *Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi*, (44).

Erzen, J. (1991). "Prometus'un Ateşi" Ülke Kalkınmasında Sanatın Yeri". *3. Ulusal Sanat Sempozyumu,* İstanbul.

Eskicumalı, A. (2004). "Eğitim, Öğretim ve Öğretmenlik Mesleği". Y. Özden (ed.). içinde *Öğretmenlik Mesleğine Giriş* (S.1-32, 3. Baskı). Pagem A Yayıncılık: Ankara.

Etike, S., ve Kurtuluş, Y. (2002). *Türkiye Cumhuriyetinin Temeli Kültürdür.* Kültür Bakanlığı, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü: Ankara.

Fwu, B.J., and Wang, H.H. (2002). "Tayvan'daki öğretmenlerin sosyal statüsü". *Karşılaştırmalı Eğitim,* 38 (2), 211-224.

Ghafar, M.N., and Li, L.T.H. (2013). "Yetkin öğretmen: eğitim fakültesi bölüm başkanlarına yönelik bir araştırma". Seminer *Meclisi Dekan-Dekan Pendidikan'da (MEDC)* (s. 1-7).

Gönültaş, O., ve Çakır, M. A. (2020). "Mesleki grup rehberliği programının lise 11. sınıf öğrencilerinin mesleki olgunluk düzeylerine etkisi". *Journal Of Human And Social Sciences,* 3(2), 639-653.

Gülbahçe, A. (2007). Mesleki Olgunluk Düzeyleri Farklı Olanların Sosyal Oranları Ve Benlik İmgelerinin İncelenmesi. Basılmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Gündüz, Y., ve Kumcağız, H. (2018). “Güzel sanatlar eğitimi alan öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançları ile öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının incelenmesi”. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1514-1553.

Gürhan, M. (2018). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi ve biyoloji öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Hamamcı, Z., ve Çoban, A. (2007). “Mesleki olgunluk ve mesleki kararsızlığın akılcı olmayan inançlarla ilişkisi”. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi,* 27(3), 31

Hamzaçebi, A. B., ve Yozgat, U. (2019) "Turizm sektöründe algı yönetiminin rolü." *Uluslararası Yönetim ve Yönetim Dergisi* 3, No. 5 :51-65.

Hoşgör, M. (2023). Aday Öğretmen Yetiştirme Programı (2016) Stufflebeam'in Bağlama-Girdi-Süreç-Ürün (Cıpp) Modeline Göre Değerlendirilmesi (Bursa İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

İlter, İ., ve Izgar, G. (2022). “Öğretmen adaylarının iyi öğretmen özellikleri hakkındaki farkındalıkları”. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(236), 3537-3562.

Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *'Yeni İnsan ve İnsanlar*. Evrim Yayınları: İstanbul.

Kara, S. (2020). “Görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve öğretmenlik öz yeterlik inançlarının incelenmesi”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (54), 49-73.

Karadağ M. (2021). Mobil Destekli Danışmanlık İle Öğretmenlik Uygulamasının Aday Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algıları Ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkileri S18

Karakuş, İ. (2003). Farklı Miktarlardaki Gelen Sınıf Değiştirmedeki İşlemlerin Yeterli Düzeyde Gerçekleştirilmesi (Kayseri Örneği). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

Kartal, K. S., Ayyıldız, E., ve Alp, S. (2019). "Meslek seçimini etkileyen faktörler ile kariyer planlama/tercih kriterleri arasındaki ilişkinin incelenmesi". *İstanbul Ticaret Üniversitesi Girişimcilik Dergisi*, 3(5), 29-50.

Kavuran, T. (2004). "Türkiye de güzel sanatlar eğitimi resim iş öğretmenliği anabilim dallarının II. öğretimindeki sorunları ve çözüm önerileri". *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(194).

Kayadibi, F. (1999). "Mesleki ve teknik eğitimde yeniden yapılanma". *Journal Of Istanbul University Faculty Of Theology*, (2).

Keskin, B. (2017). 25 Haziran 1327 1911 Yılına Ait Sanayi-İ Nefise Mektebi'nin Talimatnamesi Ve Ders Programı. *Kesit Akademi Dergisi*(9), 426-468.

Kırışoğlu, O.T. (2005). Sanatta eğitim görmek kâr etmek [Sanatta eğitim, görmek, öğrenmek, yaratmak]. *Pegem Akademisi*: *Ankara.*

Kidd, J.M. (2006). *Understanding Career Counseling: Theorys, Research And Practice.* Sage Publication: London.

Kurtuldu, M.K. (2010). "Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik algılarının ve öğretmenlik mesleğine bakışlarının değerlendirilmesi". *Milli Eğitim Dergisi* , 40 (186), 249-264.

Kuzgun, Y. (1994). *Rehberlik ve Psikolojik Danışma.* Ösym Yayınları: Ankara.

Kuzgun, Y. (1997). *Grup Rehberliği El Kitabı*. Milli Eğitim Bakanlığı Talim: Ankara.

Kuzgun, Y. (2003). *Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş,* Nobel Yayınevi: Ankara.

Kuzgun, Y. (2019). "Meslek seçiminde kararsızlık". *Ankara University Journal Of Faculty Of Educational Sciences* (Jfes), 19(1), 217-223.

Kuzgun, Y., Aydemir, S. S., ve Hamamcı, Z. (1999). "Mesleki doyum ölçeğinin geliştirilmesi". *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(11), 14-18.

MEB (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu, "1739 Sayılı Kanun", *Resmi Gazete*, 14574, 24 Haziran, 1973.

MEB (2017). "Öğretmen mesleği genel yeterlilikleri mesleğine bakışlarının değerlendirilmesi". *Millî Eğitim*, 186, 249-264.

Morgan, C. T. (2011). *Psikolojiye Giriş*. S. Karakaş ve R. Eski, (çev).(eds.). Eğitim Akademi Yayınları: Konya.

Nayır, K. F., ve Taneri, P. (2013). "Karatekin Üniversitesi pedagojik formasyonlarının öğretmenlik mesleğini seçme nedenlerine ilişkin kayıtların cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi". *Çankırı Karatekin Üniversitesi Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2 (2), 1-13.

Oktay, A. (1991). "Öğretmenlik mesleği ve öğretmenin nitelikleri*". Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 187-193.

Orhan, N. (2013). Adayların Bireysel Davranışları ve İş Doyumu Dereceleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Orhun, F.B. (2005). "Resim-İş dersine ilişkin tutumların ölçülmesi". *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(18), 19-29.

Özcan, A.O. (1985). *Bölge İçin İsabetli Olabilecek Bir Mesleğe Yönlendirme Denemesi*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları: İstanbul.

Özgür, F. N. (1994), Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Özkan, M., ve Arslantaş, H. İ. (2013). "Etkili öğretmen özellikleri üzerine sıralama yöntemiyle bir ölçekleme çalışması". *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 15(1), S.313

Özsoy, V. (2015). *Görsel Sanatlar Eğitimi.* Pegem Akademi Yayınları: Ankara.

Pişkin, Z., ve Parlar, H. (2021). "Toplumsal statü ve algı açısından öğretmenlik mesleğinin incelemesi". *Akademik Platform Eğitim Ve Değişim Dergisi* , 4 (1), 1-28.

Sağlam, M., ve Sağlam, A.Ç. (2005). "Öğretmenlik mesleğinin maddi yönüne ilişkin genel bir değerlendirme". *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 317-328.

Super, D. E. (1957). *The Psychology Of Careers.* Harper And Row: New York.

Super, D.E., and Overstreet, P.L. (1960). Dokuzuncu sınıf erkek çocuklarının mesleki olgunluğu.

Şen, M.L. (1995). "Liyakat ilkesi ve Türk personel sistemindeki uygulaması". *Amme idaresi dergisi, 28* (1), 77-92.

Şişman, M. (2009). "Öğretmen yeterlilikleri: Modern bir anlatım ve retorik". *İnönü üniversitesi eğitim fakültesi dergisi, 10* (3), 63-82.

Şişman, M. (2011). Eğitim Bilimine Giriş.

Tavşancıl, E., ve Keser, H (2002). "İnternet kullanımına yönelik likert tipi bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi". *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi* 1,1

Turan, Ü. (2018). *Okulun ve Ailenin Öğrencilerin Meslek Seçimindeki Rolü*.S.9

Tutum, İ. M. (2010). *Algı ve İletişim*. Beykent Üniversitesi Yayınevi: İstanbul.

Türkcan, B. (2011). "Görsel sanatlar öğretimi dersindeki uygulamaların meslek yaşamında kullanılabilirliğine ilişkin sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri". *Education Sciences,* 6(1), 93

Tütüncü, S. (2006). İlköğretim Görsel Sanatlar (Resim-İş) Eğitimi Dersleri Çerçevesinde Çocuk Resminde Yaratıcılığın Algılanışına İlişkin Bir Durum Çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Uzun, A. D. (2013). "Osmanlı'nın son döneminde eğitim, kültür ve sanat hayatına genel bir bakış". *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi* (4), 1-9.

Ünalan, Ş. (2005). "Hayatta önemli bir dönüm noktası: meslek seçimi" *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 63-82.

Üstüner, M. (2006). "Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum davranışının geçerli ve güvenirlik çalışması". *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi,* 45 (45), 109-127.

Üzüm, H., ve Alıncak, F. (2019). "Beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörlerin değerlendirilmesi", *International Social Sciences Studies Journal,* 5(40), 3928-3936.

Vurucu, F. (2010). Meslek Lisesi Öğrencilerinin Meslek Seçim Yeterlilikleri ve Meslek Seçimlerinin Özelliklerine Göre Değişen Faktörler. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yasa, S., ve Şahin, M. (2012). "Resim iş eğitimi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterlik algıları ve yaratıcılık düzeyleri". *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 11, 67-76.

Yavrucu, Y. (2019). Özel Okul ve Devlet Okullarında Görülen Ortaokulların Beden Eğitimi Dersi Algı ve Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yenen, E. T. (2022). "Öğretmenlerin mesleki yeterliklerini etkileyen faktörler". *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi,* 11(1), 27-45.

Yeşil, S. (2021). Öğretmen Ve Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilgiler Dersinde Adalet Değeriyle İlgili Algı Ve Tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.

Yetkiner, A., ve Bıkmaz, F. (2017). "Türkiye'de aday öğretmen yetiştirme sürecinin değerlendirilmesi". 5*. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi,* 26-28 Ekim 2017. Marmaris, Muğla.

Yılmaz, M. (2017). "Aday öğretmen yetiştirme süreci ayrıntıları sorunlar ve çözüm önerileri". *21. yüzyılda eğitim ve toplum*, *6* (16), 135-156.

Yolcu, E. (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri.* Nobel Yayımcılık: Ankara.

Yücel, F. H. (2023). “Ücret yönetimi bağlamında öğretmen maaşlarının incelenmesi”. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi,* 13(1),

EKLER

EK 1
ETİK KURUL İZNİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği

Sayı : E-84026528-050.99-2400108252 27.04.2024
Konu : Başvuru İncelenmesi

Sayın Yeşim ARDUÇ

Yürütücülüğünüzü yapmış olduğunuz 2024-YÖNP-0365 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu'nun almış olduğu 24.04.2024 tarih ve 06/50 sayılı kararı aşağıdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

KARAR 50- Sorumlu yürütücülüğünü **Dr. Öğr. Üyesi Sibel BEGEÇ**'in yaptığı ve proje araştırmacısı **Yeşim ARDUÇ** tarafından gerçekleştirilen "Resim İş Öğretmeni Adaylarının Mesleğe Karşı Algı ve Tutumlarının Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmanın, ilgili **taahhüt edilen izinlerin alınması** ve Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonuna sunulması koşulu ile Etik Komisyon ilkelerine **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

EK 2
BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM METNİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART
ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

ETİK KURULU'NA

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM METNİ

Sizi Yeşim ARDUÇ tarafından yürütülen "RESİM İŞ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MESLEĞE KARŞI ALGI VE TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ" başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı Resim İş öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mesleğe yönelik algı ve tutumlarının araştırılmasına ve aralarındaki ilişkilerin incelenerek, öğretmen adaylarında olumlu gelişmeler oluşturulmasını amaçlamaktadır. Bu gelişmelerden öğrencilerin yararlanmasına zemin hazırlamaktır. Aynı zamanda öğretmen adaylarının mesleğe yönelik algı, tutum ve umutsuzluk düzeylerinin, bağlı olduğu faktörlerin incelenerek bu değerlendirmeler neticesinde istenmedik durumlara yönelik çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktır.Araştırmada sizden tahminen 15 dakika ayırmanız istenmektedir. Araştırmaya sizin dışınızda tahminen 100 kişi katılacaktır. Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle verecek şekilde cevaplamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacaktır.

Sıra No	Araştırmacının/Yürütücünün Adı Soyadı	Araştırmacının/Yürütücünün E- Posta Adresi
1	Yeşim ARDUÇ	
2	Dr. Öğr. Üyesi Sibel BEGEÇ	

☒ Araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

☒ Araştırmaya katılmayı kabul etmiyorum.

EK 3

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUM VE ALGI ÖLÇEĞİ

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum cümleleri	Tamamen katılıyorum.	Çoğunlukla katılıyorum.	Orta düzeyde katılıyorum.	Kısmen katılıyorum.	Hiç katılmıyorum.
Öğretmenlikte başaralı olacağıma inanıyorum.					
Yeniden meslek seçmem söz konusu olsaydı öğretmenliği tercih ederdim.					
Okumakta olduğum öğretmenlik programını kendim tercih ettim.					
Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği hassasiyeti taşıdığıma inanıyorum.					
Öğretmenlik mesleğinde karşılaştığım problemlerle baş edebileceğime inanıyorum.					
Hedeflerim için çaba göstermem çünkü başarabileceğime inanmam					
Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği özelliklere sahip olduğumu düşünüyorum					
Öğretmenliğin karakterime uygun bir meslek olmadığını düşünüyorum					
Öğretmenlik mesleğinin çalışma koşulları cazip geliyor.					
Öğretmenlik meslek bilgisi derslerine hâkim olmayı önemserim.					
Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var					
Öğretmenlik mesleği için yeterli bilgi ve yeteneğe sahip olduğumu düşünüyorum.					
Öğretmenlik mesleğinin toplum için kutsal bir meslek olduğunu düşünüyorum.					

Öğretmenliği tercih ettiğim için pişman oluyorum.					
Öğretmenlik mesleğinin bana sıkıntılar yaşatmasından endişe duyuyorum.					
Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı umuyorum.					
Bu mesleğin geleceğini karanlık ve bulanık görüyorum.					
Öğretmenlik mesleği ile insanların hayatına dokunacağıma inanıyorum.					
Öğretmenlik mesleğinin geleceği için endişe duyuyorum.					
Öğretmenlik mesleğine yönelik algı cümleleri					
Öğretmenler mesleklerinden dolayı toplumdan saygı görürler.					
Türkiye koşullarında öğretmenlik mesleğinin sahip oldukları ekonomik imkânlar sosyal statülerini düşürmektedir.					
Öğretmenler öğrencilere zarar verecek bütün davranışlardan kaçınırlar.					
Öğretmenlik sevgi gerektiren bir meslektir.					
Öğretmenler toplumun ahlak ve etik kurallarını önemserler.					
Öğretmen yaptığı işin sonuçlarıyla ilgilenmez.					
Öğretmenler alanlarıyla ilgili bilgilere hâkim olmalıdır.					
Öğretmenler, öğrencilere alanları ile ilgili çağın gerektirdiği yeterlilikleri kazandırabilecek yeterliliğe sahiptirler.					

Öğretmenler çevrelerini alanları hakkında bilgilendirecek donanıma sahiptirler.					
Öğrencilerini tanımak öğretmenler için avantaj sağlar.					
Öğretmenlerin, öğrencilerinin bilgi, beceri, tutumlarını ölçmesi ve değerlendirmesi için ilgili yöntem ve teknikleri hakim olması gerekir					
Öğretmenler öğrencileri bilgilendirirken kullanacakları yöntem ve tekniklere hâkim olmalılar.					
Öğretmen adayları var olan bilgi ve becerilerini geliştirmeye özen gösterir.					

EK 4

TUTUM VE ALGI ANKETİNE İLİŞKİN UZMAN GÖRÜŞLERİ

Dün

Kime: Yeşim

Ynt: ÖLÇEK DEĞERLENDİRME

Merhabalar,
Geliştirmiş olduğunuz ölçeği inceledim.
Yaptığım inceleme sonucunda gerekli koşullara uygun olduğu görülmektedir.
Bu doğrultuda yapacağınız çalışmanızda başarılar dilerim.

Dr.Ögretim Üyesi

24 May 2024 Cum 19:09 tarihinde Yeşim Arduç <> şunu yazdı:

Yeşim 2.05.2024
Kime:

Ynt: ALGI VE TUTUM ÖLÇEĞİ

Teşekkür ederim hocam, iyi çalışmalar dilerim.
iPhone'umdan gönderildi

> Ö şunları yazdı (2 May 2024 15:06):
>
> Sayın Hocam
>
> Oluşturmuş olduğunuz taslak ölçeği incelemeye çalıştım. Gerekli şartlara uygun görülmektedir.
>
> Çalışmanızda kolaylıklar dilerim.
>
> Doç. Dr. Ö

H[redacted] Dün

Kime: [redacted]

Algı ve Tutum Ölçeği

Sayın hocam

Göndermiş olduğunuz "***Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ve Algı Ölçeğini***" inceledim. Ölçeği, yürütmüş olduğunuz "***Resim Öğretmeni Adaylarının Mesleğe Karşı Algı ve Tutum Düzeylerinin İncelenmesi***" başlıklı yüksek lisans tez araştırmanızda veri toplama aracı olarak kullanız uygundur.

İyi çalışmalar

EK 5

ANKET UYGULAMA İZNİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-93130991-302.08.01-2400209861 07.08.2024
Konu : Uygulama İzin Talebi (Yeşim ARDUÇ)

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Eğitim Fakültesi Dekanlığının 06.08.2024 tarihli ve E-68203582-302.08.01-2400209582 sayılı yazısı.

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim İş Eğitimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi Yeşim ARDUÇ'un, "Resim İş Öğretmeni Adaylarının Mesleğe KarşıTutum, Algı ve Umutsuzluk Düzeyleri" başlıklı tezi kapsamında Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerine anket uygulama istemi uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.